ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1190

18.10.1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

КОМПЛЕТАН СТРИП
БЛАГО ЕМОНЕ

ИСТОРИЈА НАШЕГ СВЕТА
ЕТРУРЦИ стр. 24-25

RIPLEY

Веровали или не!

КУЛУ АНЕ БОЛЕН

У ИСТ ХЕМУ (ЕНГЛЕСКА) САГРАДИО ЈЕ ЗА АНУ БОЛЕН КРАЉ ХЕНРИХ VIII. У ТОЈ КУЛИ ЈОЈ СЕ УДВАРАО, У ТОЈ КУЛИ ЈЕ ЧЕКАО ДА ТОПОВИ ОГЛАСЕ ЊЕНО ПОГУБЉЕЊЕ.

СЕР ВИЛИЈЕМ РОВЕН ХАМИЛТОН

(1805–1865) ЧУВЕНИ ДАБЛИНСКИ МАТЕМАТИЧАР САВЛАДАО ЈЕ ДО 12. ГОДИНЕ ХЕБРЕЈСКИ, ЛАТИНСКИ, ГРЧКИ, ФРАНЦУСКИ, ИТАЛИЈАНСКИ, ШПАНСКИ, НЕМАЧКИ, СИРИЈСКИ, ПЕРСИЈСКИ, АРАПСКИ, САНСКРИТ, ХИНДУ И МАЛАЈСКИ ЈЕЗИК!

ДАГАЛ МЕК КИНОН

ИЗ ДОФЕНА, У КАНАДСКОЈ ПРОВИНЦИЈИ МАНИТОБИ, ПРИПИТОМИО ЈЕ ПАР ЛОСОВА — С КОЈИМА СЕ УСПЕШНО ТАКМИЧИО НА КАСАЧКИМ КОЊСКИМ ТРКАМА.

ЧЕТВРТАСТ СРЕБРН НОВАЦ

КОВАН ЈЕ 1645. ГОДИНЕ У СКЕРБОРОУ, У ЕНГЛЕСКОЈ.

СЕРВАНТЕС И ШЕКСПИР

УМРЛИ СУ ИСТОГ ДАТУМА: 23. АПРИЛА 1616. ГОДИНЕ, ПА ИПАК ЈЕ ШЕКСПИР ЖИВЕО 10 ДАНА ДУЖЕ. У ЊИХОВИМ ЗЕМЉАМА УПОТРЕБЉАВАЛИ СУ СЕ ТАДА РАЗЛИЧИТИ КАЛЕНДАРИ.

1190/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● од 1964. године на свим путевима Данске налазе се панои јаркоцрвене боје направљени у облику срца. На паноима пише: „Не журите" и „Деца позади". Данас се овакви панои могу видети и у многим земљама западне Европе, од арктичког полар-

ног круга до југа Шпаније. Паное бесплатно праве и постављају Данци Аза и Кристиан Крог. На идеју да постављају овакве паное дошли су после једне саобраћајне несреће, чији су очевици били, у којој је тешко повређен један дечак који је у колима седео поред оца који је бесомучно возио.

● наркозу хлороформом открио је 1847. године енглески лекар и професор универзитета у Единбургу Џемс Јанг Симпсон.

● од лишћа ананаса добијају се чврста влакна за израду финих материја, као што је ананас-батист.

● горила и шимпанзе су леваци, док се орангутан, као и човек, претежно служи десном руком.

● за Канарска острва знали су још народи старог века. Плиније и неки други антички писци најчешће их називају Срећним или Блаженим острвима.

● у Лондону, недалеко од места на коме се уздиже споменик сер Волтера Ралија (1552—1618), енглеског државника и истражи-

вача који је први пренео културу кромпира из Америке у Енглеску и раширио употребу дувана, налази се гостионица у којој се сваке године на дан његовог рођења окупљају чланови удружења пушача. А преко пута те гостионице налази се друга у којој чланови удружења непушача сваке године славе годишњицу његове смрти. Разлог: не могу да му опросте што је у Енглеску унео дуван.

● из многобројних записа види се да је зима 1709. године била ужасно хладна. Тако у једном запису стоји да су у најгорем положају били самци. Јер, у ви-

шечланим породицама сви су остајали у постељама а само би један дежурао: припремао обеде и служио остале. И тако на смену. Даље у запису пише: људима се чак и у кућама дах ледио.

● у очним капцима и најдебљег човека никада нема масти.

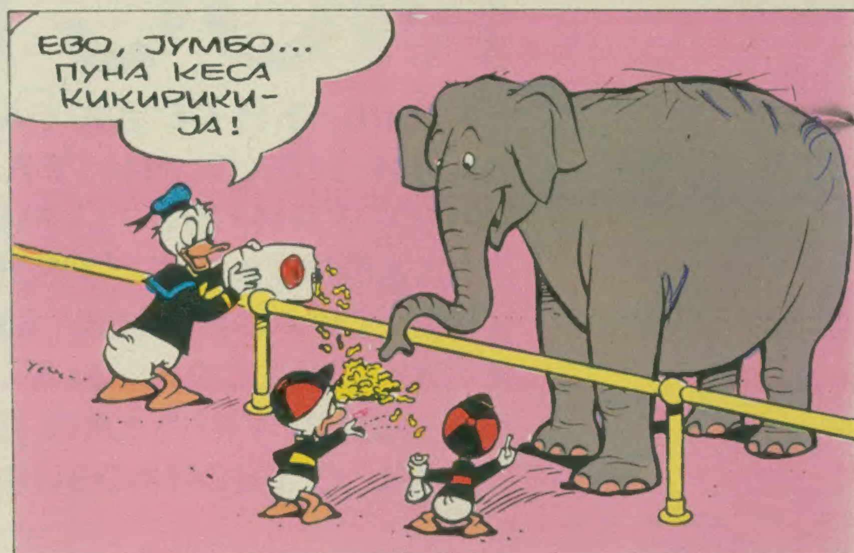
Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

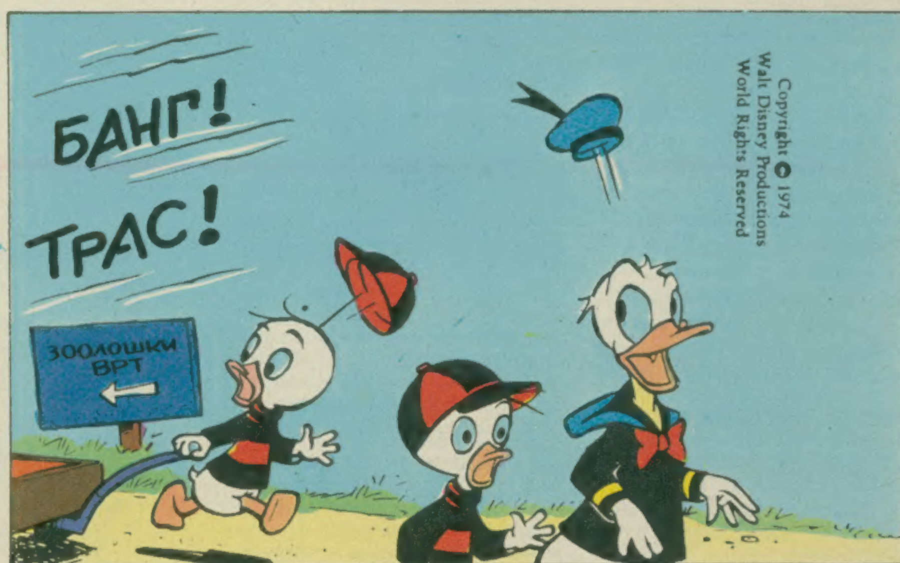

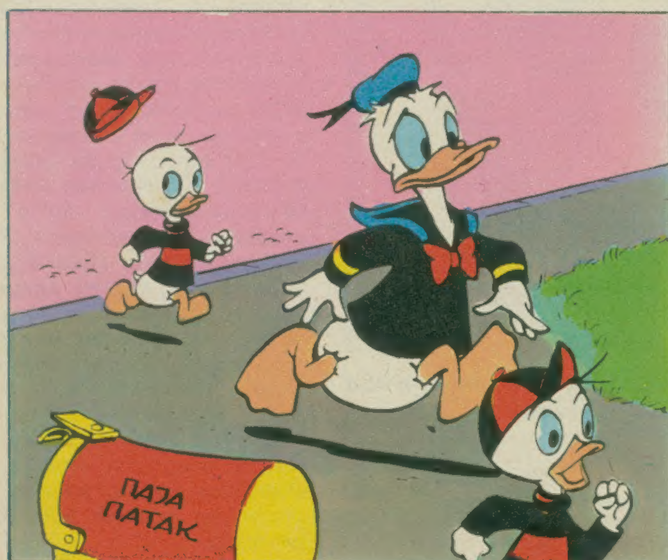

ЧОВЕК СА САВСКОГ МОСТА

САГИЊУЋИ СЕ ДА ГА НЕ ЗАКАЧИ НЕКО МИТРАЉЕСКО ЗРНО, УЧИТЕЉ ЗАРИЋ ЈЕ У ДВАДЕСЕТАК СКОКОВА БИО КОД ОГРОМНИХ БЕТОНСКИХ СТУБОВА. НА ПРВОМ ОД ЊИХ УГЛЕДАО ЈЕ ПАКЕТЕ С ЕКСПЛОЗИВОМ.

Било је јутро последњих дана борби за ослобођење Београда, јутро 20. октобра 1944. године.

Експлозије бомби одјекивале су са свих страна. Рафали из аутомата испуњавали су паузу између експлозија. Као да се цео Београд тресао из темеља. Људи су тражили спас у подрумима. Од једног до другог улаза појединих зграда претрчавали су борци наше Народноослободилачке војске и Црвене армије пуцајући на Немце. Тражили су их по ходницима кућа, спратовима...

НЕМЦИ БЕЖЕ

Један човек средњих година забринуто је посматрао бомбама изровану Карађорђеву улицу стојећи испред улаза зграде у којој је становао. Гледао је Немце. Бежали су у нереду преко Савског моста који се налазио тако рећи преко пута његове куће.

На вратима његовог стана стајала је плочица са именом: Миладин Зарић, учитељ.

Нешто га је мучило. Оно што је запазио претходних дана, када су Немци ужурбано радили на мосту, навело га је на закључак да су постављали експлозив. Био је чак убеђен да ће мост порушити чим се повуку на другу обалу Саве и на тај начин покушати да спрече партизане и црвеноармејце да, гонећи их, пређу реку.

Миладин Зарић погледа на сат. Било је око 6 часова. Група црвеноармејаца управо је претрчавала тротоар испред железничке станице удаљене око сто метара од моста преко кога су Немци у нереду бежали. Посртали су, падали, устајали и безобзирно гурали једни друге само да би се што пре домогли друге обале.

Била је то последња група Немаца затечена у околини Калемегдана која је успела да се пребаци преко Саве. Пребегли Немци придружили су се већ укопаним војницима на другој обали реке.

Савски мост је био једини прелаз преко Саве и једина веза Београда са Земуном. Подигли су га сами Немци за пребацивање својих трупа и ратног материјала са севера на југ, у Грчку и даље.

КАКО САЧУВАТИ ГЛАВУ?

Морали су то да учине јер је у кратком априлском рату 1941. године дотад једини мост преко Саве, који се налазио на месту данашњег моста који спаја Зелени венац са Новим Београдом, разорила бивша југословенска војска.

Савски мост који су Немци подигли носио је звучан назив — „Принц Еуген“! Био је широк шест а дугачак 400 метара. Поред коловоза, са сваке стране имао је стазу за бицикле и пешаке. Био је подигнут на погодном месту јер је спајао београдску железничку станицу са старим сајмиштем и Земуном.

Учитељ Зарић погледа још једанпут према железничкој станици. Раме уз раме са црвеноармејцима, према мосту су полако напредовали и наши борци. Били су то делови јединица Прве армијске групе.

Зарић је претпостављао да партизане и црвеноармејце нико није упозорио да је мост миниран и да ће га Немци дићи у ваздух када буду схватили да више не постоје никакви изгледи да задрже у својим рукама.

Требало је одмах донети одлуку: сачувати сопствену главу седећи у стану, или изићи напоље и учинити нешто да се спасе мост. Знао је да ће се у томе случају изложити смртној опасности. Надјачало је осећање дужности. Учитељ је утрчао у парк преко пута свог стана.

Почео је бесомучно да удара ашовом о сплет жица повезаних са експлозивом

Митраљеска ватра између Немаца с оне и партизана и црвеноармејаца с ове стране моста није престајала ни за тренутак. Партизани и црвеноармејци су били удаљени од моста око педесетак метара. Напредовали су тешко — корак по корак.

ТРЧИ, МИЛАДИНЕ!

Сагињући се да га не закачи неко зрно, Зарић је у двадесетак скокова био под мостом. Брзо је погледом прелетео преко стубова. На два, која су стајала на земљи, није видео ништа сумњиво. Тек на трећем, првом пободеном у воду, угледао је прикачене пакете експлозива. На свој ужас Зарић је приметио да се на средини свода моста, при дну конструкције, пуши крај фитиља. Горео је полако, бацајући на све стране безброј малих варница.

— Немци дижу мост у ваздух! — повикао је очајнички.

Више није смео да оклева. Прескачући тела изгинулих немачких војника, празне чауре, разбацане сандуке од муниције и ивер је дрвеног пода, потрчао је десном стазом за пешаке према средини моста. Док је трчао обазирао се на све стране: тражио је нешто чиме би могао да пресече запаљени фитиљ. Готово се саплео о један мали војнички ашов. Дограбио га је и наставио да трчи. Кад је стигао до средине моста почео је ашовом да удара по сплету жица које су водиле према пакетима експлозива распоређених испод конструкције моста.

Најзад, кад му се учинило да му ашов не помаже, сагнуо се и са пода дохватио неки војнички нож. Наставио је њиме да сече жице. Угасио је фитиљ који је горео али је стотину метара даље угледао пожар на мосту. Било му је јасно да ће ватра, ако допре до динамита, изазвати страховиту експлозију. С места где је стајао није могао да види шта гори, али је схватио да неће моћи сам да угаси пожар.

МЕТАР ПО МЕТАР

Исцепан, изубијан и прљав потрчао је назад на београдску обалу. Тек тада, док је трчао, схватио је да Немци нису пуцали на њега. И сам се питао зашто, мада у том часу није имао много времена за размишљање. На брзину је закључио да су вероватно мислили да је њихов инжењерац. Од другог краја моста, оног који су Немци запоселi, Зарић је био удаљен више од 200 метара. На тој удаљености људи се тешко препознају.

Чим је стигао на другу обалу потрчао је према оближњој групи партизана и црвеноармејаца. Потпуно исцрпљен смогао је још само толико снаге да им саопшти да ће пожар на мосту допрети до експлозива и да је пресекао главни фитиљ који је горео.

Учинио је то у последњем тренутку. Група партизана и црвеноармејаца јурнула је према мосту под заштитом лаке артиљерије. Уз велике жртве стигли су на време: угасили су ватру и спасли мост. Полегнути по поду успели су да одрже положај. Уз подршку бацача Прве армијске групе и јединица Четвртог механизованог корпуса Црвене армије који су, такође, пришли у јуришу на мост убрзо су кренули у нови напад, овога пута и последњи. Мост је освајан метар по метар. У 8 часова коначно је заузет. Остао је неразорен захваљујући учитељу Миладину Зарићу који као пензионер и данас живи у Београду.

С. Ђ.

ЗАРОБЉЕНИК ОД МЕТАР И ПО

Нико од укућана није приметио кад се осмогодишњи Бобан искрао из собе и потрчао према оближњем тргу где се још водила жестока борба.

Више се није знало одакле су се све те вечери, 19. октобра 1944. године, чуле експлозије граната. Партизани и совјетски војници надирали су у Београд са свих страна и пробијали се кроз његове улице засипани кишом немачких куршума.

Ослобађана је једна по једна улица. Београд је био на прагу слободе.

Стрмом Светосавском улицом, што од цркве Св. Саве води према оближњем тргу Славији, нечујно се кретао осмогодишњи дечак Бобан Мишић. Мрак је већ почео да се хвата. Дечак се упорно држао зидова кућа. Додиривао их је шакама као да је у њима тражио сигурност и заштиту. Повремено би, укочен од страха због експлозија које су тресштале на све стране, застајао, а онда би опет опрезно настављао даље. За све време гледао је према Славији иза које су се у даљини видели одблесци експлозија и пожара.

ЕКСПЛОЗИЈЕ СУ ПОЧЕЛЕ

Покушавао је да савлада страх али му то никако није полазило за руком. Бар кад не би било те граје и сталних повика који су допирали с трга, мислио је. Чуо је да су партизани храбри и да воде борбе за ослобођење града, али шта је њему, тако малом требало да баш те вечери и истрчава на улицу и да се зариче како ће Немцима „показати њиховог бога".

Застао је да предахне. Већ је стигао до зграде Британске благајне у горњем делу Светосавске улице. Ослонио се леђима о зид зграде а ногама одупро о плочник. Учинио му се да су му кратке панталонице, које му је мајка летос сашила од неког старог изношеног материјала, издужиле! Његова собица, склепана од дасака и смештена у дну великог цветњака београдског продавца цвећа Богољуба Обрадовића у којој је живео са својим родитељима изгледала му је у том часу као најсигурнија тврђава. Собица и цветњак налазили су се иза саме цркве Св. Саве.

Полусрушене зграде у улици и разбацане цигле плашиле су га као авети

Нико од укућана није приметио када се Бобан у предвечерје искрао из куће и потрчао према Славији. Док је трчао ратоборно је викао:

— И ја сам партизан! Сада ће Немци видети како ми пуцамо!

Само што је ушао у Светосавску улицу градом су почеле да се проламају експлозије још жешће него раније. Застао је. Није знао шта да ради: да ли да се врати кући или да настави према Славији. Веровао је да ће тамо наћи на партизане. Страх га је потпуно савладао али је решио да настави.

У РУКАМА НЕМАЦА

Мрак га је притискивао као камен. Полусрушене зграде у улици, разбацане цигле и гомиле малтера плашили су га као авети. Једва је скупио храброст да настави. Одвојио се од зида. Начинио је корак али се истог тренутка вратио још грчевитије ослонио о зид јер је на напуштен плац, недалеко од њега, пала бомба. Заглушујућа експлозија потресла је улицу.

Пао је на земљу. Док је устајао угледао је кроз тмину силуете немачких војника који су као без даха трчали према оближњој пијаци.

Ноге су му дрхтале као два прута. Не размишљајући много престрављено је улетео у зграду Британске благајне. Чинило му се да ће бити спасен само ако се склони у неку кућу. На први спрат успео се као на крилима. Проламање експлозија у граду није престајало ни за тренутак.

Газио је ногама разбијено стакло и прескакао делове намештаја разбацане по поду. Отворио је прва врата на која је наишао. Соба је била напуштена и празна. Када је отворио друга врата и прекорачио праг срце му се стегло. Готово да је престао да дише. Страх га је потпуно парализао: пред њим је стајао немачки војник очију широм отворених од изненађења. На поду је седело или лежало још десетак немачких војника. Разбарушени и откопчаних оковратника личили су на прогоњене звери. Изненадни упад дечака уплашио их је.

Први се снашао Немац који је стајао пред Бобаном. Хитро му је прискочио, шчепао га за груди и поставио уза зид. Остали су ћутали и ослушкивали. Када су схватили да је дечак сам, одахнули су. Почели су нешто живо да се расправљају. Придружио им се и Немац који је дотле држао дечака.

БЕКСТВО

Чим се ослободио немачких руку Бобан је полетео према вратима. Већ се ухватио и за кваку кад га је оборио на под ударац кундаком. Пао је као покошен. Побеснели Немац који га је оборио клекао је и почео да га стеже рукама за врат. Дечак је изгубио свест.

Прво што је Бобан чуо када је отворио очи било је штектање митраљеза. И даље је лежао непомично на поду. Није смео да се покрене.

Нови митраљески рафали огласили су се у близини зграде. У соби је владао мрак. Добацујући нешто једни другима, Немци су клечали поред прозора који је гледао на улицу.

Полако, да га нико не примети, Бобан је плашљиво отворио прво једно, а затим и друго око. У мраку је распознавао силуете немачких војника. Напрегао је очи: Немци су му били окренути леђима. На њега нико није обраћао пажњу. Почео је да пузи према вратима. Чим би се неки Немац померио и он би се притајио.

Од учесталих експлозија, врата према којима је пузио, сама су се отворила. Када је стигао до њих није смео да се усправи јер се плашио да га Немци могу чути.

Пузећи изишао је у ходник и стигао до његовог краја. При дну ходника нагло се усправио и потрчао низ степенице према излазним вратима на улицу. Изненада, саплео се о тело неког погинулог немачког војника који је ту лежао. Вриснуо је и истрчао на улицу. Спотицао се, устајао, али је грабио према Славији.

НЕМА ВИШЕ ЦВЕТЊАКА

Пред трогом је улетео право у руке двојице људи који су истрчали из једне капије. Увукли су га за собом назад у улаз. Тресао се као у грозници. Смирио се тек када је подигао поглед и у мраку назрео да двојица непознатих имају на глави капе титовке. Знао је да пред њим стоје партизани. Последњом снагом објаснио им је ко је и где станује, и испричао у којој се згради крију Немци.

Један од партизана повео га је кући. И док се Бобан враћао родитељима, група партизана већ се претрчавајући од капије до капије, пењала Светосавском улицом према згради Британске благајне.

Отпор немачких војника у тој згради, у којој се данас налази Завод за трансфузију крви СР Србије, био је брзо савладан.

— Ја сам показао партизанима где су Немци који су ме заробили — препричавао је касније тај догађај својим друговима. Трудио се да његове речи не звуче хвалисаво али му је глас подрхтавао од поноса.

Његова собица и цветњак баштована Богољуба Обрадовића више не постоји, на том месту сада је зграда Библиотеке СР Србије.

Ђ. П.

МИКИ
WALT DISNEY

ХУ!
БОЈА ЗА ОГРАДУ

КАМО СРЕЋЕ ДА ТУ БОЈУ НИСАМ ВИДЕО НА РАСПРОДАЈИ!
БОЈА ЗА РАДУ

САД МОРАМ И ДА ЈЕ УПОТРЕБИМ!

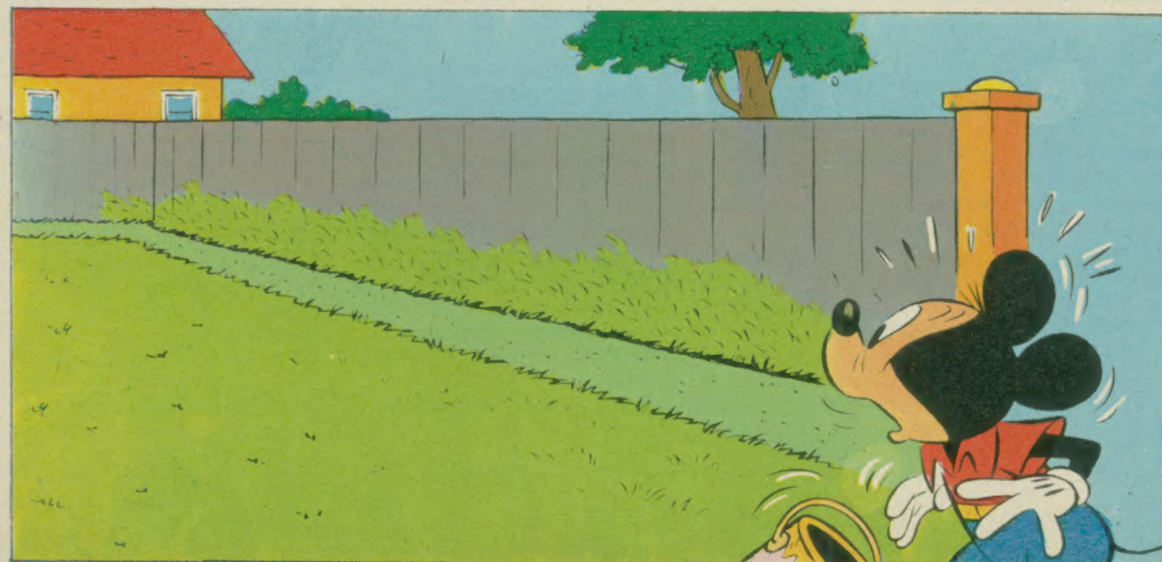

САГНИ СЕ... УСПРАВИ СЕ... ПУКОШЕ МИ ЛЕЂА!
Distributed by King Features Syndicate

СРЕЋОМ, ЈОШ МАЛО ПА САМ...

...ГОТОВ!

ЧУВАЈ, УЈКА МИКИ!
?
БОЈА ЗА ОГРАДУ

РЕШИО САМ ДА БУДЕМ ДОБАР И ОШИШАМ ТРАВУ!

МИНИ, ДОЂИ ОДМАХ... МОЛИМ ТЕ! УЈКА МИКИ СЕ БЕЗ РАЗЛОГА РАСПЛАКАО! ЈЕЦА ДА ТИ СРЦЕ ПУКНЕ!
1190/32

ПИЛОТ НИСАМ ПОСТАО

ТЕК МИ ЈЕ ПИСМЕНИ ЗАДАТАК ПОМОГАО ДА СЕ ПРИБЛИЖИМ МАРИЈИ

Отац је био неумољив у својим настојањима да ме из новосадске гимназије пребаци у зрењанинску. Веровао је да ћу ту боље учити и — нисам га преварио. Код куће нисам учио, просто нисам осећао потребу окружен друговима и благодетима које пружа родитељски дом. А кад сам допутовао у Зрењанин — код татине сестре, строге али ипак добре жене — знао сам само за једно: морам учити јер то је једина шанса да надокнадим изгубљено.

У почетку ми је било тешко, недостајали су ми другови, а да склапам нова пријатељства, није ми било стало. Временом сам постао равнодушан. Свима који су ме некуд позивали одговарао сам да морам да учим и да немам времена. Забављен око свакодневних ђачких брига нисам ни примећивао живот око себе, учио сам, понекад ишао у биоскоп и то је било све. Однос према другарицама из мог II-3 разреда био је званичан. Понекад ми је сметала њихова предусретљивост, а некад бих им се радо придружио и рекао им шта ме мучи, али то је за мене већ било питање поноса, а са тим се нисам хтео коцкати. Једноставно сам се плашио подсмеха и повукао се у себе. Тада се изненада све променило. У наш разред стигла је нова ученица.

— Па, јеси ли ми преотео девојку? — сачекао ме је Влада иза угла. Туча је била неизбежна.

ЗЛОТВОР ВЛАДА

Била је некако другачија од осталих девојака, неусиљеног држања, насмејана. Више него лепа. Звала се Марија. Место које су јој одредили било је близу мога само у другом реду. Од тог тренутка мислим да се отворило ново поглавље у мом животу. Покушавао сам сам себи да докажем да је не волим, да је то пролазно као и много пута до тада, али знао сам да је то лаж, да покушавам узалуд сам себе да слажем. Желео сам да јој кажем да је волим, да бих све учинио за њу. Али, како? Пола школске године је већ прошло, а ја — ништа! Све чешће сам хватао себе како шкрабам смешне човечуљке у свесци и питам се шта би она рекла кад би знала о томе. Можда би јој се допали? Али не, па то би било превише детињасто — прекорих се. Видео сам Владу како се труди да је насмеје изводећи неке глупе шале, али она им се смејала и то је оно што ми је највише сметало. Мржња према Влади просто ми се увлачила под кожу. А оног дана кад јој је донео цвеће и готово на препад је пољубио, дошло ми је да га излупам као злотвора. Тог дана пошао је за њом кући, нисам имао снаге да их пратим. Сутрадан је у разреду све било као обично, само је Влада чешће бацао поглед према Марији. Ћутао сам а то је уосталом било једино што сам могао да чиним. Мирко који је седео до мене шапнуо ми је:

— Изгледа ће Влада и Марија ускоро поћи! — Позеленео сам од муке.

Из школе сам излетео као фурија. Желео сам да будем сам, да се издувам и средим. После подне сам изашао у град. У подсвести сам се надао да ћу је срести или макар видети. И видео сам је, али то је опет био шок за мене: шетали су Марија, Мира и Влада!

НЕ БОЈИШ СЕ?

Цео свет ми се окренуо. Једва сам превалио нешто у знак поздрава. Хтедох отићи кад ме трже Владин подсмешљив глас:

— Идеш ли можда опет да бубаш или..?

— Не, пошао сам да прошетам.

— Па, хајде са нама. — Просто нисам могао да поверујем. То ме је Марија звала! Наравно, пошао сам. Мира је нешто причала и сви су се смејали а ја сам збуњено развлачио уста. У глави ми је бубњало. „Шта ће им Мира ако иду?", „А, можда су ме зато звали да Мири правим друштво, а они буду сами", „Можда јој Влада иде на живце па води другарицу?" Правио сам стотину комбинација и охрабрен овом последњом укључих се у разговор. Вече је брзо прошло.

Ту ноћ запао сам у страшне снове. Мора да сам и говорио јер сам сутра ујутру чуо да тетка каже тихо: „Ех, Марија, Марија!" Пресекао сам се.

Тог дана добили смо писмени — „Шта бих желео да будем кад бих могао". Писао сам искрено о стварима које сам после Марије највише волео. Авиони, пилотажа и о свему што иде уз то. Мој рад је био најбољи. Читао сам га пред свима. Мало су ми ноге клецале и глас подрхтавао. Влада је цело време безуспешно покушавао да засмеје остале својим упадицама.

Кад сам завршио, погледао сам у њу. Чини ми се да је то био један од најсрећнијих тренутака у мом животу, из њеног погледа зрачио је осмех упућен само мени. Док сам силазио доле, неко ме је викнуо. Био сам спреман на све сем разговора. За тили час она је била крај мене онако лепршава, мала. Тек тада сам видео да сам скоро за главу виши од ње и на неки тужни начин осећао сам се поносним.

— Нисам знала да умеш тако лепо да пишеш — почела је.

— Ни ја — обоје смо се насмејали и пошли. С муком сам ускладио свој корак са њеним.

— Стварно желиш да будеш пилот, не бојиш ли се нимало? — Ни сам не знам зашто, али причао сам јој о свему.

— Желим да будем пилот још од осмог разреда, али отац није дао — наставио сам исповест о кући, о томе зашто сам овде.

— Знаш, мој тата је био пилот, он је погинуо, мама ради у Загребу а ја ту станујем код бабе и деде. — Тек сам тад видео колико мало знамо једно о другом а било ми је и жао што смо започели ту тему која јој није баш пријатна. Али, она је наставила: — Ја сам писала да желим да будем стјуардеса!

— Штета што и ти ниси читала рад, били бисмо комплет. — Насмејали смо се и старо расположење се вратило.

Мислим да липе никад нису лепше мирисале него тада. Једва сам успео да је замолим да изађе то вече. Растали смо се уз наизменично црвењење.

ПРОГУТАН ПОНОС

Наставио сам полако низ улицу. Био сам спреман свима све да опростим, просто сам желео да загрлим цео свет. На самом ћошку срео сам Владу. Туча је била најмање што сам желео тог тренутка али, изгледа, била је неизбежна.

— Па јеси ли ми преотео девојку?

— Нисам знао да је она твоја. Ништа ми није рекла сем да си досадан. — одговорио сам. Влада је додао ташну другу и полетео на мене. Ударио ме је први. Нисам му остао дужан...

То вече састао сам се са Маријом. Испричао сам јој све. Чини ми се да сам онда прогутао сав свој понос, причао сам као навијен. Рекао сам јој да сам заљубљен у њу још од првог дана поцрвеневши тек кад ми је на то рекла исто. Годила ми је њена забринутост за моје поплавело око за које сам тетки рекао да сам ударио у прозор. Изгледа да је поверовала.

Дани који су уследили били су најлепши у мом животу.

Прошла је школа, дуги армијски дани. Марија и ја смо заједно. Пилот нисам постао. Али, шофер јесам. Знам да то чудно звучи — зар после гимназије возач — али тако је испало јер време има чудне токове. Што се Марије тиче она је у неку руку стјуардеса. Служи два страшно неваљала клинца.

Борислав Милаковић,
Повртарска 25, Футог
(Хонорар: 250,00)

НАЈЛЕПША ЉУБАВНА ПЕСМА

Љубав

Да ли си, сестро, расла на ливади
с ветром који се млад замрси у цвеће
па ти је лице као да га глади
крилом сенке лептир што у сну пролеће.

Да ли си, сестро, расла крај жала
па су ти очи шумне као море,
па су ти дојке као два вала
што се играња не уморе.

Или си дошла из топлих руда,
из бакарних жица, из тамне лаве
па ти је глас тунел пун чуда
а суза тела, немир поплаве.

Или си расла међ' песком злата
на дну реке, у корену воде
па су ти руке око мог врата
два мала извора жељна слободе.

Оскар Давичо
(1909 –)

ЗАБР

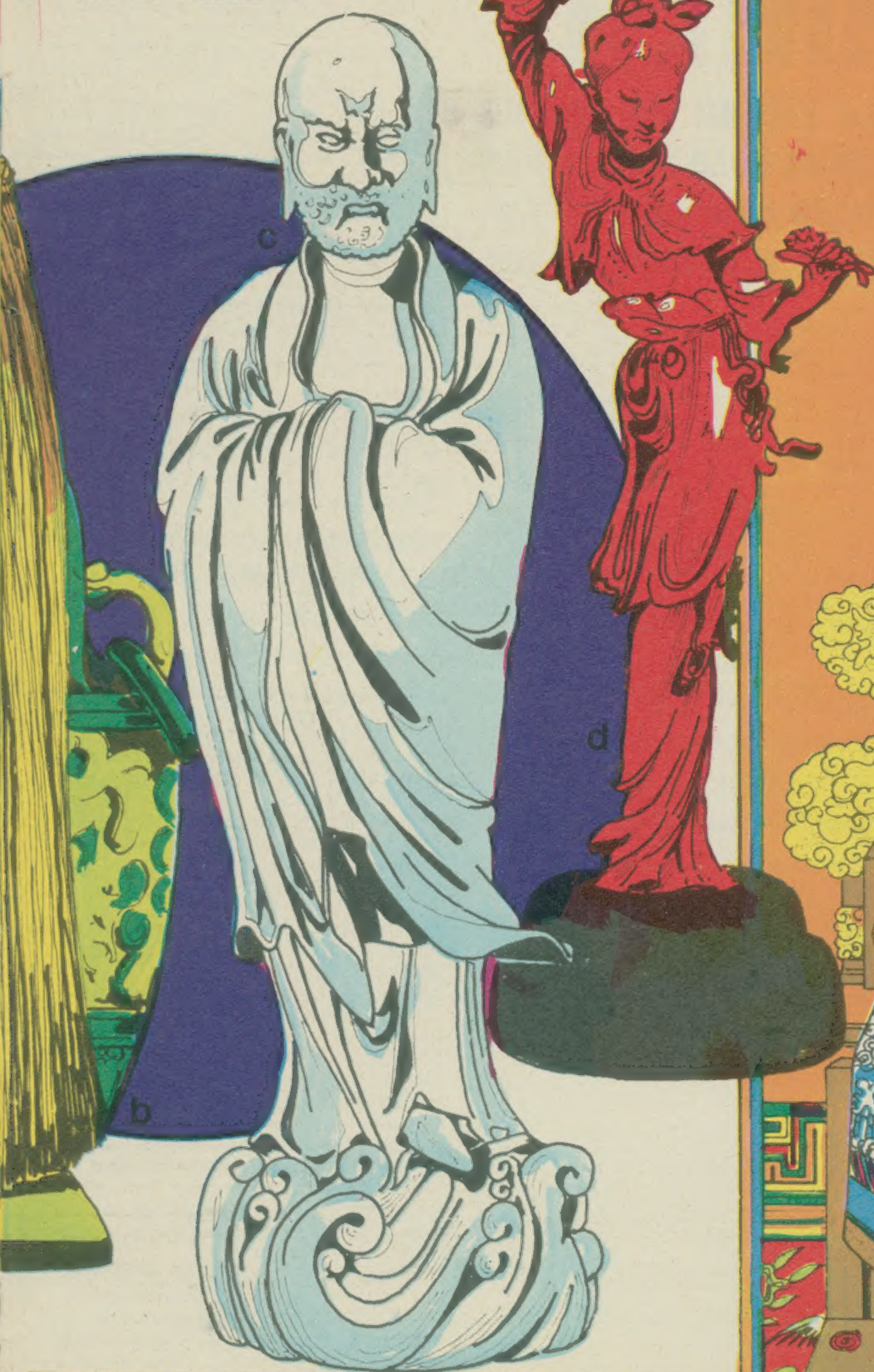
СПОЉНА КАПИЈА
ЈАРАК
ДВОРСКА КУХИЊА
КАСАРНА И ШТАЛЕ
КАПИЈА БОЖАНСКОГ ВОЈНОГ ГЕНИЈА
ДВОРАНА ЦАРСКОГ МИРА
ПАЛАТА ЗЕМАЉСКОГ МИРА
КЛАДЕНАЦ БИСЕРНЕ КОНКУБИНЕ
ПАЛАТА КАЗНИ
ЗАПАДНИ ЦВЕТНИ ВРТ
ИГРАЛИШТЕ
ДВОРАНА ЗАДОВОЉСТВА И ДУГОВЕЧНОСТИ
ДВОРАНА НЕГОВАЊА КАРАКТЕРА
СТАМБЕНИ ПАВИЉОНИ
ВЕЛИКО ПОЗОРИШТЕ
ПАЛАТА УСТАНОВЉЕНЕ СРЕЋЕ
ДВОРАНА ПЛОДНОСТИ
ПАЛАТА НЕБЕСКЕ ЧИСТОЋЕ
ПАЛАТА МИРНЕ СТАРОСТИ
ДВОРАНА ЦАРСКЕ ПРЕМОЋИ
ДВОРАНА НЕГОВАЊА ДУХА
УНУТРАШЊЕ ДВОРИШТЕ
ПАЛАТА ЖИВАХНЕ СТАРОСТИ
ОДАЈЕ ЗА ПОСЛУГУ
ПАЛАТА МИРА И ОДМОРА
КАПИЈА НЕБЕСКЕ ЧИСТОЋЕ
ДВОРАНА НЕ ПОШТОВАНИХ ПРЕДАКА
ДВОРАНА ЗАШТИЋУЈУЋЕ ХАРМОНИЈЕ
ДВОРАНА ЦЕНТРАЛНЕ ХАРМОНИЈЕ
ДВОРАНА ВРХУНСКЕ ХАРМОНИЈЕ
ПАРАВАН ДЕВЕТ ЗМАЈЕВА
ЈУЖНИ ВРТ
УРЕДИ ЦАРСКОГ ДОМА, КАНЦЕЛАРИЈЕ И РАДИОНИЦЕ
СТРЕЛИШТЕ
ПАЛАТЕ МЛАДИХ ПРИНЧЕВА
ПЛОЧНИК ЗМАЈЕВА
ШКОЛА
РИЗНИЦА
ДВОРАНА КЊИЖЕВНЕ ДУБИНЕ
ЦАРСКИ МАГАЦИНИ
ДВОРАНА ОБЈАВЉЕНОГ ИНТЕЛЕКТА
ВРХОВНА ЦАРСКА КАПИЈА
БИБЛИОТЕКА
ЗАПАДНА ЦВЕТНА КАПИЈА
ИСТОЧНА ЦВЕТНА КАПИЈА
РЕКА ЗЛАТНЕ ВОДЕ
ДВОРАНЕ КЊИЖЕВНЕ СЛАВЕ
СТАНОВИ ЕВНУХА И ПОСЛУГЕ
СЕКРЕТАРИЈАТ
ЈУЖНА КАПИЈА ВУ-МЕН
ЈАРАК

ЦАР ПОСТАО ЦВЕЋАР — У унутрашњем делу Пекинга, у такозваном Татарском граду, налазио се Музеј царске палате, познат и као Забрањени град који су кинески цареви подигли пре много векова. Опасан зидовима високим 11 — 12 метара, широким у дну 15 — 22,5 а на врху 13 — 19 метара, овај део Пекинга је и данас одвојен од осталог света. Од VIII века, када је овде била смештена царска резиденција Та-минг, у Забрањеном граду је подигнуто десетине палата и павиљона распоређених у строгој симетрији према четири стране света. Раскошне одаје у којима су некад живели кинески цареви саграђене су од белог мермера. Последњи император који је живео у Забрањеном граду био је Пу Ји (на слици лево). Овај последњи кинески цар, из династије Чинг, ступио је на престо 1908. године као четворогодишњи дечак! Четири године касније, 1. јануара 1912, после успеха кинеске буржоаске револуције (1911—1912) под вођством Сун Јат Сена, малолетни владар је збачен с престола. Данас Пу Ји живи у Кини и бави се цвећарством!

РАЊЕНИ ГРАД

УМЕТНОСТ ЈЕ ОБАВЕЗНА — Забрањени град био је права ризница скупоцених предмета. У бројним палатама, где су могли да се нађу готово на сваком кораку, ништа није смело не само да се изгуби већ ни да се без посебне дозволе или наредбе помери са свог места. Многе од тих драгоцености сачуване су до данас: а) скиптар цара Чиен Лунга, израђен од злата и тиркиза, б) украсна урна од жада, ц) порцуланска фигура од корала, рађена у доба династије Сунг (960—1280) и д) изванредно лепа фигурина од корала. Од материјала за израду украсних предмета Кинези су нарочито ценили жад а цена овог драгоценог камена често је достизала цену дијаманта. За све оне који су живели и радили у Забрањеном граду, или су једног дана могли у њему да се нађу, уметничко образовање је било обавезно. Тако су државни службеници морали да докажу своје уметничке способности у калиграфији, сликарству и поезији. То је важило и за цареве, али владар који, на пример, није имао талента за сликање добијао је из дворских атељеа већ нацртану слику и требало је још само да је обоји и потпише. Осим сликарства и писања поезије, цареви су се бавили и музиком јер се веровало да музика развија владарске способности.

ПРОБЛЕМ СА ОДЕЋОМ — Мало су се где као у Кини цареви облачили у тако раскошну и тешку одећу. Још 713. године цар Минг Хуанг покушао је да поједностави традицију, али није успео: цареви су и даље, током векова носили одећу сличну одећи њихових претходника. Царска круна, каква је са мањим изменама израђивана готово 4000 година, имала је на предњој страни застор од драгог камења да би улепшала поглед владара на обичан свет око њега. Ни високи државни функционери, мандарини, нису били много скромније одевени. Цивилни мандарин прве класе носио је капу са шиљком од злата, бисера и корала, љубичасту хаљину са мандаринским квадратом на грудима и леђима са мотивом белог ждрала и појас са четири плочице од ахата, украшене рубинима. На слици кинески император Канг Хси који је владао од 1662 до 1722. године.

БОЛИД У ПЛАМЕНУ

Брзиномер је показивао 270 км на час када су се одједном Роџерова кола занела преко писте. Са ужасом видео сам како су ударила у сигурносну ограду и преврнула се.

Трка за Гран При Холандије била је нарочито важна за мене и за Роџера Вилијамсона. Обојица смо први пут учествовали у трци за светско првенство формуле 1. Морали смо да се покажемо. Роџер и ја смо били добри пријатељи, упознали смо се управо овде, у Зандворту, пре три године и возили смо за исти фабрички тим.

Треба рећи да је Зандворт уживао лош глас међу возачима. И поред тога што је Холандија улагала велике напоре да створи услове за безбедну вожњу, тркачка стаза је ипак била веома опасна.

Зандворт, наиме, лежи између мора и пешчаних дина и ветар често наноси песак који површину писте чини несигурном при великим брзинама.

Два дана пре трке, 27. јула 1973. године, Џеки Оливер се преврнуо са својим колима, а дан касније и Емерсон Фитипалди је доживео удес са „лотусом".

Због тога смо Роџер и ја били забринути, мада је ризик био саставни део сваке трке.

АСОВИ ОДУСТАЈУ

Пре трке провезао сам неколико пробних кругова и баш када сам улазио у Тарзенг кривину догодила ми се незгода: заглавио се зупчаник на волану. Ускоро је квар био отклоњен. И Роџер је имао проблема на свом Марчу 731 ГС, али када је дат знак за почетак трке, све је било доведено у ред.

Уз заглушујуће урлање 23 аутомобила формуле 1 кренула су са старта.

Када смо прошли Грахам Хил, Роџер је био незнатно испред мене. Трку је водио Швеђанин Рони Петерсон а пратио га је Џеки Стјуарт. Већ у првом кругу слетео је са стазе Џеки Оливер. У следећем је због квара одустао један од главних фаворита Емерсон Фитипалди.

Брзиномер је показивао 270 километара на час када су се Роџерова кола, која су била двадесетак метара испред мене, одједном занела преко писте. Са ужасом сам видео како су ударила у сигурносну ограду, одскочила и превrнула се. Само секунд касније букнуо је огроман пламен.

Марч је прешао још неколико стотина метара пре него што је коначно стао. Почео сам да кочим, настојећи да избегнем делове који су отпадали са њега и котрљали се по писти.

Било ми је потребно више од сто педесет метара да се зауставим. Грозничаво сам откопчао сигурносни појас и потрчао ка пламену који се дизао мало даље. Зебња ми је испунила срце. Када сам пришао ближе одахнуо сам са олакшањем: један од резервоара који је отпао приликом превртања био је у пламену.

Кроз завесу од дима и ватре једва сам успео да назрем Роџеров болид нешто даље. Био је превrнут, у пламену. Свуда около осећао се јак мирис просутог бензина.

ЈОШ ЈЕ ЖИВ!

Узалуд сам дозивао редаре и судије који су стајали у близини. Нису се усуђивали да приђу буктињи. Очајан, потрчао сам назад преко стазе, дозивајући ватрогасце. Драгоцене секунде наумитно су пролазиле.

Прескочивши ограду која дели трибине од тркачке стазе, неколико гледалаца потрчало је према нама. На моје запрепашћење, полиција их је вратила назад! Да су их пустили, сигуран сам да бисмо успели да спасемо Роџера.

Видео сам га како виси главом наниже и очајнички покушава једном руком да се ослободи појаса а другом да дохвати апарат за гашење пожара.

Никада се као тада нисам осећао беспомоћан и сам. Иако се несрећа одвијала наочиглед хиљаде људи, нико није хтео да ми помогне. Плашили су се експлозије.

Узалуд сам обигравао око превrнутог аутомобила и покушавао да га подигнем и Роџера извучем напоље. Нисам успео ни да га померим. Са сваком секундом наде за спас биле су све мање. Заробљен у аутомобилу, Роџер се већ претворио у буктињу. Потрчао сам назад ка мојој формули и узео из ње апарат за гашење пожара. Покушао сам да угасим пламен, али нисам успео. Ватра је исувише узела маха.

ВРЕМЕ ЈЕ СТАЛО

Не знам колико је времена прошло до доласка ватрогасних кола, али мени се учинило као читава вечност. Пламен је већ био толики да чак ни ватрогасци у дебелим азбестним оделима нису могли да приђу ближе од пет метара. Бесан због њиховог оклевања, ударио сам најближег, отео му црево и усмерио га ка пламену.

Дрхтавим рукама одврнуо сам вентил. Покуљала је пена, али је после петнаест секунди престала. Избезумљено сам тресао шмрк. Узалуд. Црево је било неисправно.

У очајању, пришао сам ближе ватри која је горела несмањеном жестином. Нисам осећао ништа, ни неподношљиву јару која ми је палила лице, ни бол од опекотина. Пламен ми је већ захватио комбинезон. „Не смем дозволити да Роџер жив изгори!" — мислио сам.

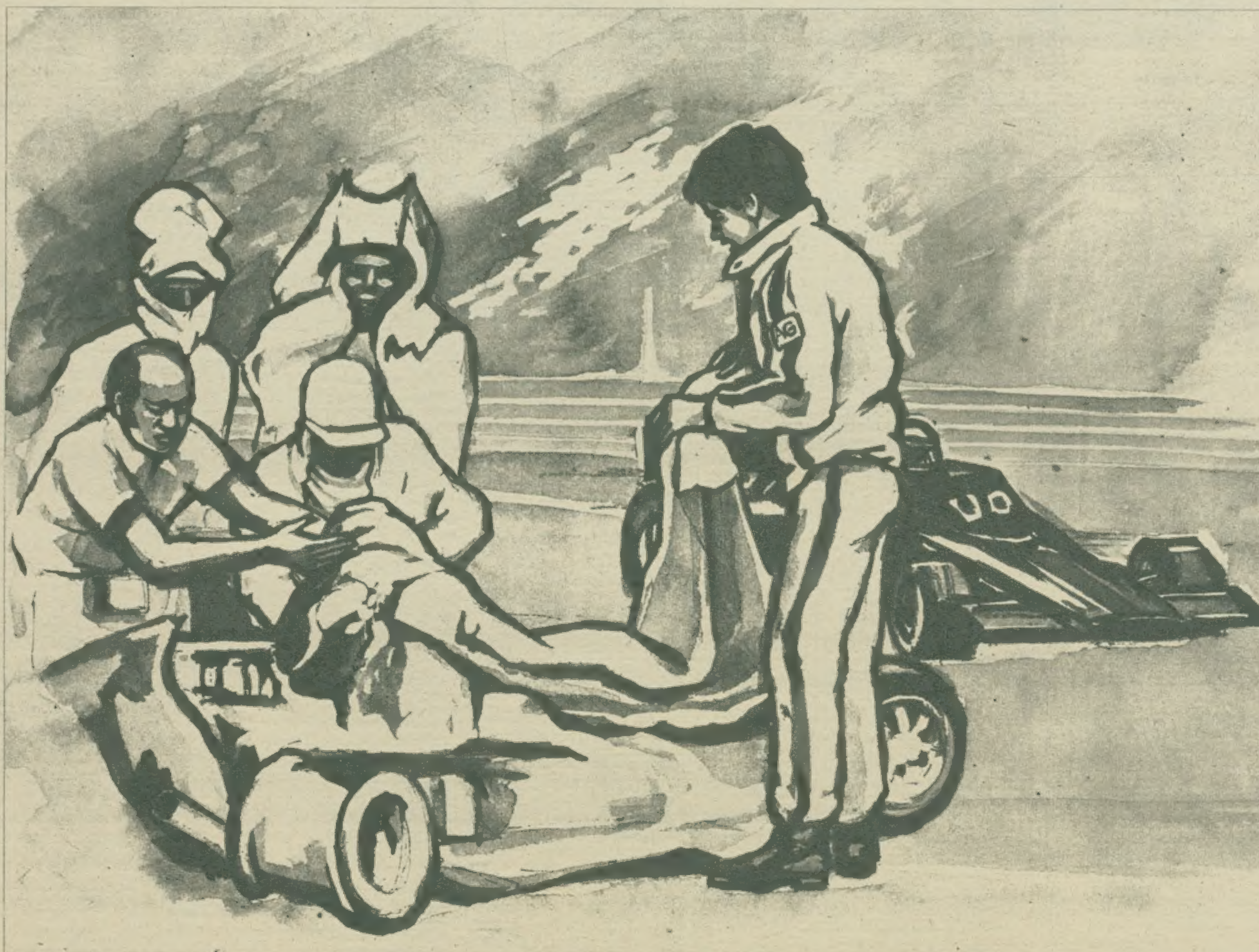
Одједном, осетио сам јак ударац и млаз пене који се разлио по мени. За тренутак ми се учинило да ћу се угушити.

Неко ме је снажно повукао назад и само неколико секунди касније одјекнула је снажна експлозија. Зарио сам лице у шаке, док ми је јецај потресао тело. Ништа више нисам могао да учиним за мог друга. Био је мртав.

У трци је победио Џеки Стјуарт, али није обишао уобичајени почасни круг. Окупљеним новинарима рекао је:

— Роџерова смрт је заувек покварила лепоту и узбуђење које трка доноси...

А ја знам шта је тиме хтео да каже, јер, Роџер је био и мој пријатељ.

Ништа више нисам могао да учиним за мог друга. Био је мртав.

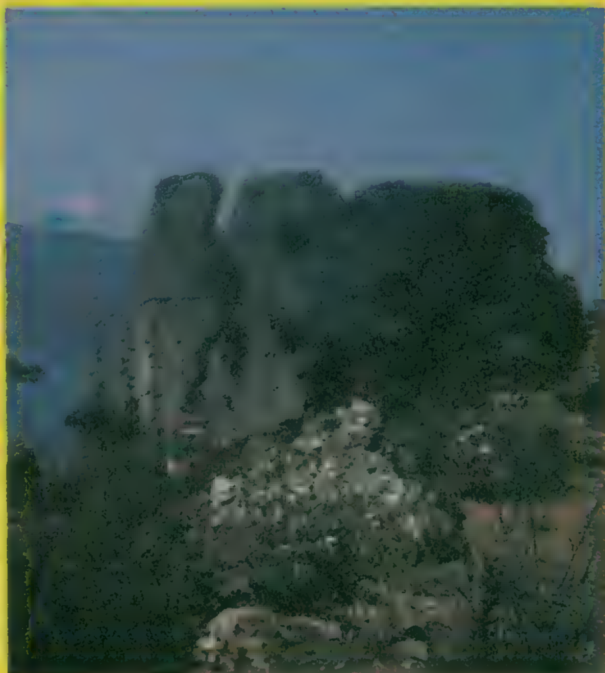
Двадесет осмогодишњи Дејвид Парли после овог догађаја је заувек напустио тркачку стазу и отворио малу гаражу у Мидлтону на мору, у покрајини Сасекс, у Енглеској. За храброст и пожртвовање, коју је показао покушавајући да спасе живот свог друга, добио је медаљу краља Џорџа.

П. З.

ТРАГОВИМА ПРОШЛОСТИ

Све због соли

ХЕРЦЕГ-НОВИ ЈЕ БИО ЈЕДАН ОД РЕТКИХ ГРАДОВА У СВЕТУ У КОМЕ ЈЕ ГУСАРСТВО ПОСТАЛО ПРИВРЕДНА ГРАНА

СЕДИШТЕ САНЏАКА. — С малим прекидима Херцег-Нови је био под турском влашћу више од 200 година! Због велике важности, град је чак постао седиште санџака названог Херцегновски. Турци су подизали утврђења од којих су нека касније коришћена и у друге сврхе. Утврђење Мацел (на слици) претворено је у кланицу.

НЕПРОЦЕЊИВО БЛАГО. — Црква св. Срђа и Вакха саграђена је још у доба Немањића, мада постоје претпоставке да је и старија. Одолела је зубу времена.

СЕЋАЊЕ НА МЛЕТКЕ. — Херцег-Нови је био под влашћу Млечића више од 100 година. Из тог времена потиче и овај грб скинут са градских зидина који се данас чува у музеју у Херцег-Новом.

Лицем окренут према Топлавском заливу, готово шћућурен на морској обали на крају кречњачке падине, већ више од 500 година живи Херцег-Нови усред бујне медитеранске вегетације.

Када га је основао босански владар Твртко I, дао му је име Свети Стефан. Нови градић убрзо је постао значајна раскрсница и трговачко место босанске државе. Био је средиште трговине сољу због које је и основан. Ту се развијала индустрија чохе, ту су се стицали каравани... По казивању Евлије Челебије у њему се могло купити „све што се жели".

Пролазиле су године. Дошао је и XV век. Херцег Стјепан Вукачић је улепшао град, али му је дао и ново име — Херцег-Нови. Граду је промењено име још једном: овога пута учинили су то Млечићи када су га освојили од Турака 1687. године. Назвали су га Кастелнуово.

После пада Млетачке Републике 1797. године, град поново добија име Херцег-Нови. Није га више мењао, али је потпадао под власт Аустрије, Русије, Француске... Одолевао је, одржавао се и развијао чувајући своја стара здања, једине сведоке своје бурне прошлости.

ПОСЛУЖИТЕЉЕВА ЏАМИЈА. — Кад год су имали могућности, Турци су подизали сахат куле. Њихова изградња скупо је стајала и зато су то задовољство могли себи да дозволе само богатији Турци, углавном владари. У Херцег-Новом се налази сачувана сахат кула коју је по наредби султана Мухамеда подигао 1667. године послужитељ султанове џамије.

НАЈЛЕПШИ БАРОК. — Манастир Савина свакако је једна од најлепших барокних грађевина на јужном приморју. Састоји се од две цркве: мање из XV и веће с краја XVIII века.

Царица из и

Збуњене и уплашене, девојке су чекале коју ће од њих цар изабрати за жену.

У једној бици у коју су 1619. године предводећи војску својих присталица водила два најмоћнија манџурска феудалца, кнез Нурхачи смртно је ранио кнеза Гинтајзија. Умирући, Гинтајзи је проклео свог убицу к прорекао да ће цела манџурска раса страдати због једне жене из клана Јехе.

Иако храбар и одлучан војсковођа који је ујединио више манџурских племена, Нурхачи није могао да заборави Гинтајзијеве речи.

ПРЕКИНУТО ВЕСЕЉЕ

Двадесет и пет година касније манџурске трупе завршиле су освајање кинеског царства и још једном у историји Кине престо и царска резиденција у Забрањеном граду, у Пекингу, припали су страној династији. Империјом су завладали Нурхачијеви потомци. Почела је ера Чина.

О Гинтајзијевом проклетству још се говорило и дуго жене из клана Јехе нису смеле да уђу у Забрањени град.

У кући Гинтајзијевог потомка, мандарина прве класе, Мујанге 5. априла 1852. године спремало се свадбено славље. Млади капетан империјалне гарде Јонг Лу запросио је шеснаестогодишњу Мујангину кћерку Јехоналу и за Мујангу је то био радостан догађај. Али, свадба није могла да се уговори ако девојка не да свој пристанак, јер Манџурци, а нарочито они високог реда нису прихватили кинески обичај по коме су родитељи самовољно уговарали бракове своје деце. По њиховом обичају требало је и младенци да се сложе са избором.

На очево питање да ли хоће да се уда за Јонг Луа Јехонала је, оборена погледа и зајапурених образа, климнула главом. Младић и девојка већ су се познавали и њихове симпатије ни за друге нису биле тајна. Мујанга је био радостан, али весеље које је завладало у његовој кући ускоро је прекинуо царев гласник.

— Његово Величанство цар Хсијен Фенг одлучио је да изабере царицу и царске конкубине. Наређено је да рано сутра доведете Јехоналу у Забрањени град! — кратко је саопштио.

Мујанга се ћутке поклонио. Знао је, наређење мора да се изврши.

Било је то први пут за последње две стотине година да један император позове девојке из клана Јехе. Нурхачијеви потомци као да су заборавили Гинтајзијево проклетство.

ИЗАБРАНА ЈЕ САКОТО

Узбуђена и збуњена Јехонала је следећег јутра застала пред високим, тамноцрвеним зидинама Забрањеног града. Звали су га „забрањени" јер је кроз њене зидине могао да прође само онај који је био позван а назив „пурпурни" долазио је отуда што је овде живео цар који је, веровало се, сличан Поларној звезди: и једно и друго су центар света око којег се све окреће. То је било све што је млада девојка знала о овом месту где ће и она, хтела- не хтела, морати да живи.

Са Јехоналом је у Забрањени град стигло око стотину девојака из најугледнијих манџурских породица. Од тренутка кад су прекорачиле његову границу за њих више није било повратака. Једна од њих постаће царица, а остале ће живети у харему као конкубине, незаконите цареве жене.

Поворка девојака лагано се кретала и, пролазећи кроз неколико капија у великом кругу Забрањеног града, приближавала се високој мраморној тераси преко које се долазило до царевих одаја.

На широком степеништу од белог мрамора у коме су били исклесани многобројни змајеви стајао је цар — двадесет једногодишњи Хсијен Фенг. Био је мршав, лица испијеног и смежураног од болести и уживања великих количина опијума.

Без нарочитог интересовања цар је посматрао збуњене и уплашене девојке одевене у свечане шарене хаљине. Кад их је све одмерио, почео је лењо својим мршавим рукама са златним шиљатим штитницима за нокте да показује једну по једну које је требало да се издвоје од осталих. После неколико часова од стотину девојака пред царем су остале још четири. Међу њима се налазила и Јехонала.

А онда је цар одлучио: царица ће постати Сакота а Јахонала и преостале две девојке царске конкубине!

Осуђена да цео живот проведе у Забрањеном граду, Јехонала није желела

ната

ЈЕХОНАЛА ЈЕ ВЕЋ ОБУКЛА СВЕЧАНУ ОДОРУ ЗА ВЕНЧАЊЕ СА ВОЉЕНИМ ЈОНГ ЛУОМ КАДА ЈЕ СТИГЛО НАРЕЂЕЊЕ ОД ЦАРА ДА МОРА НА ДВОР. АЛИ, УМЕСТО ДА ОЧАЈАВА, ОНА ЈЕ СПРЕМАЛА ОСВЕТУ.

да се помири са судбином. Ако већ није могла да се уда за вољеног човека, онда ће да постане царица! А да би то постигла, није смела да рачуна на срећу.

КАКО ОСВОЈИТИ ЦАРА

Дани су пролазили а Јехонала цара више није видела. Виђала је само евнухе који су се бринули о царевом харему и размишљала како да освоји цара кад је до њега готово немогуће доћи.

Као да је сећао њену жељу, Ли Лиен-Јинг, један од најутицајнијих међу евнусима, почео је чешће да посећује Јехоналу и да разговара са њом. Ускоро, она је отворено могла да му каже:

— Ја желим да постанем царица!

Знали су и једно и друго да конкубина има изгледа да постане царица не само ако се цару допадне већ ако му роди сина. За почетак, Ли Лиен-Јинг требало је да уговори састанак.

Није прошло дуго кад је Ли Лиен-Јинг донео Јехонали радосну вест: цар жели да је види! Јехонала је била узбуђена, као оног дана кад је застала пред зидинама града у коме су вековима, издвојени од осталог света, живели цареви и о коме она никад није сањала. А сад, кад је већ била ту, лукава и одлучна, кренула је у одаје владара велике империје.

Девет месеци касније на двору у Забрањеном граду било је велико славље. Млада конкубина Јехонала родила је цару сина! Цар је био пресрећан што је добио наследника а Јехонала и Ли Лиен-Јенг задовољни што је њихов план почео да се остварује. Цареву одлуку да своју закониту жену Сакоту прогласи за царицу Источне палате а Јехоналу, чије је име сада било Цу Хси, за царицу Западне палате ускоро је сазнала цела империја.

Пошто је постала царица, Јехонала је почела да освоја и власт. Ниједна кинеска царица до тада није се бавила политиком, али Цу Хси је била изузетна жена.

РАТ СА ЕВРОПЉАНИМА

Четири године после Јехоналиног доласка у Забрањени град Кина је поново ступила у рат са Британцима. Године 1857, кад је цару Хсијен Фенгу родила сина — Тунг Ција, у рат је ушла и Француска. Поред тога што је требало одупрети се страним силама, Кина се нашла пред још једним проблемом: крвави сукоби међу кинеским провинцијама били су чести а у војсци је владало расуло.

Приход државне благајне био је у то време свега 14.000.000 сребрних талеа, а цар је, на пример, за прославу рођења прве кћери потрошио 90.000 талеа, за набавку дрвене грађе за нову палату 9.000.000 талеа! Уз то, у Забрањеном граду је радило 6.200 кувара који су сваког дана спремали храну за 15.000 људи!

Хсијен Фенг није био у стању да среди стање у земљи и Јехонала је све више преузимала државне послове у своје руке. Као прво, домаће непријатеље, побуњенике, сурово је кажњавала а за странце је тражила протонство. То је још више распламсало сукоб са Европљанима.

Средином 1858. године англо-француски корпус од 16.000 људи окупирао је кинески град Тјенцин. Одатле су британски и француски опуномоћеници упућени у Пекинг да цару изнесу захтев за право трговине у Кини. Али, уместо цара, опуномоћенике је дочекала Јехонала и без двоумљења наредила да их погубе.

Сазнавши за судбину својих људи, француски генерал Кузен Монтобан кренуо је на Пекинг. Хсијен Фенг је морао да бежи пред надмоћним непријатељем, а са њим је у удаљену царску палату у Јехолу кренуо цео двор.

Јехонала је осећала да је царево здравље све лошије и плашило ју је што га често виђа са принчевима Јиом, Ченгом и Су-Шумом. Од свих царевих рођака могла је једино да рачуна на старог мудрог принца Кунга а веровала је једино свом првом пријатељу у Забрањеном граду Ли Лиен-Јингу и несуђеном мужу Јонг-Луу кога је запослила на двору. И даље одлучна да преузме сву власт у земљи, она је будно пратила све што се око ње догађа.

У поноћ, неколико дана по доласку у Јехол, Ли Лиен-Јинг је сав ван себе дотрчао у Јехоналине одаје.

— Узвишена! — будио ју је из сна. — Цар умире!

Јехонала је скочила. Ако цар умре пре него што потпише документ којим је именује за регентицу до пунолетства њиховог сина Тунг Ција, она никад неће завладати Кином. Зато је морала што пре до императора.

Хсијен Фенг је био сам у соби. Измучен болешћу, лежао је непомично у широком царском кревету. У суседним одајама принчеви су, не мислећи више на њега, већали кога ће изабрати за аладара земље.

ГДЕ ЈЕ ЦАРСКИ ПЕЧАТ?

Јехонала је без речи пришла цару коме више ни је било помоћи. Тутнула је кичицу међу његове прсте и он је, вођен њеном руком, почео да исписује слова на свиленом свитку који је придржавао Ли Лиен-Јинг. Неколико тренутака касније Хсијен Фенг је заувек склопио очи. По традицији, његово име је од тада било Вен Цунг Хсијен Хуанг Ти.

Тек кад се вратила у своје одаје, Јехонала је приметила да на царском документу, којим се она прогла шава за регента, недостаје печат. Знала је да га је цар држао уза се, у једном ковчежићу у спаваћој соби и Ли Лиен-Јинг је пожурио да га донесе. Већ ју је страх хватао што се евнух не враћа кад се изненада појавио Јонг-Лу са уснулим дечаком Тунг Цијем у наручју.

— Принчеви траже царски печат, али не могу да га нађу — рекао је и, док га је Јехонала пренеражено гледала, испружио руку. — Ја сам га теби донео.

Следећег јутра објављено је да је цар одлучио да, после његове смрти, до пунолетства престолонаследника Тунг Ција власт у земљи преузме царица Цу Хси — Јехонала.

Пошто је 26. јуна 1858. године потписан Тјенцински мировни уговор којим се Британцима и Французима даје право трговине у Кини, царица и њени пратиоци могли су да се врате у Забрањени град. На повратку принчеви, цареви рођаци, покушали су да убију Јехоналу, али је Јонг Лу на време открио заверу. Јехонала је заверенике казнила смрћу и отпочела владавину готово без супарника. Принца Кунга одредила је да води политику земље, Јонг Луа, као Великог канцелара, да управља државним пословима а Ли Лиен-Јингу предала је Забрањени град.

ПРОРОЧАНСТВО СЕ ИСПУНИЛО

Године 1875. престолонаследник Тунг Ци, који је ускоро требало да ступи на престо, разболео се од великих богиња и умро. Његова жена очекивала је дете и, ако се оно роди, постаће наследник престола, а његова мајка, Јехоналина снаха, регент. Неуморна четрдесетогодишња царица није желела да изгуби свој положај па је на брзину усвојила четворогодишњег сина своје сестре и прогласи ла га за цара под владарским именом Куанг Хси.

Јехонали је било педесет и три године кад је одлучила да се пресели у Палату мирне старости, у Забрањеном граду. Била је уморна од дугогодишње борбе за власт, али и ту је знала све што се догађа у земљи и излазила је још само да зада смртне ударце својим непријатељима.

Млади император Куанг Хси, коме је сад двадесет и три године, није могао више да подноси немилосрдну контролу своје тетке и 20. септембра 1898. године одлучио је да је уклони. Али, и ову заверу открио је верни Јехоналин Јонг Лу и ухапсио цара.

Исте године кад ће умрети, 15. новембра 1909. Јехонала је на престо довела још једног дечака — четворогодишњег Пу Јиа. Њене последње речи упућене народу биле су:

— Никад немојте препустити врховну власт у државни једној жени, то је против закона наше манџурске династије. Не дозволите евнусима да се мешају у државне послове. Династију Минг евнуси су довели до пропасти.

Као да се пророчаство кнеза Гинтајзија испунило: жена из клана Јехе допринела је паду Манџураца јер само три године касније последњи кинески цар збачен је с престола.

На вест да је царски печат нестао Јехонала је претрнула. Шта ће бити са њом и њеним сином Тунг Цијем?

ХОГАР СТРАШНИ

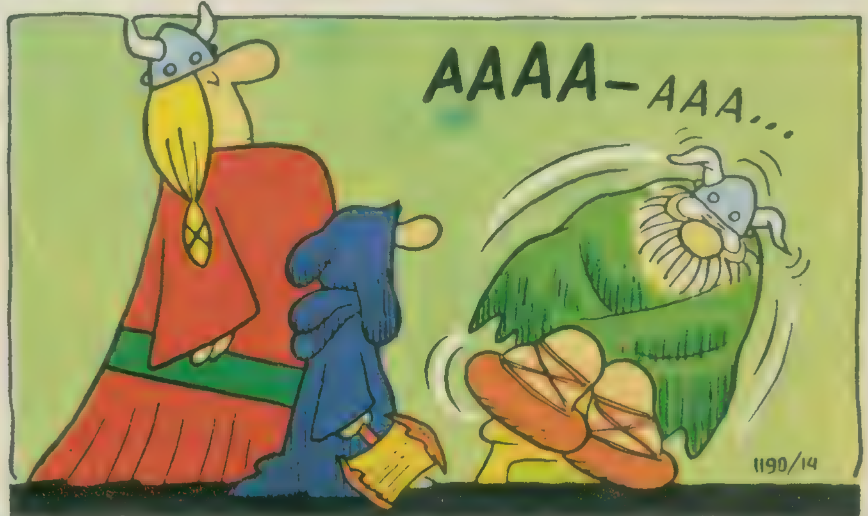

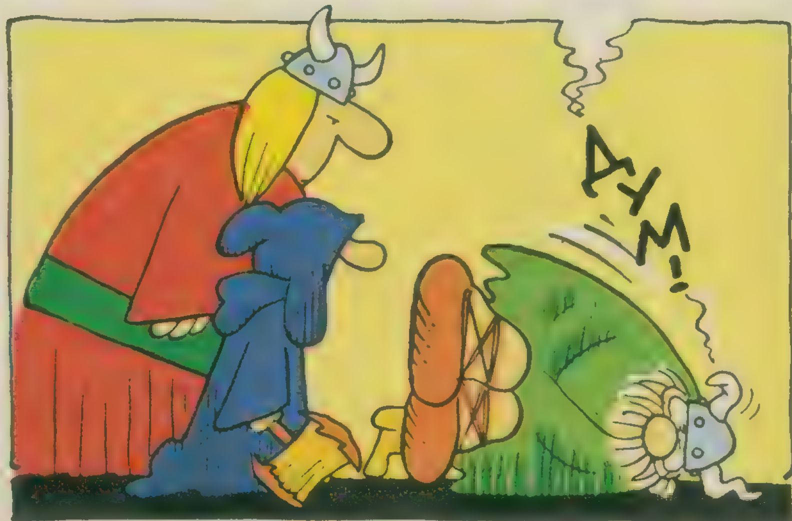

ЧЕКАЛИ СУ СМРТ

Никад са толике дубине није спасено ниједно људско биће: Малинсон и Чепмен су то добро знали.

Било је девет часова ујутро, 29. августа 1973. кад се мини-подморница „Писцес III" спустила на дно Атлантског океана, 150 морских миља (270 километара) југозападно од ирског града Корка. Њоме су управљали Роџер Малинсон и Роџер Чепмен стари 35 и 28 година. Задатак им је био да укопају у земљу један део тек постављеног прекоокеанског телефонског кабла.

УЖЕ ЈЕ ПУКЛО

Пошто су обавили посао, јавили су матичном броду да се спремају за излазак на површину, што је требало да траје око 30 минута. Када је подморница изронила, један гњурац је похитао у гуменом чамцу да закачи уже за њу како би матични брод могао да је вуче.

Одједном, гњурац је почео да шаље сигнал за сигналом. Нешто није било у реду. Таласи су омотали уже око кваке на спољним вратима у задњем делу, врата су се отворила и више од тоне воде ушло је у подморницу. То је било довољно да „Писцес III" почне да тоне пре но што су Малинсон и Чепмен успели да се спасу. Они су се налазили у херметички затвореној кабини.

Подморница се спустила више од 50 метара, колико је било дуго уже. Ту се за тренутак зауставила, а онда је уже пукло. Ништа више није могло да је задржи и она је тонула све дубље.

На дубини од 473 метра подморница је крмом додирнула дно и ту застала. Ударац није био јак; „Писцес III" се просто загњурила у песак. Два човека су прегледала унутрашњост подморнице: била је неоштећена. Али, убрзо су се забринули: уређај за уклањање угљен-диоксида из подморнице готово да није радио, а резерве кисеоника биле су мале.

Чепмен је о томе преко радија обавестио контролора Ралфа Хендерсона.

— Само без панике — рекао им је Хендерсон. — Сићи ћемо по вас чим стигне још једна подморница.

Хендерсон је одмах позвао главни штаб у Бероу-ин-Фернесу. Пошто је чуо забрињавајуће вести, командант Питер Месерви решио је да сам преузме операцију спасавања.

— Данас је среда. Људи имају довољно кисеоника до суботе ујутро, а можда и мало дуже — рекао је Хендерсон. Обојица су знали да се досад нико није спасао са тако велике дубине.

Требало је најхитније довући две подморнице, „Писцес II" и „Писцес V" које би зарониле до угрожене „Писцес III".

СПАСОНОСНА КУКА

Али, једна се налазила негде у Северном мору, између Британије и Норвешке, а друга код Халифакса у Новој Шкотској! Одмах је наређено бродовима да отплове до њих и одвуку их до најближег пристаништа, одакле би се транспортним авионом пребациле до Корка.

Међу спасиоцима је владала забринутост. Нису знали како да дигну подморницу. За свега један сат, инжењери су конструисали куку са два крака, која се отварала и затварала као кишобран. Затворена, могла би да се угура кроз спољна врата, тада би се отворила, и тако би се подморница закачила и вукла.

На дну Атлантског океана, Малинсон и Чепмен су забринуто пребројавали остатак намирница и воде. Седели су један до другог, како би се угрејали. Температура је износила само 10 степени, а влажност ваздуха преко 90 одсто.

У ноћи између четвртка и петка, стигао је брод са подморницама, и усидрио се тачно изнад потонуле „Писцес III". У 2,14 почела је да се спушта „Писцес II", која је носила куку са два крака и јако синтетичко уже.

Кад су били на дубини од око 375 метара, Дарси и Браун који су управљали подморницом, чули су неки чудан звук. Пуцале су карике за које је било привезано уже за спуштање. Морали су да се врате на површину.

На матичном броду, Хендерсон је вртео главом.

— Имамо неке незгоде с првом подморницом — јавио је Малинсону и Чепмену. — Није ништа озбиљно; одмах шаљемо „Писцес V".

Убрзо је заронила „Писцес V". И опет невоља: пуна два часа је узалудно кружила — њен акустички уређај никако није могао да открије подморницу. Најзад, наређено јој је да изрони како би се проверили електронски уређаји. Том приликом техничари су нашли да жироскоп скреће за читавих осамдесет степени.

ПОЧИЊЕ БУРА

Кад је ово поправљено, „Писцес V" је поново заронила и, два и по часа касније, приближила се потонулој подморници. Требало је још пола часа да закачи уређај за дизање. Али, у тренутку кад је почела да затеже конопац, јака водена струја је откачила куку. Сви покушаји да се кука поново убаци кроз врата подморнице остали су узалудни.

Горе на површини владала је бура. Техничари су грозничаво радили на оправци „Писцес II". Нико није спавао већ скоро 60 часова. А на дну океана, Малинсон и Чепмен су чекали дрхтећи од хладноће. Обојицу је мучила и страшна главобоља, последица нагомиланог угљен-диоксида у подморници.

У 20 часова „Писцес II" је најзад заронила. Сви су страховали шта ће се десити, јер никад мини-подморнице нису спуштане по овако лошем времену. Али, ни сад нису имали среће: Дарси и Браун су чули алармни уређај како бесомучно завија и били приморани да изроне.

Стручњаци су последњим снагама прионули на посао да отклоне квар. Рано у суботу, последњег дана кад су људи још могли бити спасени, „Писцес II" је поново заронила.

За свега педесет минута Дарси и Браун су успели да приђу подморници и убаце кроз отворена врата двокраку куку

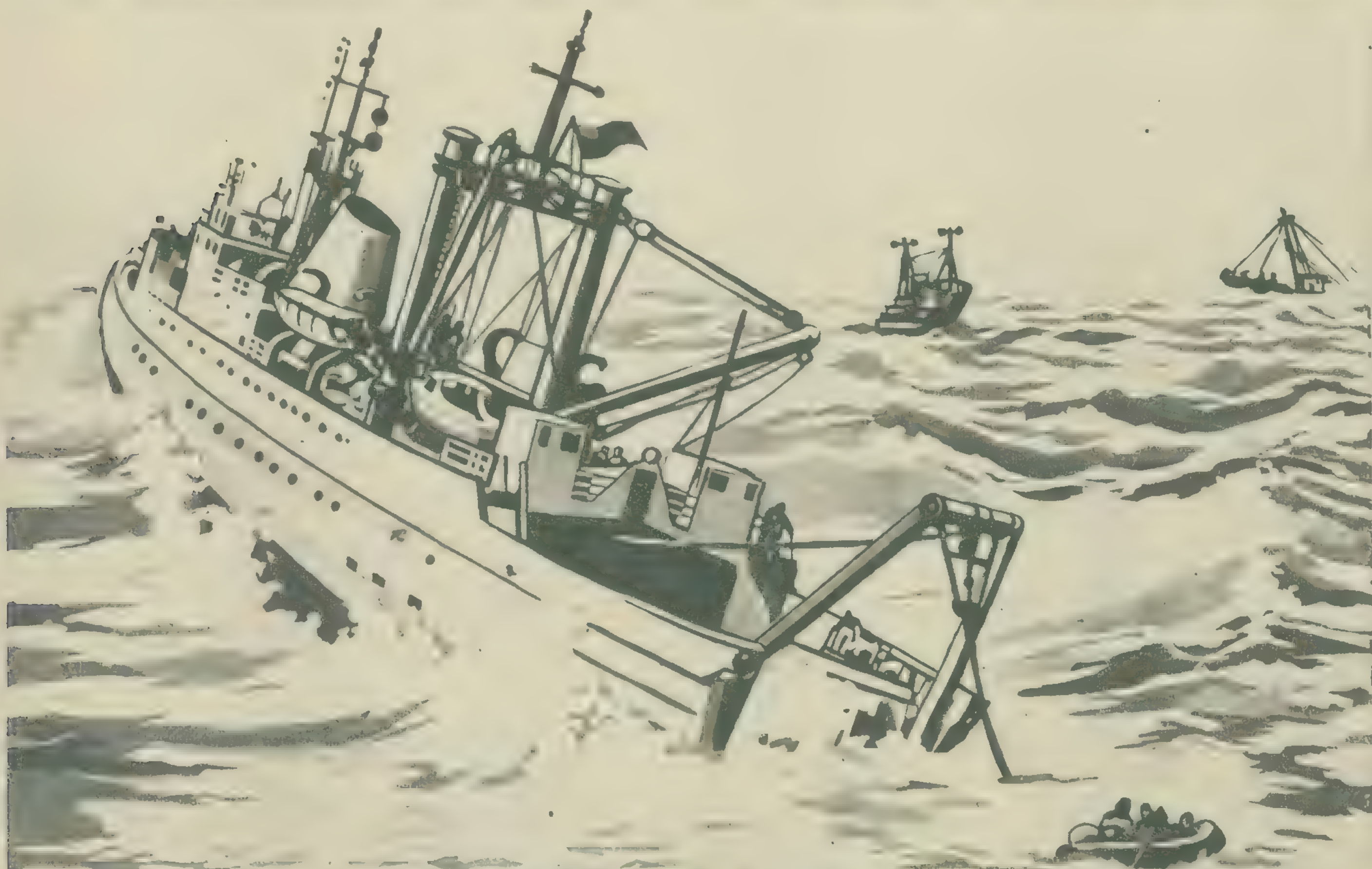
ПОСЛЕ 76 ЧАСОВА

Малинсон и Чепмен су знали да се сад одлучује њихова судбина.

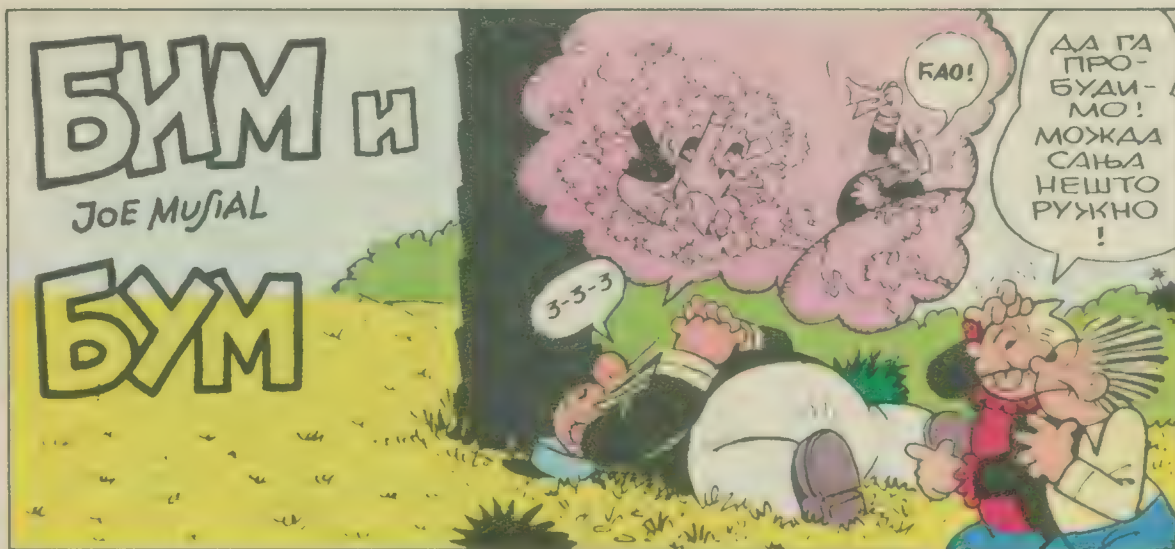
Чим је кука била повезана са електричним чекрком на броду, дошло је дуго очекивано наређење: „Дижи!" Било је тачно 11.50 часова. Непокретна подморница, заривена у песак, одједном се затресла. Малинсону и Чепмену се чинило да ужад неће издржати. Али, са сваким метром њихова нада је расла.

Чекрк је престао да се окреће кад је подморница стигла на 18 метара испод узбуркане површине. Са брода је спуштен ронилац Роберт Хенли да закачи конопац за други крај подморнице, како би изишла на површину у хоризонталном положају. Хенли је посао брзо обавио и дизање је настављено.

Најзад је „Писцес III" изронила из воде. Малинсон и Чепмен су изишли на светлост дана после 76 часова проведених на дубини из које нико пре њих није спасен.

Почела је трка на живот и смрт: требало је извући подморницу пре но што се бура размахне.

БИМ и БУМ
JOE MUSIAL
БАО!
ДА ГА ПРО-БУДИ-МО! МОЖДА САЊА НЕШТО РУЖНО!
З-З-З

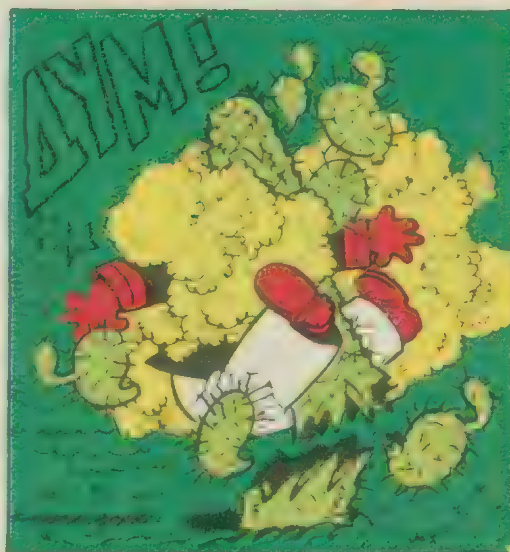

ЗАР ДА МЕ ПРОБУДИТЕ ИЗ ОВАКО ЛЕПОГ СНА! САЊ'О САМ ДА ВАС ЈЕ ОБОЈИЦУ ПОНЕЛА НЕКА ТАЈАНСТВЕНА МАГЛА! ДА' НИСАМ ЈА ТЕ СРЕЋЕ!
ТРАС!
ЈАО!
БОЛИ!

ЕХ! КАД БИ ПУСТИ СНОВИ МОГЛИ ДА СЕ ОСТВАРЕ...
ЊЕМУ ЈЕ ТО СМЕШНО!
ВЕШТАЧКА МАГЛА ЋЕ ГА ИЗЛЕЧИТИ!
ХА! ХА! ХА!

КХ... КАКВО ЈЕ ОВО... КХ... ПРОКЛЕТСТВО?!
У-ЈА, КАПЕТАНЕ! УХВАТИТЕ НАС, ДЕБЕЛИ!

ВЕШТАЧКА МАГЛА... ВИ, ХИЈЕНЕ!

ШИЈУ ЋУ ВАМ ЗАВРНУТИ!
ЕВО НАС! У-ЈА!

ДУМ!

ОХ... МАЛО НЕЖНИЈЕ... ШМРК... ШТО БОЛИ... ЈАООО!
НЕБЕСА! ЗАР ЈЕ МАГЛА БИЛА ТАКВА ДА НИСИ ВИД'О БОДЉИКАВО ПРАСЕ?
БАШ НА ТО САД ЛИЧИ!
АХА!
MUSIAL

СРЕЋКО

БЛАГО ЕМОНЕ

НЕКОЛИКО ДЕЦЕНИЈА КАСНИЈЕ. ГОДИНА 579.

КАД СУ ПРЕ 1500 ГОДИНА ХУНИ СПАЛИЛИ И СРУШИЛИ ЕМОНУ, НА ЧИЈЕМ МЕСТУ СЕ ДАНАС НАЛАЗИ ЉУБЉАНА, ПРЕЖИВЕЛИ СТАНОВНИЦИ ПОДИГЛИ СУ НОВА НАСЕЉА У ОБЛИЖЊИМ ШУМАМА.

ТОЛИКО ЖЕЛИМ ДА ОДЕМ ДОЛЕ И У РУШЕВИНАМА ПОТРАЖИМ КУЋУ НАШЕГ ПРАДЕДЕ!

ТИ ЈОШ ВЕРУЈЕШ, СЕСТРО, ДА ЈЕ ТАМО САКРИВЕНО БЛАГО?

ВЕРУЈЕМ! ДЕДА МИ ЈЕ ПРИЧАО О ЊЕМУ!

МНОГИ СУ ВЕЋ КОПАЛИ, ПА ГА НИСУ НАШЛИ!

МЕНИ ЈЕ ДЕДА ТАЧНО ОПИСАО МЕСТО ГДЕ ЈЕ БИЛА КУЋА!

ПУСТИ МЕЛУ ДА САЊАРИ! ЈА МОРАМ РАНО УЈУТРУ С ОБУЋАРОМ ЦЕЛИЈЕМ У ЦЕЛЕЈУ!

МОГУ ЛИ И ЈА?

НЕ ЗНАМ, ТАУРО! ПУТ ЈЕ ДУГ И ОПАСАН!

РОДАНЕ, ПОВЕДИ И МЕНЕ!

БОЉЕ ЈЕ ДА ТИ ТРАЖИШ СВОЈЕ БЛАГО, МЕЛА! ХА! ХА! ХА!

НИЈЕ ЊЕМУ СТАЛО ДО МЕНЕ! РУГА МИ СЕ...

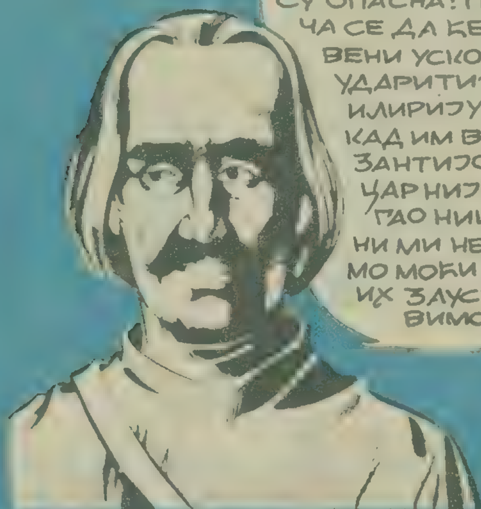
МАЛОПРЕ САМ ВИДЕО ЈЕДНОГ! ИМА ИХ МНОГО ОВДЕ!

ЦЕЛИЈЕ, ТИ СИ! МИСЛИЛИ СМО ДА МЕДВЕД ЛОМИ ГРАЊЕ!

1190

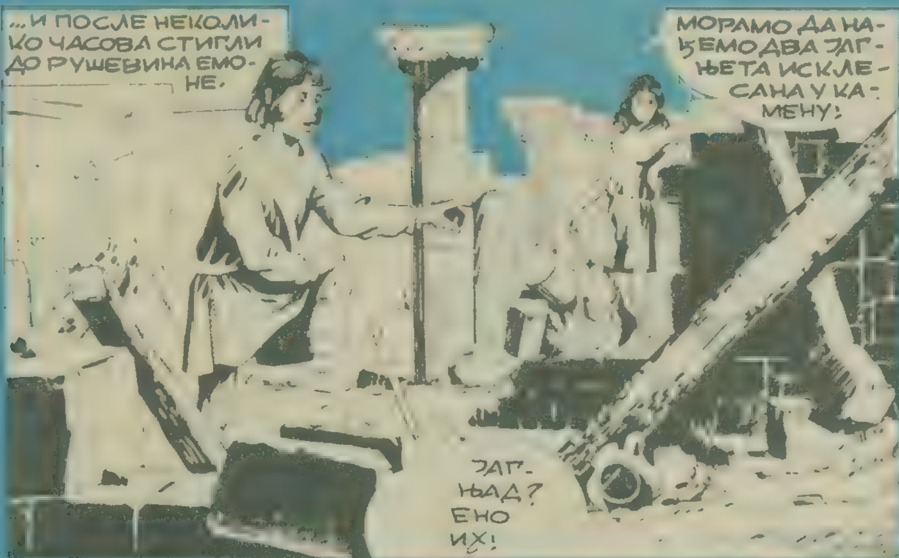
МОЖЕ ЛИ И ТАУРО СУТРА С НАМА У ЦЕЛЕЈУ!

ХМ... ТИ ЋЕШ СА МНОМ НОСИТИ КОЖЕ! ТАУРО ЈЕ ЈОШ НЕЈАК!

УСКОРО СУ НАШЛИ И ЧЕСМУ О КОЈОЈ ЈЕ ГОВОРИО ДЕДА. АЛИ, БИЛА ЈЕ СРУШЕНА...

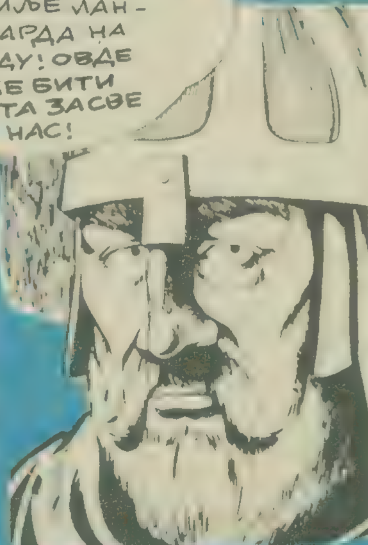

МЕЛА И ТАУРО СУ СЕ СПУСТИЛИ У ВЕЛИКУ ПОДЗЕМНУ ПРОСТОРИЈУ...

ЗА ТО ВРЕМЕ НАОРУЖАНИ СЛОВЕНИ ЈУРИЛИ СУ НА КОЊИМА ПРЕКО ЕМОНСКОГ ПОЉА. МНОГИ ОД ЊИХ...

... ИМАЛИ СУ НА СЕБИ СЈАЈНЕ ВИЗАНТИЈСКЕ ОКЛОПЕ. ЗА ЊИМА ЈЕ ИШЛА БЕСКРАЈНА ПОВОРКА ЖЕНА, ДЕЦЕ, СТАРАЦА И СТОКЕ.

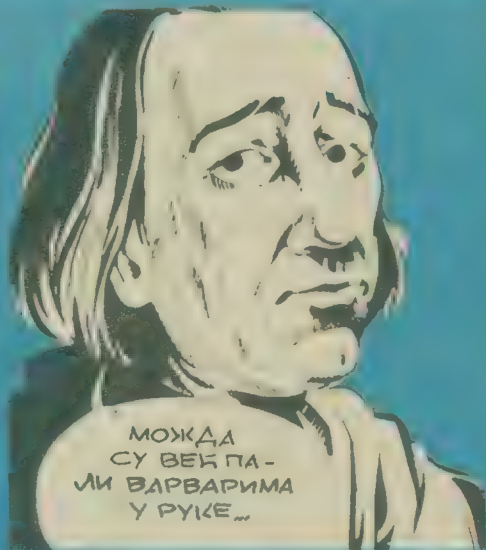

СЛОВЕНСКИ ВОЈВОДА НЕПОКОР ПОПЕО СЕ СА СВОЈИМ СТАРОСТАМА НА БРЕЖУЉАК ИЗНАД РАВНИЦЕ...
ЛЕПА ЗЕМЉА... И БОГАТА! ОВДЕ ЋЕМО СЕ НАСЕЛИТИ!

АЛИ, НЕКА ПЛЕМЕНА МОРАЋЕ ДАЉЕ... ДО ЗЕМЉЕ ЛАНГОБАРДА НА ЗАПАДУ! ОВДЕ НЕЋЕ БИТИ МЕСТА ЗА СВЕ НАС!

У НАСЕЉУ ЕМОНСКИХ ПОТОМАКА...
СЛОВЕНИ! ВАРВАРИ! ПУНА ИХ ЈЕ ДОЛИНА!

ХОЋЕМО ЛИ УСПЕТИ ДА ПОБЕГНЕМО?
НЕЋЕМО БЕЖАТИ! ОВО ЈЕ НАША ЗЕМЉА!

НЕКА БУДЕ КАКО ТИ КАЖЕШ, РУФЕЛИЈЕ! АЛИ, ГДЕ СУ НАША ДЕЦА?
БОЈИМ СЕ, ЋЕРИ МОЈА, ДА СУ ОТИШЛА У ДОЛИНУ! СИНОЋ СУ МЕ МНОГО ЗАПИТКИВАЛИ О ОЧЕВОМ БЛАГУ!

МОЖДА СУ ВЕЋ ПАЛИ ВАРВАРИМА У РУКЕ...

ТАУРО И МЕЛА НИСУ ЗНАЛИ ШТА СЕ НАПОЉУ ДОГАЂА...
ЧУЈЕШ ЛИ, МЕЛА? КАО ДА ЈЕ НЕКА ШУПЉИНА ИЗА ОВОГ КАМЕНА!

ПРИНЕСИ СВЕТИЉКУ, ПОКУШАЋУ ДА ГА ИЗВАДИМ!

ЗЛАТО! ПУНА КЕСА ЗЛАТНИКА! БОГАТИ СМО!

ОВИМ ЋЕМО МОЋИ ДА ПОДИГНЕМО ТВРЂАВУ ОД КАМЕНА!

И ДА ЖИВИМО КАО ШТО ДОЛИКУЈЕ ПОТОМЦИМА СТАРИХ ЕМОНАЦА!
МОЋИ ЋУ ДА КУПИМ ЛЕПЕ ХАЉИНЕ... РОДАН НЕЋЕ ВИШЕ ОДЛАЗИТИ У ЦЕЛЕЈУ!

ЧУЈЕШ ЛИ БУКУ, ТАУРО? ДОЛАЗИ ОДОЗГО!
ЧИНИ ТИ СЕ! ПОМОЗИ МИ ДА ПОКУПИМ ЗЛАТНИКЕ У ТОРБУ!

САД САМ И ЈА ЧУО! ДА ПОГЛЕДАМО!

СЛОВЕНИ! ШТА САД?
НЕ СМЕМО НАПОЉЕ! МОРАМО САЧЕКАТИ НОЋ!

САКРИЋЕМО ЗЛАТО НА ИСТО МЕСТО!

КАД ЈЕ ПАЛА НОЋ...
САМО ДА СТИГНЕМО ДО ШУМЕ! ПОСЛЕ ЈЕ ЛАКО!

АЛИ, ТАУРО, ЗВЕРИ ЋЕ НАС РАСТРГАТИ!
НИ МЕЂУ СЛОВЕНИМА НЕ БИСМО ПРОШЛИ БОЉЕ!
ПСТ! НЕКО ДОЛАЗИ!

ТАУРО И МЕЛА СУ СЕ САКРИЛИ...
ЛАНГОБАРДИ! ЧУО САМ ДА СУ ОНИ И СЛОВЕНИ ПРИЈАТЕЉИ! ИПАК, ЗАУСТАВИЋУ ИХ!

ХЕЈ, СТАНИТЕ!

ДАЋУ ВАМ ОВЕ ЗЛАТНИКЕ АКО МЕНЕ И МОЈУ СЕСТРУ ПОВЕЗЕТЕ ДО БРДА СВ. МАРИЈА!
ХЕ! ХЕ! ХЕ! ПОПНИТЕ СЕ!

ЈЕСИ ЛИ ВИДЕО, ТАСО? МОМАК ИМА ЗЛАТНИКЕ!
ОСТАВИ ТО! ИМАМО МИ ВАЖНИЈЕГ ПОСЛА, АРИВАЛДО!

У ЛОГОРУ СЛОВЕНА...
СТОЈ! КО ИДЕ?
ПРИЈАТЕЉИ, ЛАНГОБАРДИ! ОДВЕДИТЕ НАС К ВОЈВОДИ!

У КОЛИМА СУ ДВЕ ПТИЧИЦЕ!

ИЗЛАЗИТЕ, ШТА ЧЕКАТЕ?
ИЗДАЈИЦЕ!

ДАЈ МИ ТО... СЛОВЕНИ ЋЕ ТИ ИОНАКО ОДУЗЕТИ!
НЕ ДАМ!

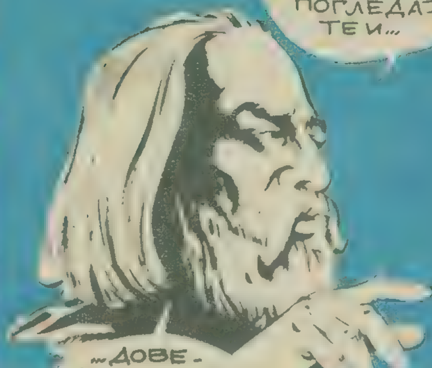

ХМ, ТА ЧАШИЦА ЗЛАТНИКА НИЈЕ НИШТА ПРЕМА НАГРАДИ КОЈУ ЋУ ДОБИТИ КАД ОБАВИМ ПОСЛО!

ТАУРА И МЕЛУ ДОВЕЛИ СУ ПРЕД ВОЈВОДУ...
ШТА РАДИТЕ ВАС ДВОЈЕ У ДОЛИНИ? ШПИЈУНИРАТЕ!
НЕ... МИ НИСМО ШПИЈУНИ!

ЗА ВАС, СТАРОСЕДЕОЦЕ, ИМА ДОВОЉНО ПРОСТОРА ГОРЕ У БРДИМА... МОЈА ПЛЕМЕНА ЖИВЕЋЕ У ДОЛИНИ...

ЗА ТО ВРЕМЕ ТАСО ЈЕ ВРЕБАО У БЛИЗИНИ...
ЕНО ДЕВОЈКЕ! МЛАДА ЈЕ, ЛЕПА... АВАРСКИ КАГАН ОДРЕШИЋЕ КЕСУ КАД ЈЕ ВИДИ!

КОД ВОЈВОДЕ...
А ВАС ДВОЈЕ, АКО НИСТЕ ШПИЈУНИ ШТА ТРАЖИТЕ ОНДА У ДОЛИНИ?
ЈА... НЕ МОГУ ДА ВАМ КАЖЕМ...

КАКВА ЈЕ ТО БУКА НАПОЉУ? ПОГЛЕДАЈТЕ И...
...ДОВЕДИТЕ ЛАНГОБАРДА, ЗАСЛУЖИО ЈЕ НАГРАДУ!

ВОЈВОДО, НЕСРЕЋА! ЛАНГОБАРД ЈЕ ОТЕО ВАШУ КЋЕР ПРИБИСАВУ!
ШТА? ТО ЈЕ НЕМОГУЋЕ!

ВОЈВОДА СЕ РАЗБЕСНЕО...
ЗА ЊИМ! КОЊА! ШТА ЧЕКАТЕ?

ОТМИЧАРИ СУ СЕ РАЗДВОЈИЛИ ДА БИ ЗАВАРАЛИ ГОНИОЦЕ...
УПОМОЋ!
САМО ТИ ВИЧИ, ДЕВОЈКО! НИКО ТЕ НЕЋЕ ЧУТИ! ТВОЈИ ЋЕ КРЕНУТИ ЗА ДРИВАЛДОМ...

АВАРСКИ КАГАН ЈЕДВА ЧЕКА ДА ТЕ ВИДИ! ЗА НЕКОЛИКО ДАНА БИЋЕШ ЊЕГОВА!
ОХ, НЕ! УПОМОЋ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ЦЕЛИЈЕ И РОДАН ВРАЋАЈУ СЕ КУЋИ...
АКО НАИЂЕМО НА СЛОВЕНЕ РЕЋИ ЋЕМО ДА СМО ГРЧКИ ТРГОВЦИ! ПРОПУСТИЋЕ НАС!

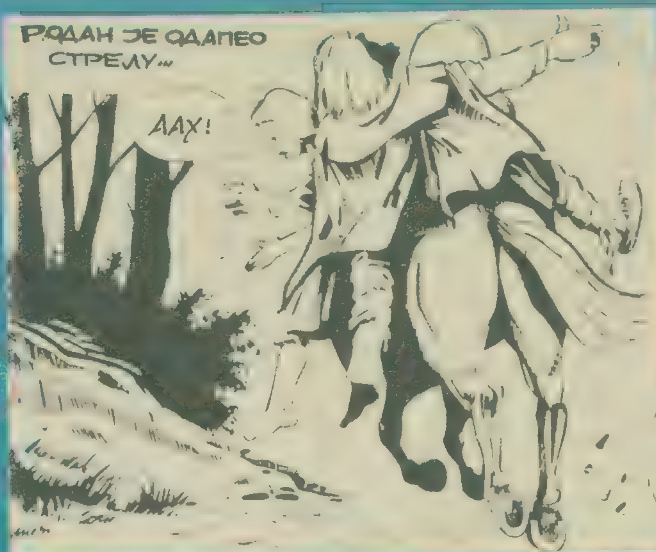

ЧУЈЕШ ЛИ, ЦЕЛИЈЕ, ТОПОТ КОЊА?
САКРИЈМО СЕ У ЖБУЊЕ! ПОЖУРИ!

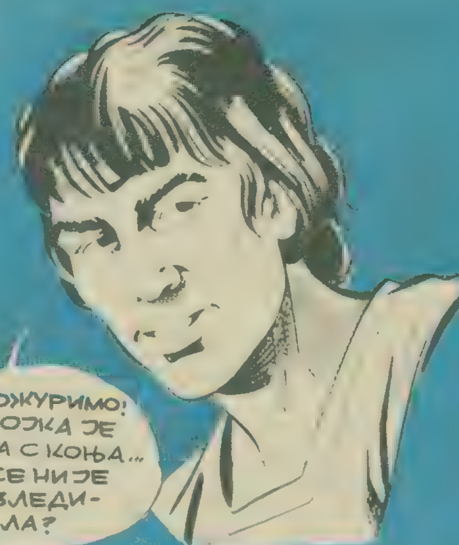

УПОМОЋ!
ЖЕНСКИ ГЛАС... НЕКОМ ЈЕ ПОТРЕБНА ПОМОЋ!

МОЖДА БИ МОГАО ДА ПОМОГНЕМ!

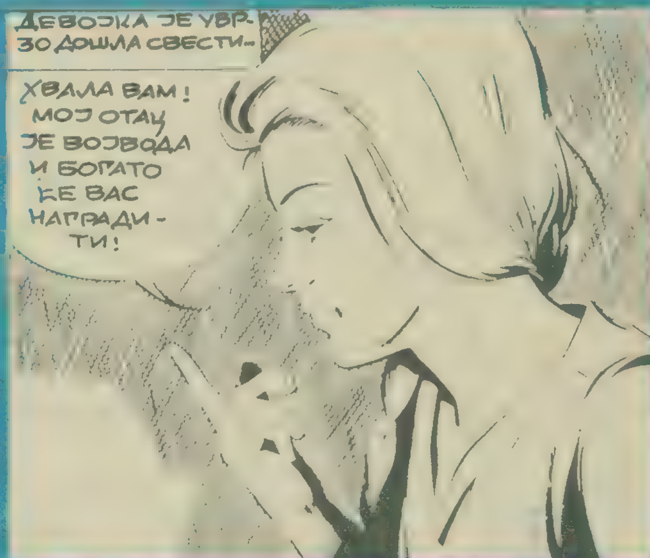

НИКАД ЈОШ НИСАМ ГАЂАО ЧОВЕКА!

РОДАН ЈЕ ОДАПЕО СТРЕЛУ...
ААХ!

ПОЖУРИМО! ДЕВОЈКА ЈЕ ПАЛА С КОЊА... ДА СЕ НИЈЕ ОЗЛЕДИЛА?

САМО ЈЕ ОШАМУЋЕНА! ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ СЛОВЕНКА... ШТА ЈЕ С РАЗБОЈНИКОМ?
ТЕШКО ЈЕ РАЊЕН! ОДВЕШЋЕМО ГА СЛОВЕНИМА! НЕКА МУ ОНИ СУДЕ!

ДЕВОЈКА ЈЕ УБРЗО ДОШЛА СВЕСТИ...
ХВАЛА ВАМ! МОЈ ОТАЦ ЈЕ ВОЈВОДА И БОГАТО ЋЕ ВАС НАГРАДИТИ!

У ЛОГОРУ СЛОВЕНА СВИ СУ СЕ РАДОВАЛИ ПРИБИСАВИНОМ ПОВРАТКУ. ВОЈВОДА НЕПОКОР НАРЕДИО ЈЕ ДА СЕ ОБА СПАСИОЦА ДОВЕДУ ПРЕД ЊЕГА...
ОЧЕ, ОН МЕ ЈЕ СПАСАО!
НИКАКВО ЈУНАШТВО... БОЈАО САМ СЕ ДА СТРЕЛА НЕ ПОГОДИ ДЕВОЈКУ!

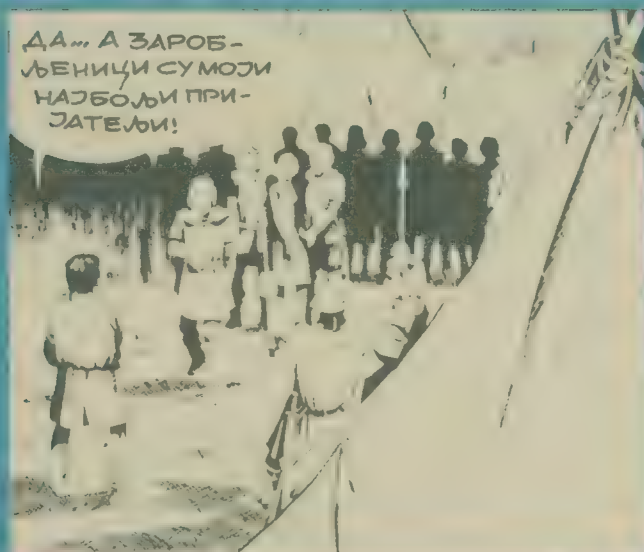

КО СТЕ И ОДАКЛЕ СТЕ?
МИ СМО ПУТУЈУЋИ ТРГОВЦИ, ВЕЛИКИ ВОЈВОДО!

У СУСЕДНОМ ШАТОРУ...
МЕЛО, ЧУЈЕШ ЛИ? НАПОЉУ СУ ОБУЋАР И РОДАН!

РОДАНЕ! ЧЕЛИЈЕ! УПОМОЋ!

МЕЛА! ТАУРО! ГДЕ СТЕ?
НЕ, РОДАНЕ!
ХЕЈ...

ВИ, ДАКЛЕ, ПОЗНАЈЕТЕ ЗАРОБЉЕНИКЕ И... ЛАГАЛИ СТЕ ДА СТЕ ПУТУЈУЋИ ТРГОВЦИ! ВИ СТЕ ОВДАШЊИ!

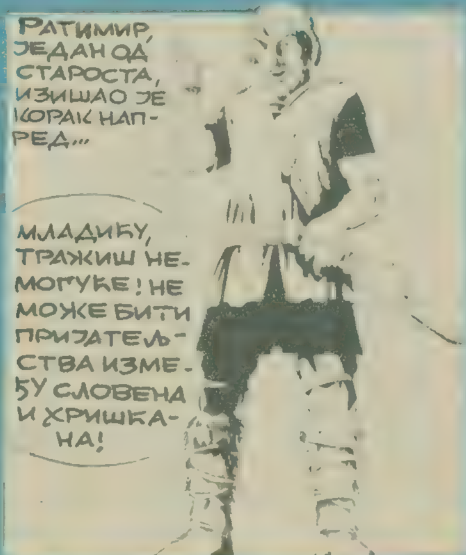

ДА... А ЗАРОБЉЕНИЦИ СУ МОЈИ НАЈБОЉИ ПРИЈАТЕЉИ!

СПАСАО СИ МОЈУ КЋЕР И... МОЖЕШ ДА ИЗАБЕРЕШ НАГРАДУ!
СПАСИ ТАУРА И МЕЛУ ДОК ЈОШ НИЈЕ КАСНО! НЕ РАЗМИШЉАЈ!

ШТА ТИ ЈЕ, РОДАНЕ? ПРОГОВОРИ, ПРЕКЛИЊЕМ ТЕ!

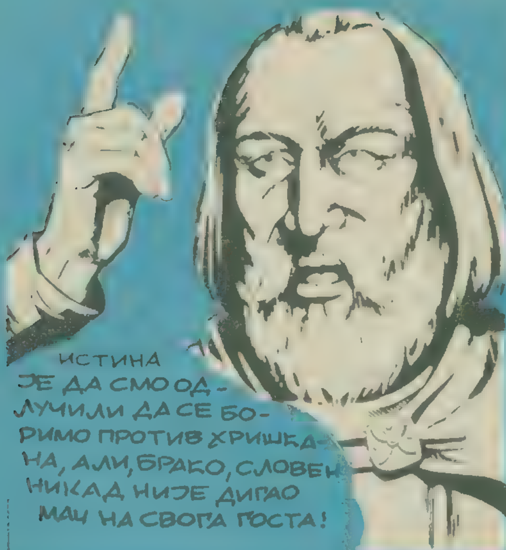

ЖЕЛИМ ТВОЈЕ ПРИЈАТЕЉСТВО, ВЕЛИКИ ВОЈВОДО!
ЈЕСИ ЛИ ПОЛУДЕО? ИЗГУБИЋЕМО ГЛАВЕ! ЗНАШ ЛИ ШТА ТРАЖИШ, РОДАНЕ?

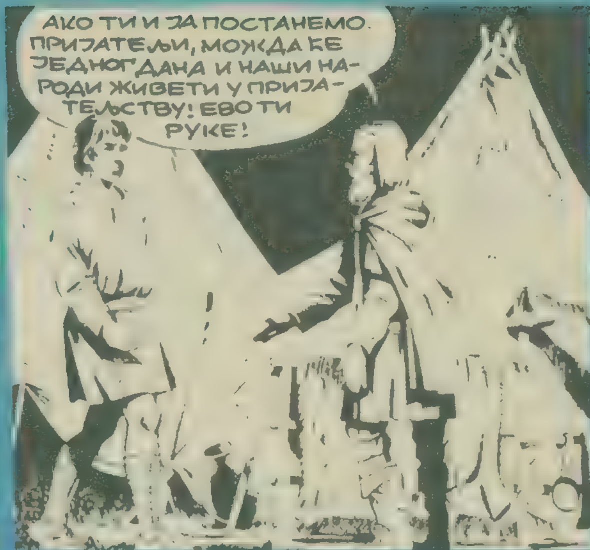

СЛОВЕНИ СУ ЗАЖАГОРИЛИ...
ПРИЈАТЕЉСТВО?
ТО НИЈЕ МОГУЋЕ!
И ТО С ХРИШЋАНИНОМ!?

РАТИМИР, ЈЕДАН ОД СТАРОСТА, ИЗИШАО ЈЕ КОРАК НАПРЕД...
МЛАДИЋУ, ТРАЖИШ НЕМОГУЋЕ! НЕ МОЖЕ БИТИ ПРИЈАТЕЉСТВА ИЗМЕЂУ СЛОВЕНА И ХРИШЋАНА!

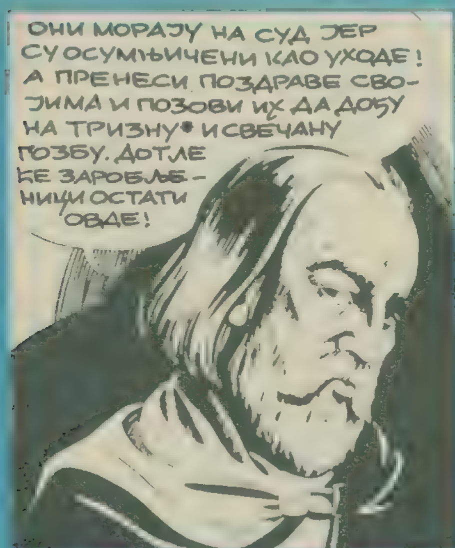

МИ ЈОШ ЛЕЧИМО РАНЕ ОД ХРИШЋАНСКИХ МАЧЕВА! ПОГЛЕДАЈ ОВУ БРАЗГОТИНУ НА МОМ ОБРАЗУ!

ТАКО ЈЕ! СМРТ ХРИШЋАНИМА!
ОНИ СУ ХРИШЋАНСКЕ УХОДЕ! НА ВЕШАЛА!
СТАНИТЕ, БРАЋО!

СЛОВЕНИ СУ СЛЕДЕЋИХ ДАНА УЖУРБАНО ПОДИЗАЛИ КУЋЕ И УТВРЂЕЊА. И ТАУРО И МЕЛА МОРАЛИ СУ ДА РАДЕ. У ПОЧЕТКУ ИМ ЈЕ БИЛО ТЕШКО АЛИ СУ СЕ БРЗО НАВИКЛИ. НАСЕЉЕ ЈЕ РАСЛО.

* ТРИЗНА – РАТНИЧКЕ ИГРЕ У ЧАСТ ПАЛИХ РАТНИКА

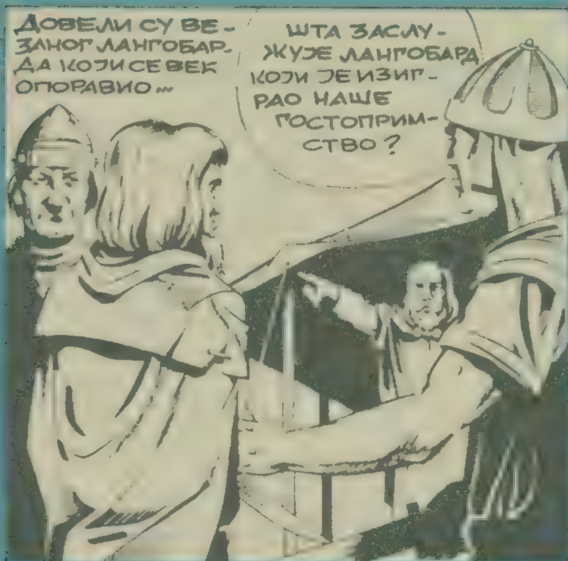
ОСВАНУО ЈЕ ДАН ВЕЛИКЕ ТРИЗНЕ. РОДАН ЈЕ, ПО ДОГОВОРУ, СА СВОЈИМА ДОШАО У НОВО НАСЕЉЕ СЛОВЕНА...

ДОВЕЛИ СУ МЕЛУ И ТАУРА И СУЂЕЊЕ ЈЕ ПОЧЕЛО...

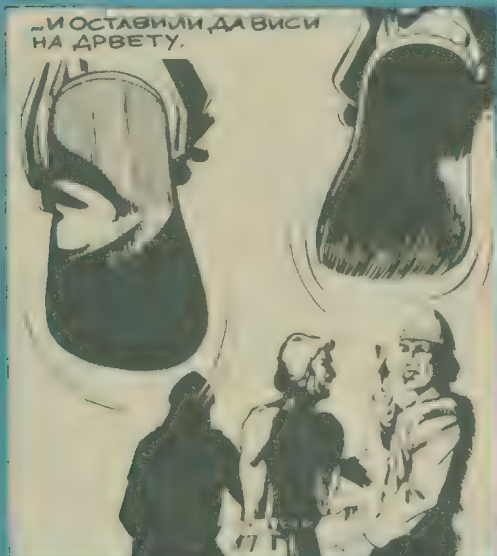

ДОВЕЛИ СУ ВЕЗАНОГ ЛАНГОБАРДА КОЈИ СЕ ВЕК ОПОРАВИО...
ШТА ЗАСЛУЖУЈЕ ЛАНГОБАРД КОЈИ ЈЕ ИЗИГРАО НАШЕ ГОСТОПРИМСТВО?

СМРТ! СМРТ!
ТАКО ЈЕ, БРАЋО! ЗАВРШИТЕ С ЊИМ... ДА ГА ВИШЕ НЕ ВИДИМ!

ЛАНГОБАРДА СУ ОДВЕЛИ НА ИВИЦУ ШУМЕ...
МИЛОСТ! БОГАТО ЋУ ВАС НАГРАДИТИ! ПУСТИТЕ МЕ...
НАМА НИЈЕ ПОТРЕБАН ТВОЈ НОВАЦ!

...И ОСТАВИЛИ ДА ВИСИ НА ДРВЕТУ.

АЛИ, НИКО НИЈЕ ПРИМЕТИО У БЛИЗИНИ ДРУГОГ ЛАНГОБАРДА...

ТАКМИЧАРИ, ПРИПРЕМИТЕ СЕ ЗА РАТНИЧКЕ ИГРЕ!

У ТРЦИ НА НЕОСЕДЛАНИМ КОЊИМА ПОБЕДИО ЈЕ ВАЛУК, СИН ВОЈВОДЕ НЕПОКОРА...

...ЗАТИМ СУ ДВЕ ГРУПЕ РАТНИКА ОПРОБАЛЕ СНАГУ И ВЕШТИНУ У РУКОВАЊУ ОШТРИМ ОРУЖЈЕМ. И ТУ ЈЕ ПОБЕДИЛА ГРУПА КОЈУ ЈЕ ПРЕДВОДИО ВАЛУК.

НИ У ДВОБОЈИМА НИЈЕ МУ БИЛО ПРЕМЦА...

ДОШЛА ЈЕ НА РЕД И ПОСЛЕДЊА ДИСЦИПЛИНА...
ВРЕМЕ ЈЕ ДА И СТРЕЛЦИ ПОКАЖУ ШТА ЗНАЈУ! ДОНЕСИТЕ МЕТЕ!

ЈА НЕ УМЕМ ДА БАРАТАМ МАЧЕМ, АЛИ ОВО ЈЕ ПРИЛИКА ЗА МЕНЕ...
ПОКУШАЈ, РОДАНЕ! И НЕМОЈ ДА НАС ОСРАМОТИШ!
ТАКО ЈЕ! И ПОКАЖИ ИМ ШТА ЗНАШ!

Поставили су мету од плетене сламе. Први на реду био је Валук...

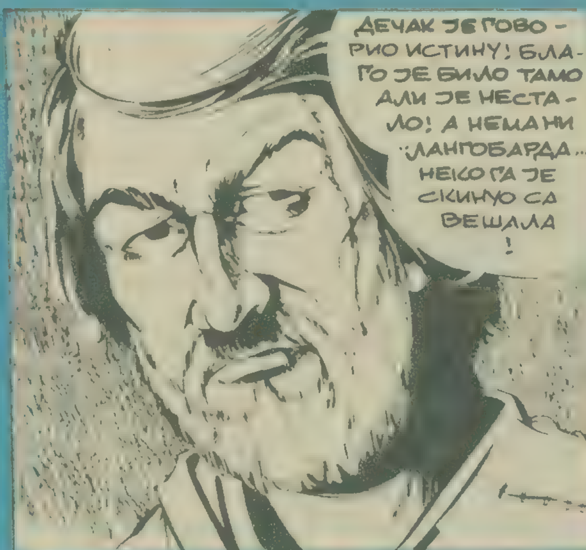
Стрела је полетела и... Роданов погодак био је бољи од Валуковог.

Људи су понели на рукама Валука и Родана до војводе... Прибисава ће им предати награде.

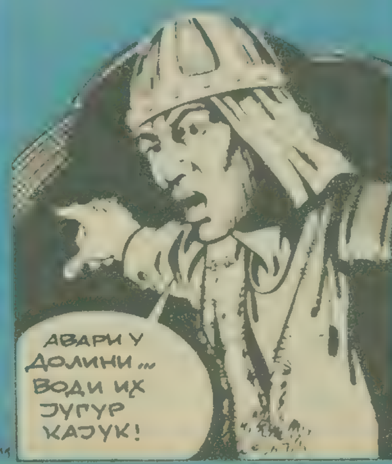

У насељу је већ све било спремно за гозбу. Дугачки тешки столови претрпани су јелима и пићем. Тада је стигао Ратимир кога је војвода послао по скривено благо...

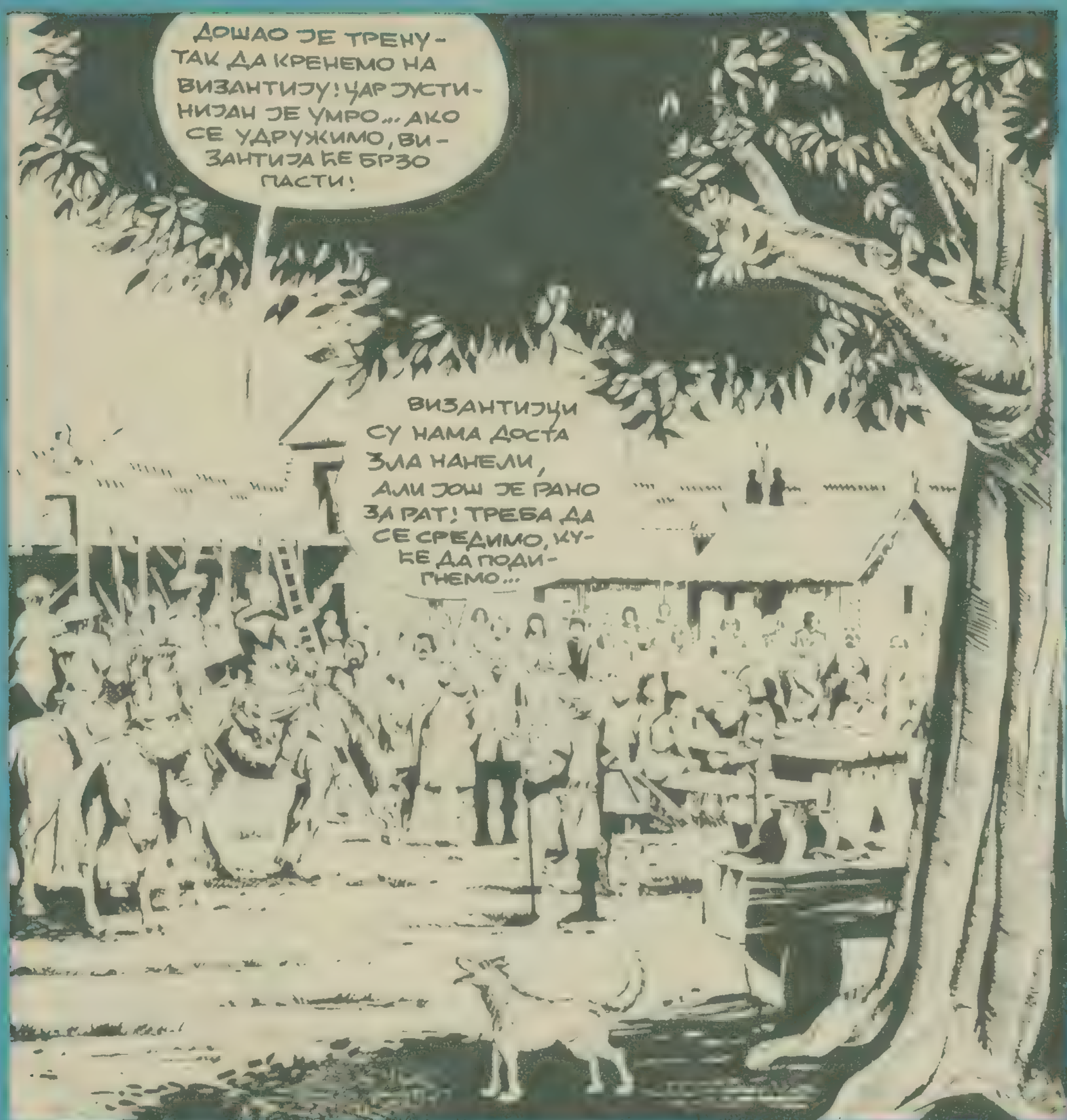

Ускоро је гозба поново прекинута. Један стражар је дотрчао...

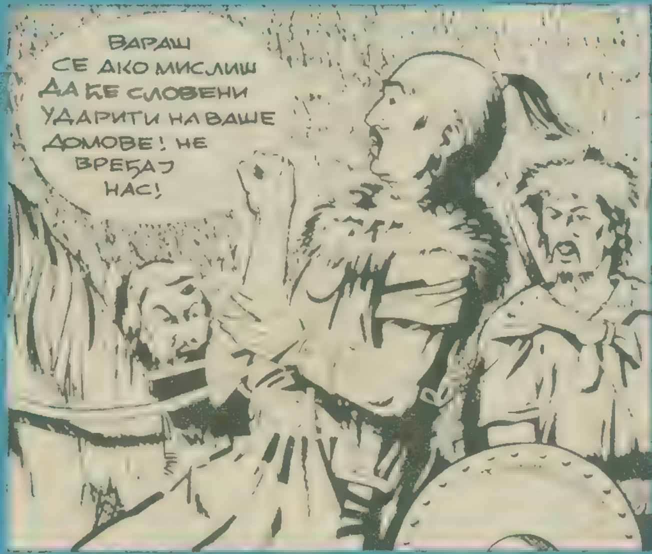

ДОШАО ЈЕ ТРЕНУТАК ДА КРЕНЕМО НА ВИЗАНТИЈУ! ЦАР ЈУСТИНИЈАН ЈЕ УМРО... АКО СЕ УДРУЖИМО, ВИЗАНТИЈА ЋЕ БРЗО ПАСТИ!
ВИЗАНТИЈЦИ СУ НАМА ДОСТА ЗЛА НАНЕЛИ, АЛИ ЈОШ ЈЕ РАНО ЗА РАТ! ТРЕБА ДА СЕ СРЕДИМО, КУЋЕ ДА ПОДИГНЕМО...

КАГАН БАЈАН ТИ НАРЕЂУЈЕ ДА ОКУПИШ СВОЈЕ ПЛЕМЕ И ДА ОДМАХ КРЕНЕШ ПРЕМА ДУНАВУ!

АВАРИ СУ МОЋНО ПЛЕМЕ, АЛИ НАМА НИКО НЕЋЕ НАРЕЂИВАТИ!
ДА ИХ ОТЕРАМО, ВОЈВОДО?

МИ САМО ХОЋЕМО ДА СЕ УДРУЖИМО СА ВАМА!
ЗНАМО МИ ШТА ВИ ХОЋЕТЕ!

АКО САМИ ОДЕМО У РАТ НАШЕ КУЋЕ ОСТАЋЕ БЕЗ ЗАШТИТЕ И КО ЗНА ШТА СЕ ТАДА МОЖЕ ДОГОДИТИ!

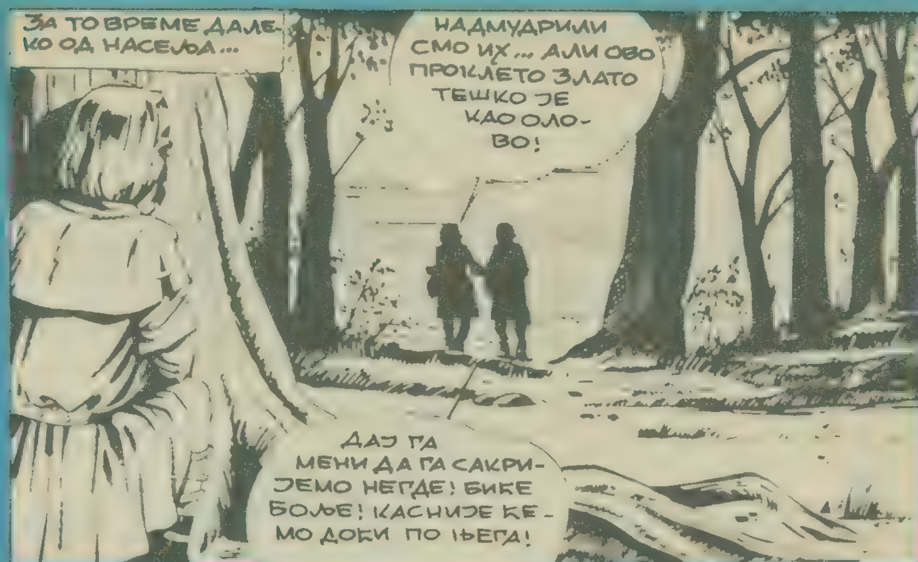

ВАРАШ СЕ АКО МИСЛИШ ДА ЋЕ СЛОВЕНИ УДАРИТИ НА ВАШЕ ДОМОВЕ! НЕ ВРЕЂАЈ НАС!

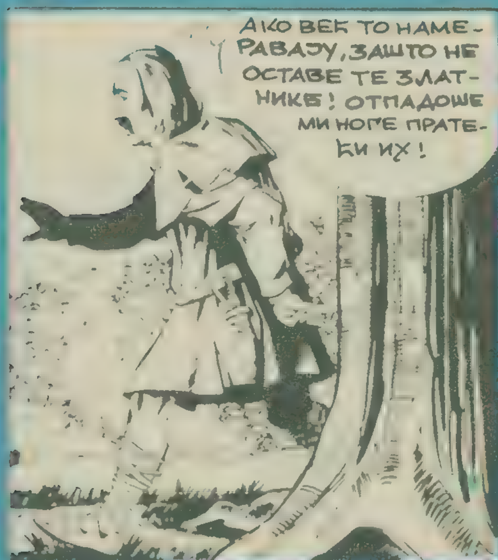

СМИРИ СЕ, РАТИМИРЕ! ОН ЈЕ ИПАК НАШ ГОСТ!
СЛОВЕНИ НИСУ НИКАД ИЗНЕВЕРИЛИ СВОЈЕ САВЕЗНИКЕ!

ИСТИНА ЈЕ, ПОУЗДАНИ СТЕ САВЕЗНИЦИ! ВИЗАНТИЈА ЈЕ ДАЛЕКО И МИ СЕ ЗА ГОДИНУ ДАНА НЕЋЕМО ВРАТИТИ! ПОРОДИЦЕ ЋЕ НАМ ОСТАТИ БЕЗ ЗАШТИТЕ!

БИЋЕМО МИРНИЈИ АКО НАМ ДАШ ГАРАНЦИЈУ, ВОЈВОДО!
КАКВУ ГАРАНЦИЈУ!?

ВЕЋЕ СТАРЕШИНА ДУГО ЈЕ ЗАСЕДАЛО И НАЈЗАД ТЕШКА СРЦА ОДЛУЧИЛО ДА ПУСТИ ВАЛУКА. ТРЕБАЛО ЈЕ ЈОШ САМО ИЗАБРАТИ МУ ЈЕДНОГ ХРАБРОГ И ПОУЗДАНОГ ПРАТИОЦА...

ВАЛУК, РАТИМИР И РОДАН ОПРОСТИЛИ СУ СЕ СА СВОЈИМА И КРЕНУЛИ...

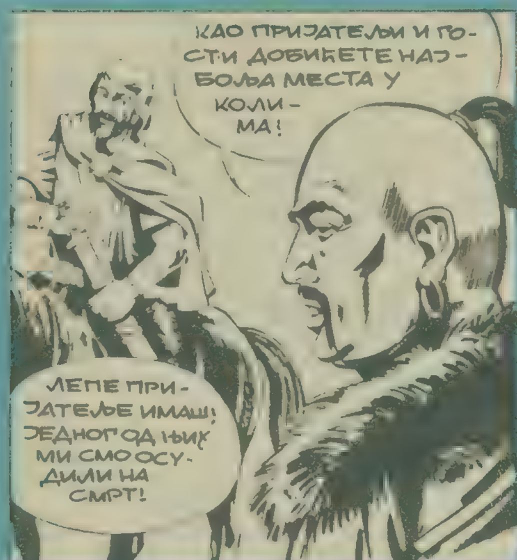

НИСАМ ЗНАО ДА РАТИМИР ЖЕЛИ ДА РАТУЈЕ!
ПРЕ ГОДИНУ ДАНА ВИЗАНТИНЦИ СУ МУ УБИЛИ ЖЕНУ И СИНА...

НЕКИ ЉУДИ...
ТО СУ ПРИЈАТЕЉИ, ПУСТИ ИХ!

ЛАНГОБАРД! ПРОКЛЕТО ПСЕТО!

ПОБЕГАО СИ ОД КОНОПЦА, АЛИ ОД МОГ МАЧА НЕЋЕШ!
НЕ, РАТИМИРЕ!

СТОЈ... ОНИ СУ НАШИ ГОСТИ!

КАО ПРИЈАТЕЉИ И ГОСТИ ДОБИЋЕТЕ НАЈБОЉА МЕСТА У КОЛИМА!
ЛЕПЕ ПРИЈАТЕЉЕ ИМАШ! ЈЕДНОГ ОД ЊИХ МИ СМО ОСУДИЛИ НА СМРТ!

ЦЕО ДАН ЛУТАМ ЗА ЊИМА, А САД ЋЕ МИ УМАЋИ! МОРАМ НЕШТО СМИСЛИТИ!

НЕ ПОЗНАЈУ МЕ... РЕЋИ ЋУ ДА САМ ЛАНГОБАРД... МОЖДА ЋЕ МЕ ПРИМИТИ У КОЛА!

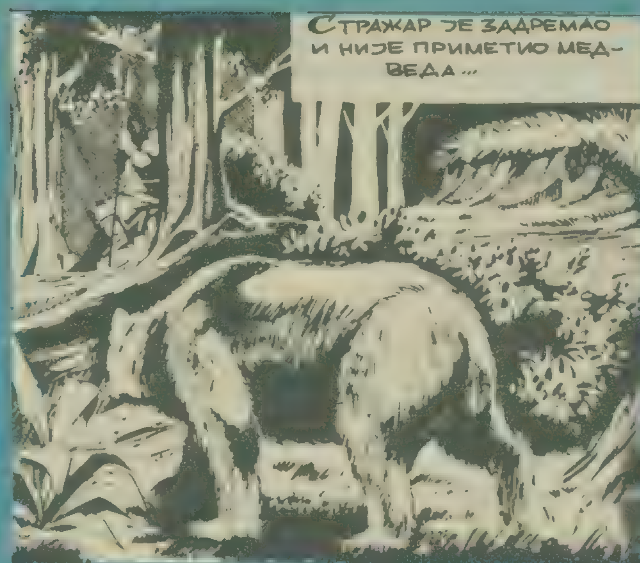

КАЖЕШ ДА СУ ТЕ ПОКРАЛИ И ПОУБИЈАЛИ ПРАТЊУ?
ТО СУ СЛОВЕНИ УЧИНИЛИ, ПРОКЛЕТИ БИЛИ! СИГУРАН САМ!
САТ КАСНИЈЕ У КОЛИМА...

МИ СМО У ПРИЈАТЕЉСТВУ С АВДРИМА... ПОНЕКАД ДОВЕДЕМО НЕКУ ДЕВОЈКУ ЊИХОВОМ КАГАНУ!

ТАСО... ОНАЈ ТЕ ЈЕ ПОГОДИО СТРЕЛОМ!
ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА ЈЕ ТО ОН?

УМОРНИ ОД ПУТОВАЊА, СЛЕДЕЋЕ НОЋИ УЛОГОРИЛИ СУ СЕ НА ОБАЛИ ДРАВЕ...

РАТИМИР ЈЕ ПРВИ ЧУО КРИКЕ И ПОТРЧАО...

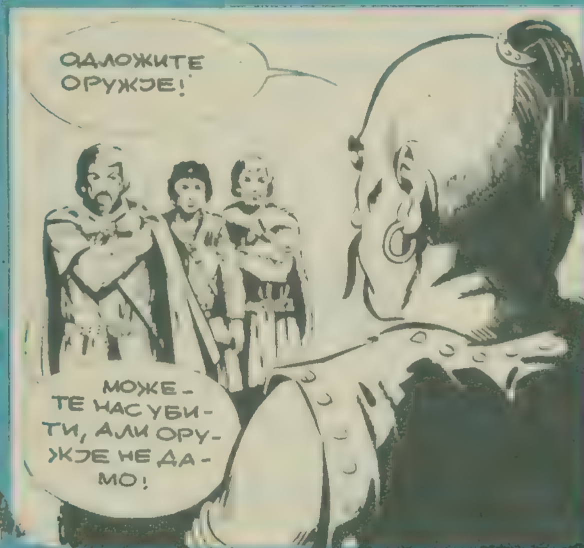
ЗА ВРЕМЕ СЛЕДЕЋЕГ ОДМОРА ЛАНГОБАРДИ СУ ЗАШЛИ У ШУМУ И У ШУПЉЕМ ХРАСТОВОМ ДЕБЛУ САКРИЛИ ТОРБУ СА ЗЛАТНИЦИМА. ЦЕЛИЈЕ ИХ ЈЕ НЕПРИМЕТНО ПРАТИО...

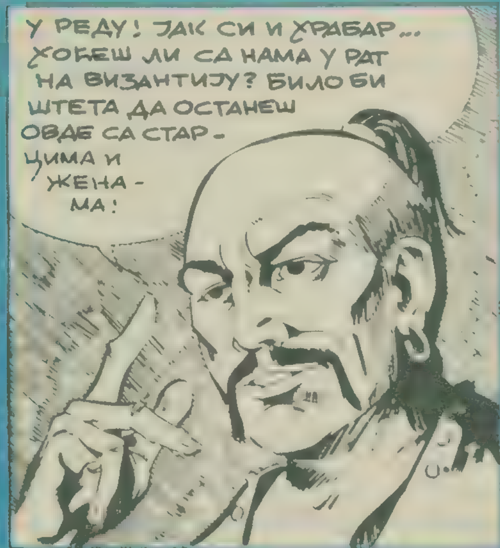

У НАЈВЕЋОЈ КОЛИБИ СЕДЕО ЈЕ КАГАН БАЈАН...
СЛОВЕНИ НЕЋЕ У РАТ, ВЕЛИКИ КАГАНЕ! ИЗМЕЊАЛИ СМО ТАОЦЕ...
НЕКА ДОЂУ БЛИЖЕ!

ШТА ЧЕКАТЕ? ПОКЛОНИТЕ СЕ ГОСПОДАРУ ЖИВОТА И СМРТИ!
СЛОВЕНИ СЕ НИКОМЕ НЕ КЛАЊАЈУ, КАГАНЕ!
ПОСЛУШАЈ ГОСПОДАРА!

ХОЋЕШ ДА МЕ БАЦИШ НА КОЛЕНА!?

ОДЛОЖИТЕ ОРУЖЈЕ!
МОЖЕТЕ НАС УБИТИ, АЛИ ОРУЖЈЕ НЕ ДАМО!

У РЕДУ! ЈАК СИ И ХРАБАР... ХОЋЕШ ЛИ СА НАМА У РАТ НА ВИЗАНТИЈУ? БИЛО БИ ШТЕТА ДА ОСТАНЕШ ОВДЕ СА СТАРЦИМА И ЖЕНАМА!

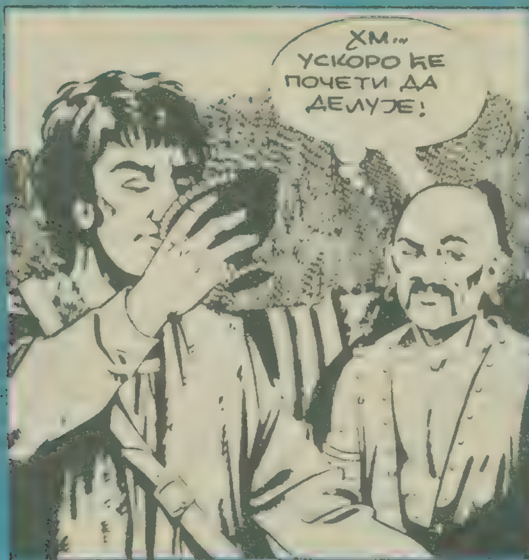

ХОЋУ АКО ЋЕ СА МНОМ И МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ!
ДОБРО! А САД ДОНЕСИТЕ ЈЕЛО!

ГОСПОДАРУ! СИНА САМ ОСТАВИО КАО ТАОЦА! СЛОВЕНИ ЋЕ ГА УБИТИ АКО СЕ ЊИМА НЕШТО ДОГОДИ!
НЕЋЕ БИТИ ВЕЛИКА ШТЕТА!
ДРАГОМИЛА?!

ЋЕРКА ЖУПАНА БРАСЛАВА... ОНИ СУ ЈЕ, ЗНАЧИ, ОТЕЛИ! ПСИ!
ВАЛУЧЕ! ОНИ НЕ СМЕЈУ ЗНАТИ ДА ЈЕ ПОЗНАЈЕМО!

ДОК ИХ ЈЕ СЛУЖИЛА, РОБИЊА ИМ СЕ ПРИБЛИЖИЛА...
ВАЛУЧЕ, РАТИМИРЕ, БУДИТЕ ОПРЕЗНИ!
НЕ БРИНИ, ДРАГОМИЛА!

ЧУВАЈТЕ СЕ БАЈАНА, ЛУКАВ ЈЕ И ОПАСАН!

ХМ... УСКОРО ЋЕ ПОЧЕТИ ДА ДЕЛУЈЕ!

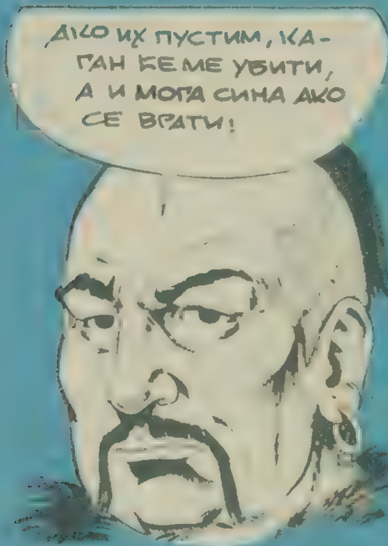

СТАВИЛИ СУ НЕШТО У ВИНО!

ЈАКО СРЕДСТВО ЗА УСПАВЉИВАЊЕ БРЗО ЈЕ ДЕЛОВАЛО...
НИКО СЕ МЕНИ НЕ СМЕ СУПРОТСТАВЉАТИ! ОДУЗМИТЕ ИМ ОРУЖЈЕ!

УВЕЧЕ У КОЛИБИ ЈУГУРА КАЈУКА...
О, СИНЕ МОЈ! ГОТОВО ЈЕ С ТОБОМ!

ОТВОРИ, КАЈУК! ЈА САМ... ДРИВАЛД!
ШТА ХОЋЕШ?

МАЛО КАСНИЈЕ...
КАКО ДА СПАСЕМ СИНА?
ПОШАЉИ ТАОЦЕ КУЋИ!

АКО ИХ ПУСТИМ, КАГАН ЋЕ МЕ УБИТИ, А И МОГА СИНА АКО СЕ ВРАТИ!

УЗМИ СТРАЖУ И ИЗВЕДИ ТАОЦЕ ИЗ НАСЕЉА! ТАСО И ЈА ЋЕМО ВАС СТИЋИ, СТРАЖУ ЋЕМО ПОБИТИ И ПУСТИТИ ТАОЦЕ, А ТЕБЕ ВЕЗАТИ...

...КАГАН НЕЋЕ ПОСУМЊАТИ, АЛИ ТО ТРЕБА ДОБРО ПЛАТИТИ!
БОГАТО ЋУ ВАС НАГРАДИТИ!

ЦЕЛИЈЕ НИЈЕ ОКЛЕВАО...
ЛАНГОБАРДИ БИ ХТЕЛИ ДА СЕ ОСВЕТЕ РОДАНУ! МОРАМ ТО ДА СПРЕЧИМ!

ТЕ НОЋИ КРЕНУО ЈЕ НА ДУГ ПУТ...
МОРАМ ШТО ПРЕСТИЋИ ДО ВОЈВОДЕ! САМО ОН МОЖЕ ДА ИХ СПАСЕ!

ДРАГОМИЛА ЋЕ ДАТИ РОДАНУ НАПИТАК КОЈИ, ТОБОЖЕ ПРОУЗРОКУЈЕ ГРОЗНИЦУ! ОН ЋЕ СЕ РАЗБОЛЕТИ... А ЈА ЋУ ДОВЕСТИ СЛОВЕНЕ!

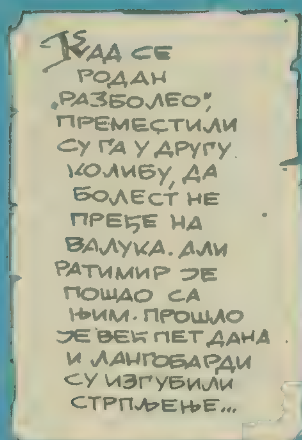

ВАЛУК, РАТИМИР И РОДАН СПАВАЛИ СУ ЦЕЛУ НОЋ...
ДОШЛА САМ ДА ВАС ОПОМЕНЕМ! ЛАНГОБАРДИ ХОЋЕ ДА ВАС УБИЈУ!
ОТКУД ЗНАШ?

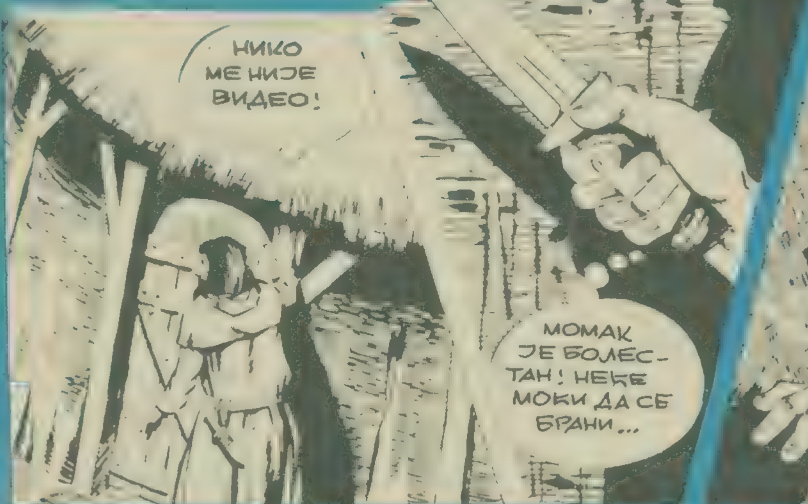

ЦЕЛИЈЕ ЈЕ ЧУО И ОТИШАО ДА ДОВЕДЕ ПОМОЋ! РОДАН НЕКА ПОПИЈЕ ОВАЈ НАПИТАК! РАЗБОЛЕЋЕ СЕ И СТРАЖА НЕЋЕ МОЋИ ДА ВАС ИЗВЕДЕ ИЗ НАСЕЉА!

ЈА НЕ ЖЕЛИМ ДА СЕ ТЕБИ НЕШТО ДОГОДИ!
ДРАГОМИЛА! ТИ... ЗБОГ МЕНЕ?

КОД КУЋЕ МЕ НИСИ ПРИМЕЋИВАО... А ЈА САМ...

КАД СЕ ИЗВУЧЕМО ОДАВДЕ...
ДА БАР ТИ ПОБЕГНЕШ!

КАД СЕ РОДАН „РАЗБОЛЕО", ПРЕМЕСТИЛИ СУ ГА У ДРУГУ КОЛИБУ, ДА БОЛЕСТ НЕ ПРЕЂЕ НА ВАЛУКА. АЛИ РАТИМИР ЈЕ ПОШАО СА ЊИМ. ПРОШЛО ЈЕ ВЕЋ ПЕТ ДАНА И ЛАНГОБАРДИ СУ ИЗГУБИЛИ СТРПЉЕЊЕ...

ИДУЋЕ НОЋИ ПРЕД РОДАНОВОМ КОЛИБОМ...
НИКО МЕ НИЈЕ ВИДЕО!
МОМАК ЈЕ БОЛЕСТАН! НЕЋЕ МОЋИ ДА СЕ БРАНИ...

УБИЋУ ПРВО РАТИМИРА!

НЕОЧЕКИВАНО, ПОЈАВИЛА СЕ ДРАГОМИЛА...
РАТИМИРЕ!
ДО ЂАВОЛА!

РАТИМИР ЈЕ ОДСКОЧИО И СЕЧИВО НОЖА ПОВРЕДИЛО МУ ЈЕ САМО РУКУ...

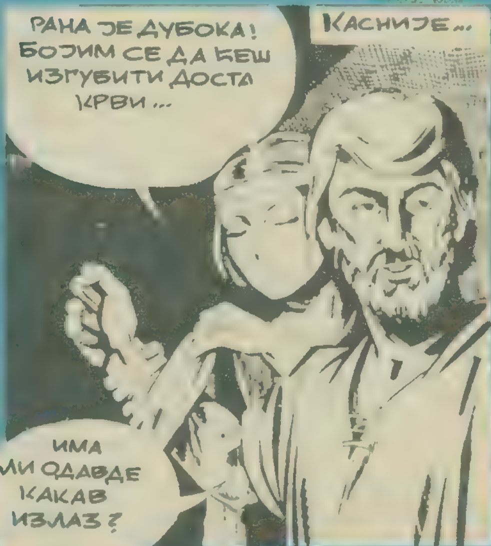

ШТА СЕ ТО ДОГАЂА?

ИЗБИО ЈЕ НОЖ ИЗ АРИВАЛДОВЕ РУКЕ И...
МОРАМ ДА ПОМОГНЕМ РАТИМИРУ...

...ИЗГУБИО РАВНОТЕЖУ.

РОДАНЕ! ШТА ЧЕКАШ?
ОНЕСВЕСТИО СЕ, ЛАНГОБАРД ЋЕ ГА УБИТИ!

ААААХ!

КАСНИЈЕ...
РАНА ЈЕ ДУБОКА! БОЈИМ СЕ ДА ЋЕШ ИЗГУБИТИ ДОСТА КРВИ...
ИМА ЛИ ОДАВДЕ КАКАВ ИЗЛАЗ?

ИЗА ЗВЕРИЊАКА ЈЕ ПОДЗЕМНИ ХОДНИК КОЈИ ВОДИ ПОД БЕДЕМЕ!
РОДАНЕ, ИДИ ПО ВАЛУКА, ЈА ЋУ УКЛОНИТИ СТРАЖАРА!

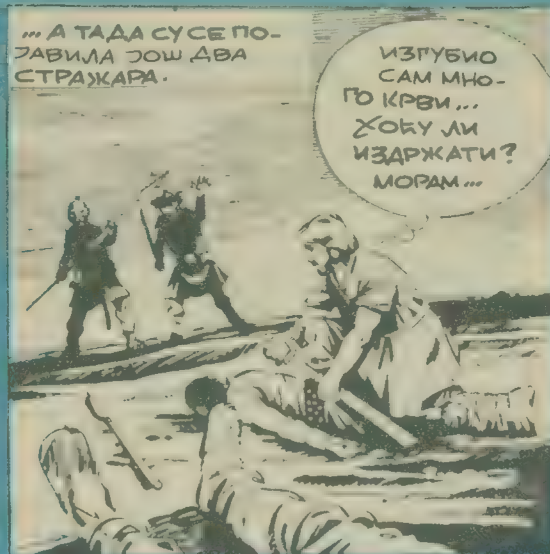

РАТИМИР СЕ ПРИБЛИЖИО УЛАЗУ У ПОДЗЕМНИ ХОДНИК...
ПРОКЛЕТСТВО... ДВА СТРАЖАРА!

СЛУШАЈ... ЖИВОТИЊЕ СУ НЕМИРНЕ!
ГЛАДНЕ СУ... КАГАН ИМ СПРЕМА НЕКИ ДОБАР ЗАЛОГАЈ!

РАТИМИР ЈЕ ИЗНЕНАДИО СТРАЖАРЕ...
АХ!

ЈЕДАН ЈЕ УПЕРИО КОПЉЕ, АЛИ КАСНО...

РАТИМИР ГА ЈЕ СНАЖНО УДАРИО...

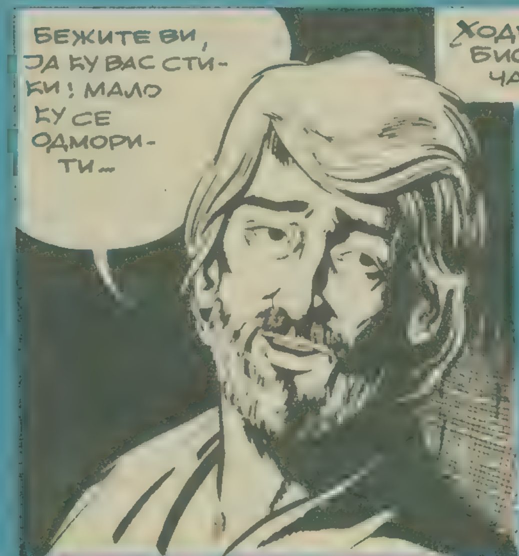

...А ТАДА СУ СЕ ПОЈАВИЛА ЈОШ ДВА СТРАЖАРА.
ИЗГУБИО САМ МНОГО КРВИ... ХОЋУ ЛИ ИЗДРЖАТИ? МОРАМ...

ЈЕДАН ЈЕ ГОТОВ!

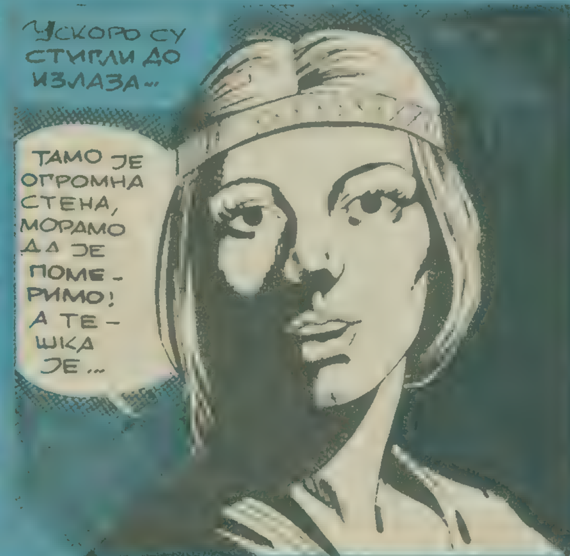

УЗЕО СИ ВЕЛИК ЗАЛЕТ!

ГОТОВО ЈЕ... САД ТРЕБА БЕЖАТИ!

КАСНИЈЕ...
ДРАГОМИЛА, РОДАНЕ, ПУТ ЈЕ СЛОБОДАН!
АЛИ, РАТИМИР ЈЕ РАЊЕН!

БЕЖИТЕ ВИ, ЈА ЋУ ВАС СТИЋИ! МАЛО ЋУ СЕ ОДМОРИТИ...

ХОДНИК ЈЕ БИО ДУГАЧАК...
КАД ИЗИЂЕМО ОДАВДЕ, ДРАГОМИЛА ЋЕ ПОНОВО ПРЕВИТИ РАНУ!
БОЉЕ ЈЕ ДА МЕ ОСТАВИТЕ!

УСКОРО СУ СТИГЛИ ДО ИЗЛАЗА...
ТАМО ЈЕ ОГРОМНА СТЕНА, МОРАМО ДА ЈЕ ПОМЕРИМО! А ТЕШКА ЈЕ...

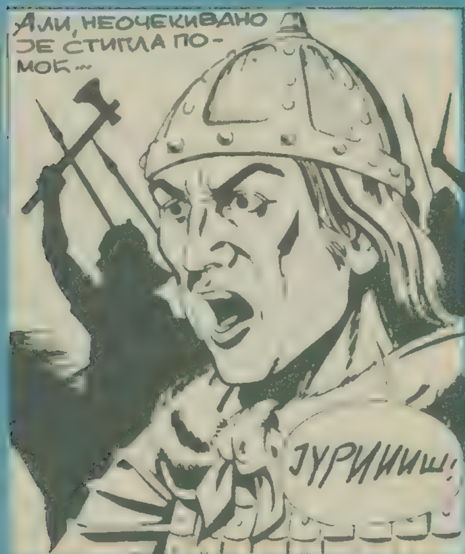

ЧУЈУ СЕ ГЛАСОВИ, СИГУРНО ЈЕ ПОТЕРА...
РОДАН И ВАЛУК УПРЛИ СУ СВОМ СНАГОМ...

САД СУ БИЛИ НА СЛОБОДИ, АЛИ ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ПРЕЂУ НА ДРУГУ СТРАНУ ДУНАВА...
ИЗДРЖИ ЈОШ МАЛО, РАТИМИРЕ!

БРЗО У ЧАМАЦ! ДА НАС АВАРИ НЕ СТИГНУ!

ГАЂАЈУ НАС СА ОБАЛЕ СТРЕЛАМА!
НЕЋЕМО УСПЕТИ... АВАРИ ЋЕ НАС СТИЋИ!

ВЕСЛАО ЈЕ САМО ВАЛУК. РАТИМИР И РОДАН БИЛИ СУ ИСУВИШЕ ИЗНЕМОГЛИ. ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ ДА ИМ НЕМА СПАСА...

АЛИ, НЕОЧЕКИВАНО ЈЕ СТИГЛА ПОМОЋ...
ЈУРИИИШ!

ЦЕЛИЈЕ ЈЕ НА ВРЕМЕ СТИГАО СА ГРУПОМ СЛОВЕНА КОЈИ СУ УДАРИЛИ НА АВАРЕ...

АВАРИ СУ БИЛИ ИЗНЕНАЂЕНИ...

КАД СУ БЕГУНЦИ НАЈЗАД ИЗИШЛИ НА ОБАЛУ, ВАЛУК ЈЕ ДОГРАБИО МАЧ...

...И ПОХИТАО У ПОМОЋ СВОЈИМА.
ААХ!

АВАРИ, ОДЛИЧНИ КОЊАНИЦИ, БИЛИ СУ КАО ПЕШАЦИ СЛАБИ БОРЦИ И...

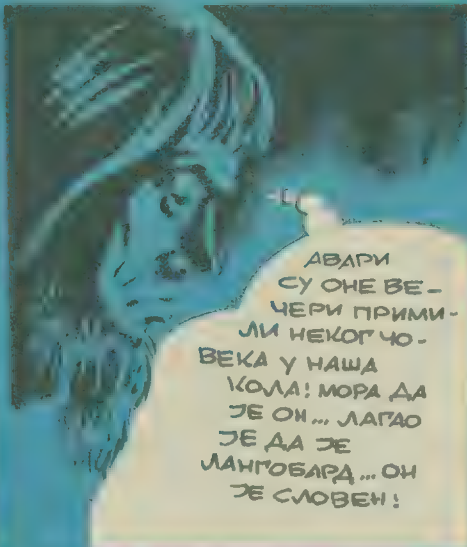

...УБРЗО СУ ПОЧЕЛИ ДА БЕЖЕ.

Док су Словени с рањеним Ратимиром журили кући, Валук је с Роданом, Целијем и мањом групом војника пратио Драгомилу у њену жупу. Целије није престао да мисли на благо...

Тасо је пречицом стигао до Драве и...

Осим Целија и Драгомиле сплавом ће кренути и један војник...

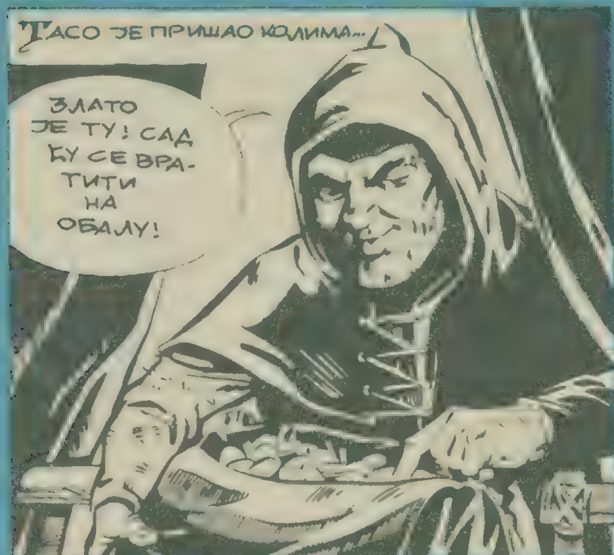

ПУТОВАЊЕ СЕ НАСТАВИЛО И ВЕЋ СЛЕДЕЋЕГ ДАНА ДРАГОМИЛА ЈЕ БИЛА КОД КУЋЕ. ДВА ДАНА КАСНИЈЕ...

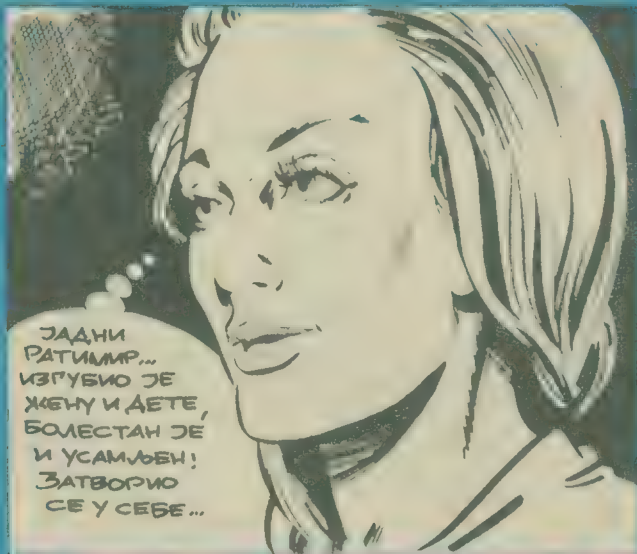

Под брижљивом Прибисавином негом Ратимир је убрзо оздравио...

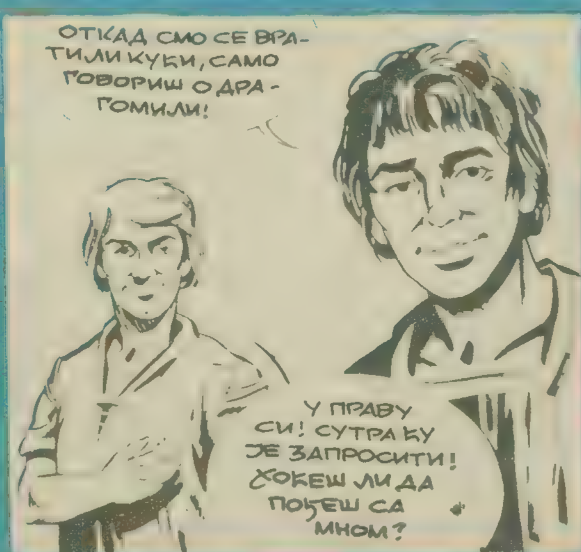

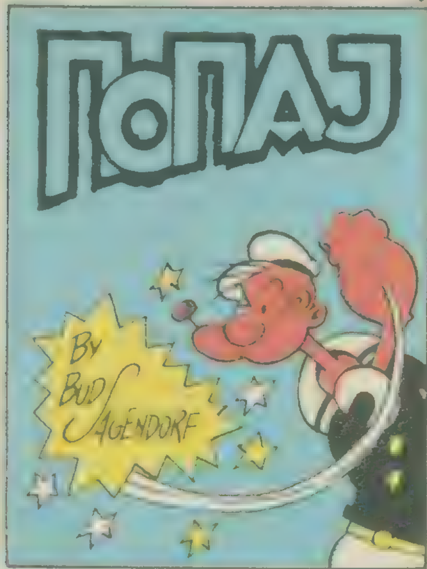

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: Вандалија Вест

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

ШТА ЛИ ЋЕМО ДАНАС ИМАТИ ЗА РУЧАК ?
ХМ... БАШ САМ ГЛУП ПА СЕ ТО ПИТАМ! ЗНА СЕ... СПАНАЋ!

ГЛЕ, ГЛЕ... НЕКА НАУЧНА КЊИГА!
СВЕ О ЉУДСКОМ МОЗГУ!
?

МОЗАК ЈЕ КАО ЖИВИ РАДИО... МОЖЕ ДА ШАЉЕ ПОРУКЕ ДРУГОМ МОЗГУ!
!

ТО ДОСАД НИСАМ ЗНАО!

БАКО, СЛУШАЈ МЕ... НЕЋУ ЗА РУЧАК СПАНАЋ ... ХОЋУ ПЕЧЕНУ ЋУРКУ!
НЕ СПАНАЋ!
НЕ СПАНАЋ!

РУЧАК ЈЕ ГОТОВ!
ШТО ВОЛИМ ЋУРЕЋЕ ПЕЧЕЊЕ!

СУФЛЕ ОД СПАНАЋА!
ММММ!
!

ШТА СИ ДАНАС НАУЧИО, КИЋО?

?
?
ДА ЈЕ ЉУДСКИ МОЗАК ОБИЧНА СИВА КАША!

ШТА ЈЕ УКУЛЕЛЕ?

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

Ако желите да проверите своје опште знање, овај квиз ће вам у томе помоћи. На свако од ових петнаест питања дата су по три одговора од којих је само један тачан. Ако их знате, честитамо! А ако пак нисте свезналица, одговори су ту, у дну стране.

Како се звао фригијски краљ који је по митологији претварао у злато све чега би се год дотакао?

а) Крез
б) Мида
ц) Кир

1

Ла Паз је главни град:

а) Чилеа
б) Аргентине
ц) Боливије

2

Ханс Кристијан Андерсен је познати писац:

а) норвешки
б) дански
ц) шведски

3

4

У Вимблдону, граду на југу Енглеске од 1877. године одржавају се утакмице у:

а) тенису
б) безболу
ц) голфу

5

Шерлок Холмс је познати јунак детективских романа које је писао:

а) Конан Дојл
б) Агата Кристи
ц) Питер Чини

6

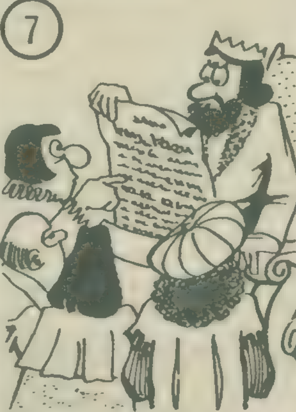
Макс Сенет, један од твораца немог филма, био је по народности:

а) Француз
б) Италијан
ц) Американац

Магна карту либертатум (Велика повеља о слободи) дао је енглеском племству и свештенству 1215. године:

а) Ричард Лавово Срце
б) Краљ Јован Без Земље
ц) Кромвел

7

Канал Ламанш (од Калеа до Довера) први је 1909. године, прелетео авионом:

а) Луј Блерио
б) браћа Вилбур и Орвил Рајт
ц) Цепелин

8

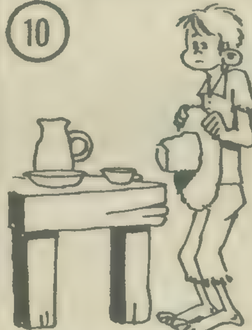
Домороци Новог Зеланда су:

а) Маори
б) Астеци
ц) Хуни

9

10

Роман Оливер Твист написао је:

а) Марк Твен
б) Чарлс Дикенс
ц) Хектор Мало

11

Која је земља послала пса у васиону као део свог програма за истраживање у космосу:

а) Америка
б) Кина
ц) СССР

12

Јамајка, независна острвска држава, налази се у:

а) групи Великих Антила
б) групи Малих Антила
ц) Бермудских острва

Како се звао брод који је 1620. године превезао у Америку прве исељенике из Европе:

а) Марија Целеста
б) Мејфлауер
ц) Квин Мери

13

Укулеле је:

а) предграђе Хонгконга
б) оријентално јело
ц) хавајска гитара

14

Коју су богињу Римљани поистовећивали са грчком богињом мудрости Атеном:

а) Минерву
б) Дијану
ц) Херу.

15

ОДГОВОРИ:

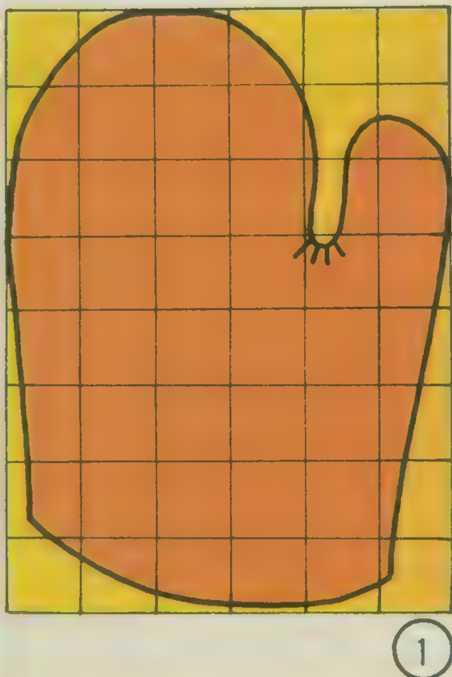
1. Мида; 2. Боливије; 3. дански; 4. тенис; 5. Конан Дојл; 6. Американац; 7. краљ Јован Без Земље; 8. Луј Блерио; 9. Маори; 10. Чарлс Дикенс; 11. СССР — керушу Лајку; 12. групи Великих Антила; 13. Мејфлауер; 14. мала хавајска гитара и 15. Минерву.

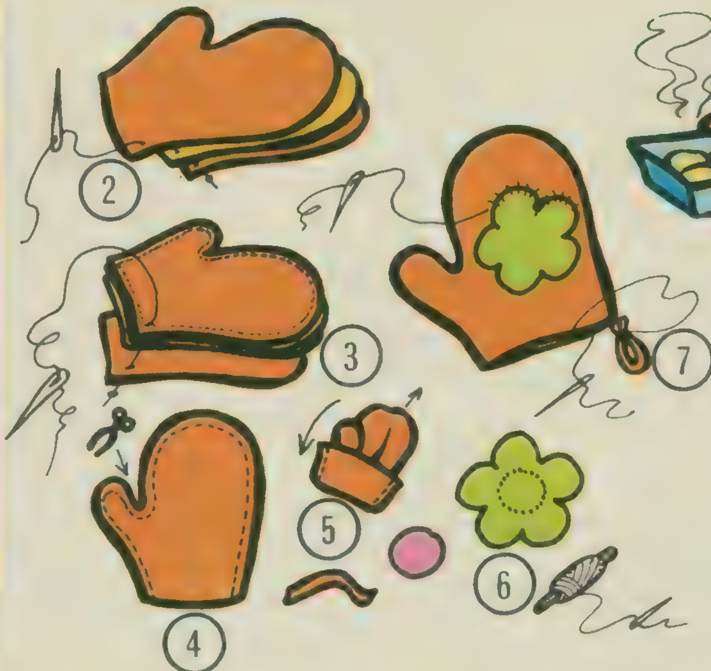

НАПРАВИТЕ САМИ

КУТАК ЗА ДЕВОЈЧИЦЕ

за лепшу кухињу

Кухињски чивилук и рукавице за хватање шерпи допринеће да вам кухиња лепше изгледа. Можете их сами направити.

Рукавицу за хватање врелих шерпи можете направити од платна, тањег фротира или сунђера. Према шеми 1 искројте рукавицу (свака коцкица на шеми износи 3 цм). Ако кројите од тањег платна искорајте 4 пута облик рукавице (ако су од сунђера или фротира довољно је и два пута), а за обе рукавице 8 односно 4 пута. Пазите! Лице рукавице треба да одговара левој и десној руци. Прво прошијте 3 дела рукавице заједно (ако је од тањег материјала) дуж целе ивице (**црт. 2**), затим овај део спојте са четвртим (односно другим) тако што ћете оставити отвор за руку (**цртежи 3 и 4**). Маказама засеците по цртицама између палца и прстију (**црт. 4**). Рукавицу преврните (**црт. 5**). Уколико сте рукавицу направили од једнобојног материјала, онда од шареног направите украс у облику цвета (**црт. 6**) и нашијте га на рукавицу. На крају пришијте петљу и рукавицу (или обе рукавице, већ како желите) спремна је за употребу.

Кухињски чивилук: обична дрвена варјача лако може да послужи као чивилук о који ћете окачити рукавице и кухињске крпе. Поред варјаче (**црт. 8**) набавите још 3 запушача (**црт. 9**), по могућству од флаше за неко пенушаво вино и две алкице које се укуцавају на рамове за слике (**црт. 10**). Запушаче закуцајте на варјачу као што видите на **цртежу 11.** Варјачу-чивилук обојте неком јарком бојом или је облепите самолепљивим тапетом или украсите сличицом, већ по жељи. Остаје вам само да чивилук укуцате у зид изнад штедњака и о њега окачите рукавице и крупу (**црт. 12**).

ДЕСЕТ МИНУТ[А]

ОД ПРЕСТРАШЕНИХ ПУТНИКА ПОКУПИЛИ СУ СВЕ ДРАГОЦЕНОСТИ А ЗА ЊИХОВЕ ЖИВОТЕ ЗАТРАЖИЛИ ДВА МИЛИОНА ДОЛАРА.

Воз који се састојао од три вагона стао је уз шкрипу точкова. Чуо се кондуктеров глас:

— Ботаничка башта Бронкс!

Ушла су само три путника, сва тројица у радничким комбинезонима, носећи торбе за алат. Показали су карте и заузели места у предњем делу првог вагона, уз саму машиновођину кабину.

На следећој станици ушао је само један путник. Воз је наставио да јури по раном јутарњем сунцу, носећи четири криминалца. Џони Силк, Хари Колтер, Том Бакстер и Џош Џенкинс већ су имали разрађен план. Намеравали су да киднапују воз, познат под називом „милионерски" јер су њиме углавном путовали имућнији људи, и да путнике држе као таоце док им њихове компаније не плате откуп.

НЕ МИЧИТЕ СЕ!

Кад су били сигурни да је и четврти члан банде заузео место, она тројица су из торби извадили машинке и растрчали се по вагону: двојица су стала иза леђа путника, а један код предњих врата. Онда је Џони Силк, вођа банде, повикао:

— Не мичите се или ћете добити метак у чело!

Људи су се следили. Кад је Том Бакстер метком разнео браву на вратима иза којих је седео машиновођа, било је свима јасно да се од тих људи може свашта очекивати.

Бакстер је ногом гурнуо врата и повикао: „Напоље!" Збуњени машиновођа је једно време буљио у наоружаног човека, а онда од махнуо главом. Он није смео да напусти своје место, и то је платио животом. Убица је затим сео на његово место и преузео управљање возом.

У последњем вагону, Џош Џенкинс је стезао у руци „маузер" док му је кондуктер прилазио. Онда је повикао:

— Стој! Сви нека пређу у други вагон!

Кондуктер, млад човек који је одскора био на дужности, одлучно је рекао:

— Баци пиштољ! Какве су то шале!

Џенкинс је три пута притиснуо обарач и кондуктер се сручио између седишта.

У вагону је завладала паника. Људи су викали и гурали се, да би што пре побегли у други вагон, што даље од Џенкинсовог револвера.

Тамо их је чекао Џон Силк са уперeном машинком. Ипак, није успео да ућутка преплашене путнике. Све их је натерао да седну, али су се плач и врисак и даље чули.

За то време Том Бакстер, који је управљао возом, гледао је пажљиво напред. Још неколико блокова, и полако је стао да притиску је ваздушну кочницу. Већ се видео улаз у тунел којим возови одлазе под земљу, до последње станице. Воз се зауставио на самом улазу. Бакстер је чекао да му Џенкинс да знак да је извршио задатак, а задатак му је био да откачи последњи вагон, како би се блокирао улаз у тунел.

ТУНЕЛ ЈЕ БЛОКИРАН

Звучник поред Бакстера је закрчао.

— Шта се то дешава? За што стојите? — питао је контролор из „куле". Тако се звала контролна зграда која се налазила усред мреже шина, тачно испод Парк-авеније, тако да је имала преглед свих линија.

Том Бакстер је зауставио воз што је могао ближе „куле". Кад је Џенкинс искочио из свог вагона и кренуо тамо, Бакстер је пошао за њим.

— Најзад ћемо сазнати у чему је ствар — рекао је контролор свом помоћнику. — Али, зашто је и машиновођа напустио воз?

— Без панике или ћу пуцати! — и цев „маузера" му се забила у стомак.

Контролору је било јасно да нешто није у реду чим је видео помоћника с подигнутим рукама. Што је брже могао, успоставио је везу са „кулом" испод 49. улице и повикао у микрофон:

— Џеф...

Више ништа није стигао да каже. Џенкинсов метак га је пресекао у по реченице. Џенкинс је затим сео на место контролора и преузео његову улогу.

— Добро пази да ти ниш та не промакне — рекао му је Бакстер. — Полицајци ће вероватно доћи кроз тунел.

У „кули" испод 49. улице сви су били забринути.

— Нешто се озбиљно дешава — говорио је главни контролор Џеф Холингер. — Један вагон је закрчио улаз у тунел, контролор из 72. „куле" ме је позвао, а онда је одједном ућутао. Из гледа да су дугмад на контролној табли ишчупана, а то би значило катастрофу. Нема никог да јавља машиновођама која пруга је слободна, а ускоро треба да стигну три воза. Имамо још само десет минута да спречимо несрећу.

— Ово је последња станица! — повикао је Том Бакстер пошто је зауставио воз. — Сви напоље!

Други разбојник је већ стајао на вратима и машинком показивао путницима куда треба да пођу.

ПОД ЗЕМЉОМ

Путнике су одвели до уских врата иза којих су гвоздене степенице водиле дубоко под земљу. Била је то недовршена станица подземне железнице у коју одавно нико није улазио. За њу је знао Џош Џенкинс, који је радио на железници. Предложио је да се путници сакрију ту, претпостављајући да се нико неће сетити тог места.

Тамо је владао полумрак; само су две мале прашњаве сијалице жмиркале са таванице. Џони Силк је ставио на под празну лимену канту и наредио путницима да у њу побацају све од вредности што имају. Они су послушно стали у ред и бацали новчанике, сатове, прстење...

Силк је затим телефоном позвао 49. „кулу." Јавио се Џеф Холингер и одмах повикао:

— Шта се, до ђавола, дешава с тим возом? Ко сте ви?

— Воз је киднапован — мирно му је одговорио разбојник. — Тражимо од општине и од железнице по милион долара. Доказ да се не шалимо наћи ћете у вагону на улазу у тунел. Ако за пет часова не добијемо новац, испоручићемо вам још један вагон пун мртвих путника.

Кад је Холингер јавио ово капетану Еду Берку из железничке полиције, овај је саветовао да се не предузме ниједан погрешан корак, како путници не би страдали. Наредницима Шерману и Вилсону дао је по десет људи са задатком да се приближе вагону на улазу у тунел, а затим да се неопажено привуку до 72. „куле".

Полицајци су кренули, са оружјем у рукама, пузећи са обе стране шина.

Међутим, испод 55. улице, заклоњен иза једног стуба, лежао је Том Бакстер и чекао. Требало је да онемогући полицајцима даље напредовање. Видео их је ка-

Збуњени машиновођа је буљио у наоружаног човека

А ДО НЕСРЕЋЕ

ко се привлаче и испалио по три метка у правцу сваке групе. Пуцао им је изнад глава, да их заплаши. Шерман и Вилсон су се одмах повукли.

У МРАКУ

Пошто нико није одговорио на његове пуцње, Бакстер се задовољно осмехнуо и окренуо према „кули" испод 49. улице. Тамо је капетан Берк разговарао телефоном са инспектором Робертом Снајдером из Централне полиције. Кад је одјекнуо пуцањ и стакло на прозору се распрштало у комадиће, капетан се бацио на под и повикао контролору Холингеру да искључи струју. Цео тунел је утонуо у мрак.

У том тренутку, у „кулу" је ушао задихан наредник Вилсон.

— Капетане, у вагону нема путника — рекао је. — Могао сам то јасно да видим док је још било светлости.

Капетан Берк није знао шта да ради. Где су путници? Чуо би да су их убили у тунелу. Лежећи и даље на поду, предложио је инспектору Снајдеру да полицајци поново покушају да се пробију кроз тунел и, ако је могуће, нађу путнике.

За то време Џони Силк је окретао бројеве компанија и тражио откуп за њихове људе. Наглашавао је да ће убити сваког оног за кога не буде плаћено најдаље до три часа после подне. Надао се да ће Бакстер успети да до тада задржи полицајце ван тунела. Очекивао је да ће компаније послушати наређење, јер су се у возу налазиле заиста важне личности: директори, председници управних одбора, инжењери итд.

Био је у праву. Само две компаније су одбиле да плате. Џони Силк је одмах убио ту двојицу „неважних" путника.

У 11.55 капетан Берк је давао последња упутства својим људима. Распоредио их је у три колоне које ће кренути од улаза у тунел. Истовремено инспектор Снајдер је послао своје из супротног смера. Сваки полицајац је имао револвер и сијалицу са црвеном светлошћу која је требало да му осветљава пут, али да не ода његов положај. Обе групе, с једне и друге стране тунела, чекале су да откуца 12 часова па да крену.

ОТКУП СТИЖЕ

Џош Џенкинс је седео у 72. „кули" и пажљиво гледао око себе. Био је сигуран да је видео неке силуете на улазу у тунел. Знао је да ће полицајци покушати да уђу и заректао се да их не пусти. Он је био колико-толико заштићен, а полицајци ће бити целим путем откривени. Напунио је свој „маузер", да буде спреман.

Полицајац Боб Шорт предводио је групу која се пробијала према 72. „кули". До циља је требало да пређе више од километра, и то пузећи. На сваких 15 метара иза њега налазио се по један полицајац. Кроз дурбин своје пушке већ је могао да види „кулу". Чак му се чинило да види нечију главу. Није знао да ли вреди пуцати са толике даљине. Ако не погоди, само ће открити свој положај.

Ипак се одлучио. Нанишанио је и притиснуо обарач. Метак је пролетео кроз стакло и готово окрзнуо Џенкинсову главу. Овај је био толико присебан да окрене прекидач и одједном је цео тунел био обасјан светлошћу. Био је запрепашћен: није очекивао да ће видети толико полицајаца.

Заслепљени светлошћу, полицајци су почели да пуцају насумце у контролну кућу. Џенкинс је тада искључио светлост и отворио ватру на она места где је видео највише полицајаца.

На другом крају тунела, Бакстер је имао одличан преглед. Видео је како два полицајца износе из тунела лешеве путника чије компаније нису хтеле да дају новац. Џони Силк их је био бацио на шине док је владао мрак. Знао је да се полицајци питају како нису чули пуцње ако су путници ту убијени.

Испред тунела су се зауставила кола са новцем за откуп путника. Следећи корак је требало да буде враћање путника у вагоне. Натераће их да седе тик уз прозоре, јавиће полицајцима да крећу из тунела и да ће убити све путнике ако им се то онемогући. Пошто пруга и друм иду упоредо, полицајци ће их сигурно пратити колима. Али, у северним пределима Њујорка, где се пруга и друм укрштају, неће им бити тешко да на договореном месту искоче из воза и уђу у аутомобил који их тамо већ чека.

ГДЕ ЈЕ СИЛК?

За то време, капетан Берк је посматрао план тунела заједно са контролором Холингером. Покушавали су да пронађу место где су путници могли да буду сакривени. Испитали су куда води сваки пролаз и свака врата и ништа нису пронашли. Тек кад му је поглед пао на врата која су водила до неизграђене станице метроа, Холингер се замислио. Путници су вероватно били тамо.

Том Бакстер се питао где је Силк. Он и Џенкинс били су сами у тунелу против полицајаца који су долазили са обе стране. Договор је био да им се Џони Силк придружи. Бакстер је био нервозан. Волео је тачност и нервирало га је кад нешто не иде по плану.

Међутим, полицајци су већ напуштали тунел, инспектор Снајдер их је преко токи-вокија позвао да изађу. Изгубио је неколико људи и није желео да погине још неки. Ипак, у тунелу је остао један — Боб Шорт. Није чуо позив, јер му је токи-воки био покварен.

Бакстер је, искористивши мрак, дотрчао до просторије у којој су се налазили путници. Морао је да види шта се десило Силку. Кад је отворио врата, запрепастио се. Џони Силк је малтретирао једну путницу. Луд од беса, Бакстер га је зграбио и треснуо о зид.

— Ништкове, још пре пола сата требало је да будеш у тунелу и да штитиш Џенкинса!

Силк га је само мрко гледао. Иако је био вођа, није се усудио ни реч да каже.

— Не дај му да мрдне док се ја не вратим — рекао је Бакстер Колтеру. — Ускоро ћемо добити новац, али он неће учествовати у подели.

Одједном, у контролној згради је зазвонио телефон. Јављао се Боб Шорт:

— Убио сам разбојника у 72. „кули". Чекам наређења.

— Остани ту — рекао му је капетан Берк. Био је задовољан. Сад је могао да пође да потражи путнике.

ОБРАЧУН

Кренуо је одмах. Пажљиво се спустио низ једне стрме степенице и нашао се пред вратима означеним као 14А.

За то време, путници су присуствовали крвавом обрачуну међу разбојницима. Џони Силк, и даље самоуверен, тражио је да му Колтер врати оружје које му је Бакстер одузео. Колтер није хтео ни да чује.

— Дај револвер, Хари! — — викнуо је Силк и пошао према њему.

— Ево ти! — казао је мирно Колтер и опалио у Силка.

Капетан Берк је чуо пуцањ. Био је сигуран да су разбојници убили још неког од путника. Нагло је отворио врата. Колтер је покушао да се окрене и пуца, али Берк је био бржи. Колтер је пао поред Силка.

— Не плашите се више — рекао је Берк путницима. — Сад сте сигурни. Сачекајте овде, доћи ћемо по вас.

Попео се уз степенице и нашао се поново на шинама. У мраку испред себе разазнао је фигуру човека који је чучао, окренут леђима. Тихо му је пришао и прислонио цев револвера на потиљак.

— Не мрдај! — упозорио га је.

Том Бакстер је полако подигао руке.

— Знао сам да нећемо успети — промрмљао је. — Све је било савршено... сем нас четворице.

Dan BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

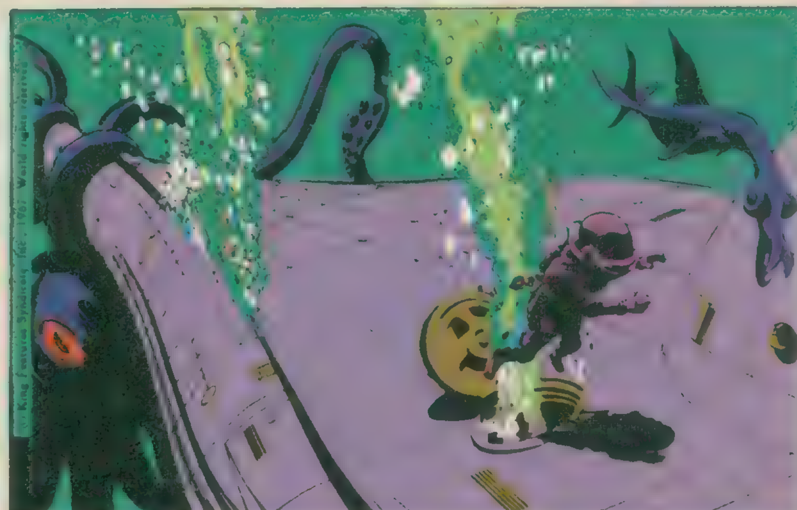

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: ДЕЈЛ ХИТА У ПОМОЋ!

Тражимо пријатеље

Желим да се дописујем са другарицама и друговима широм наше земље. Волим спорт и музику. Навијам за „Партизан". Илић Јасмина, Боре Пешића, 16220 Грделица.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима из целе наше земље. Волим спорт, забавну и народну музику. Навијам за „Партизан". Николић Ружица, О. Ш. „Иво Лола Рибар", 16220 Грделица.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима из целе земље. Новчић Јасминка, Хајдук Вељкова 23/4, 36000 Краљево.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима широм Југославије Бећиревић Исмет, 21. маја 4, 71000 Сарајево.

Имам 14 година. Желим да се дописујем са другарицама и друговима широм Југославије. Скупљам салвете. Навијам за „Црвену звезду". Молим да ми они који ми пишу пошаљу своју фотографију. Стајић Марина, Партизанска 9, 11550 Лиг.

Имам 16 година. Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима из целе наше земље. Ненад Бекут, Дунавска 9а, 22320 Инђија.

Желео бих да се дописујем са младима широм наше земље. Скупљам марке. Волим забавну музику. Одговорићу свакоме. Радојчић Дане, Моше Пијаде 103, 15350 Богатић.

Желим да се дописујем са младима широм наше земље. Волим поп-музику и кошарку. Одговорићу свакоме. Стошић Милорад, Патриса Лумумбе 2, 18500 Врање.

Имам 17 година. Желела бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље и иностранства. Волим забавну музику. Од певача највише волим Здравка Чолића, Ђорђа Марјановића, Драгана Тозовца. Скупљам разгледнице, проспекте туристичких места, марке, стари новац и лутkице. Мирјана Ивановић, Рудничка 16, 21000 Нови Сад.

Ученица сам петог разреда основне школе. Жељела бих да се дописујем са дјевојчицама и дјечацима широм Југославије. Волим рукомет. Ебнер Мирјана, Парк 8. маја 2, 41240 Доња Стубица.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима широм Југославије. Скупљам салвете. Блага Талева, Романија 49/16, 91000 Битола.

Живим са татом и мамом у Швајцарској и веома сам усамљен. Имам 13 година и желео бих да се дописујем са мојим вршњацима широм Југославије. Скупљам разгледнице и марке. Навијам за „Партизан". Станковић Ненад, St. Niklausengasse, 6010 Kriens Lucern, Schweiz.

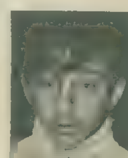
Имам 14 година и желела бих да се дописујем са девојчицама од 12—17 година из Аранђеловца. Свирам клавир и гитару. Скупљам слике познатих певача. Лидија Мандић, Д. Богдановића 18, 11000 Београд.

Имам 13 година. Желим да се дописујем са другарицама. Скупљам салвете и слике певача. Волим забавну музику. Хусеин Сузана, Братство Јединство 113. 97300 Охрид.

Имам 16 година. Желим да се дописујем са другарицама и друговима из земље и иностранства. Језици дописивања: француски, немачки, српскохрватски и македонски. Волим забавну и народну музику. Свирам хармонику. Навијам за „Црвену звезду". Младенов Лазар, Ленинова 14, 92300 Кочани.

Имам 16 година. Ученик сам гимназије. Волим забавну музику. Скупљам марке. Играм тенис. Навијам за ФК „Динамо" и за КК „Београд". Желим да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Одговорићу свакоме. Вучур Боро, гимназија „Марија Радељевић" (Iб), 50000 Дубровник.

Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима широм наше земље. Навијам за „Партизан". Исаиловић Пера, Милене Чупић 11, 11250 Железник.

Имам 13 година. Желела бих да се дописујем са другарицама. Скупљам салвете. Волим забавну музику. Навијам за „Црвену звезду". Јукић Јасмина, Братство Јединство 113, 97300 Охрид.

Имам 12 година. Желим да се дописујем са другарицама и друговима из целе земље. Скупљам разгледнице. Навијам за „Црвену звезду". Хасл Марина, 8. српске бригаде 46, 18530 Сурдулица.

Имам 12 година. Жељела бих да се дописујем са другарицама и друговима широм Југославије. Сакупљам салвете и пртење. Волим забавну музику. Kukec Verica, O. Š. Božena Piazzeriano, 42000 Varaždin.

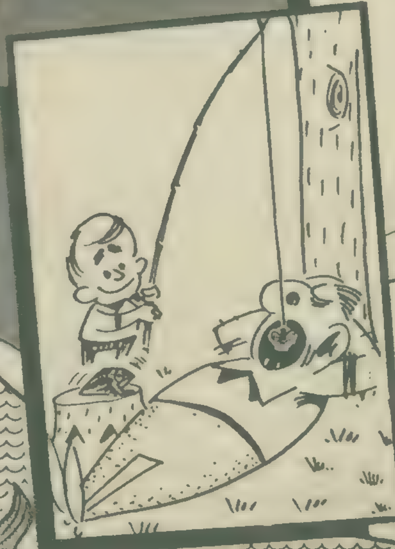

Имам 14 година. Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима широм Југославије. Хоби ми је филателија. Љубитељ сам паса. Срдановић Горан, Филипа Вишњића 118, 75320 Бијељина.

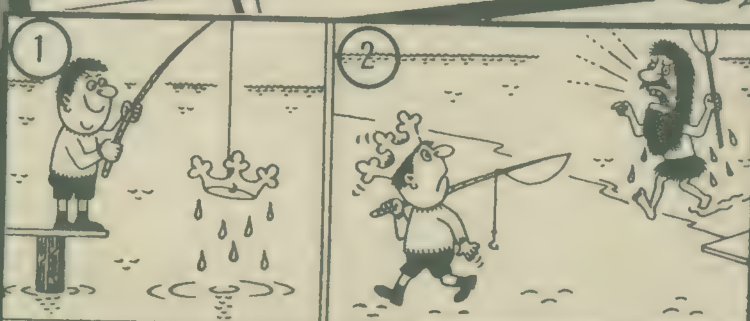
ХУМОР без речи

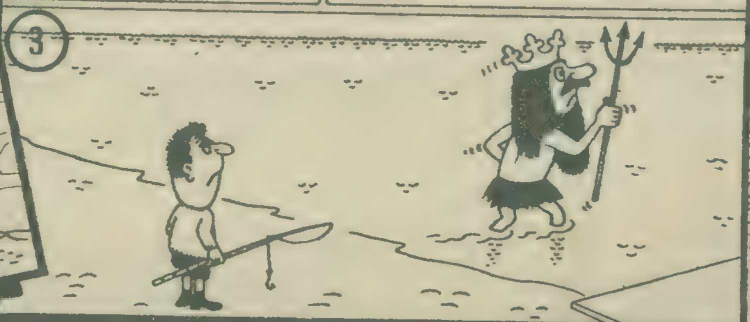

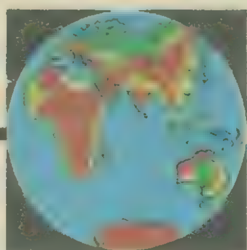

ИСТОРИЈА НАШЕГ СВЕТА

ЕТРУРЦИ 1

1

ПУТ У НЕПОЗНАТО — Легенда коју је оставио Херодот приповеда да је краљ Лида, племена пореклом из Мале Азије, због великог сиромаштва био приморан да свој народ подели у две групе: једна је остала у постојбини, а друга је саградивши бродове и предвођена краљевим сином Тирсеом, кренула у потрагу за хлебом и срећом. После дуге пловидбе стигли су до обала Тоскане и ту се настанили, саградили градове и узели ново име — Тирени.

2

У ЗЕМЉИ ИЗОБИЉА — Разми, како су себе још називали, познати су као „историјски народ који нема историје" јер су њихово порекло и постојбина још непознати. У VIII веку пре н.е. населили су се у

4

ВЕШТИ МОРЕПЛОВЦИ — У VII и VI веку пре н.е. Етрурци су на врхунцу моћи и заједно са Картагињанима представљају две највеће силе на Средоземљу. На то указује и освајање Корзике која је раније припадала Грцима. Први Етрурци су били познати као морски пирати али би се пре могло рећи да су се упражњавали према обичају времена — да пљачкају сваки брод који сретну. Победници на копну и мору, Етрурци су успели да своју династију из богатог града Тарквиније наметну Риму.

5

У РАХМУ ВОЛОТУМНЕ — Етрурци су били многобошци. Врховни бог је био Тиниа. Сваке године окупљали су се код храма Волотумне и бирали врховног свештеника који је ту дужност обављао

Народ без постојбине

области између река Тибра и Арна у покрајини Тоскани, у централној Италији. Нова земља била је плодна и богата минералима. У доба пуног процвата, Етрурци су проширили своју територију до долине реке По, на северу и до Капуе и Помпеје, на југу.

3

ГРАДОВИ-ДРЖАВЕ — Власт градова-држава била је у рукама владара који су имали апсолутну моћ. Са развитком занатства и трговине, постајао је све значајнији средњи сталеж, односно трговци и занатлије. Временом градови-државе постају републике а трговци и занатлије преузимају власт. Уједно, то је и доба када долази до појаве супарништва међу градовима, што ће допринети слабљењу њихове економске моћи.

једну годину. Храмови су имали карактеристичну архитектуру: на каменој или мермерној основи подизани су дрвени зидови, украшени мермером и печеном земљом. Фасаде су красили плитки рељефи живих боја.

6

ГРОБНИЦЕ КАО КУЋЕ — Етрурци су веровали да се дух умрлог сели у подземни свет. По свом доласку у Тоскану, прихватили су обичај староседелаца да спаљују мртве. Пепео су чували у урнама посебног облика. Пре спаљивања, Етрурци су своје мртве и сахрањивали. Гробље су градили по узору на градове. Гробнице су биле исликане лепим фрескама. Врачеви, којима су придавали велики значај за проицање судбине користили су утробу животиња. Касније су тај обичај прихватили и Римљани.

НАСТАВИЋЕ СЕ

ХИТ СТРАНА

НОВИ ЧОВЕК

Када је летос чувени оргуљаш Рик Вејкмен напустио ансамбл „Јес“ (YES), поставило се питање који то музичар има довољно квалитета да замени „незамењивог“ и преузме место оргуљаша у једној од угледних музичких група наших дана. Пуна два месеца се нагађало. У почетку „сигуран“ кандидат био је некадашњи оргуљаш грчке групе „Афродитино дете“ Вангелис Папатансиу (VANGELIS PAPATHANSSIOU) али је убрзо испао из комбинације пошто није могао да добије радну дозволу за Велику Британију. Упућени тврде да су прављене тајне аудиције, да су „врбовани“ преостали оргуљаши али ништа није уродило плодом. Вејкмену је веома тешко наћи замену. И тада се неко сетио „свестраног Патрика“ из трија „Рифјуџ“ (REFUGEE). Тако је један Швајцарац ушао на велика врата рок музике.

А ко је Патрик Мораз, младић који је тако спремно преузео место оргуљаша у квинтету „Јес“?

Син шофера, 26 година стар, Патрик Мораз иза себе има занимљив живот. Пошто је са одличним успехом завршио најбоље школе у Швајцарској, Француској и САД, посветио се пословима и постао директор једног спољнотрговинског предузећа из Женеве. Организатор и дугогодишњи вођа једне авангардне балетске групе, Патрик је нашао времена да буде и представник америчких универзитета у Швајцарској и да се бави спортом. Талентовани је сликар и пријатељ великог Салвадора Далија. Два пута је освајао првенство своје земље у скијању на води. Он се истовремено бави и музиком и стиче славу најбољег младог инструменталисте Швајцарске. „Свестрани Патрик“ је у нижим музичким школама учио виолину, али се касније определује за трубу и инструменте с клавијатуром. Водио је своја три инструментална састава а затим преузео најпознатију швајцарску групу „Меинхорс“ (MAINHORSE).

Његову музичарску каријеру изменио је сусрет са славним Кеитом Емерсоном. Приликом последње турнеје трија „Најс“ (NICE) по Швајцарској 1969. године, Емерсон је чуо Патрика и одмах му понудио своје место у групи коју је баш тих дана напуштао. Младог Швајцарца тада то није занимало из простог разлога што је сматрао да још треба да вежба. После пуних пет година Патрик оставља посао и долази у Енглеску. Са Џексоном и Дејвисоном из некадашњег трија „Најс“ ствара групу „Рифјуџ“. Заједно су снимили једну ЛП плочу и наступили свега неколико пута, али је и то било сасвим довољно да музичар племенитог кова дође до пуног изражаја и одушеви како музичаре тако и публику. Тада му је понуђено да пређе у „Јес“...

Како ће се Швајцарац снаћи у великој групи питање је које изазива интересовање. Они који боље познају „свезнајућег Патрика“ верују у њега. По њима, „универзални мајстор“ уneће континентални шарм, донеће неопходно освежење у групу и убрзо избити међу водеће оргуљаше рок музике. Уосталом, настављају упућени, тај Патрик Мораз досад је у сваком послу знао само за успехе. Да ли ће тако и остати?

ПОЗНАТИ ГИТАРИСТА ЏОН МЕКЛАФЛИН ... О МУЗИЦИ

„Нисам музичар због музичара! Бавим се музиком због оних који то нису. Моја је основна тежња да све оно што замислим, сва моја размишљања, мој укус, моје преокупације представим пријатељима.

По мени: сви ми музичари смо сликари звука у четвртој димензији, а

то је време. У музици постоји безброј боја. На огромном платну наше уметности прави уметник знаће да искористи таленат и разигра све боје које му стоје на располагању. Ипак, све зависи од његовог укуса, естетског осећања, хармоније и још много споредних ствари.

Разлика између сликара и музичара у томе је што музичар мора да научи како да осећања претвори у боје звука. Музичар има широку палету боја и од начина на који их употреби зависи како ће његово дело бити примљено. А то, пак, зависи од разумевања, заинтересованости и образованости „потрошача“, односно публике којој је све и намењено.

ФОТО-КВИЗ

Можете ли само по очима да препознате ова три позната певача?

ОДГОВОР:

1. Мик Џегер
2. Џони Халидеј
3. Клод Франсоа

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ГДЕ ТО ДАЛЕКО?

Композитор: Микаел Каривердијев

Текст: Роберт Рождественски

Пева: Јосиф Кобзон

Молим те, бар за трен,
туго моја, остави ти мене.
Облаком, сивим облаком
ти полети родном крају,
одавде, родном крају . . .

Обало моја, покажи се у даљини,
крајичком, танком линијом,
обало моја, обало мила,
ах, до тебе да ми је допловити,
да ми је допловити барем
некад . . .
Негде далеко, негде далеко
падају кише,
поред саме реке у малој башти
сазреле су вишње спуштајући
гране до земље.

Молим те, бар за трен,
туго моја, остави ти мене.
Облаком, сивим облаком
ти полети родном крају,
одавде, родном крају . . .

На тражење многих читалаца објављујемо у овом броју текст песме којом се завршавала свака епизода радо гледане ТВ серије „Седамнаест тренутака пролећа“. Назив ове песме, већ више месеци најпопуларније у Совјетском Савезу, је „Где то далеко“. Ову композицију, коју у оригиналу интерпретира познати совјетски певач Јосиф Кобзон, можете чути у понедељак, 21. октобра, у емисији „Вече уз радио“ која се налази на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 часа.

Петком у Забавнику, а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

ЛИДИЈА КОДРИЧ

Певачица која је „на привременом раду по целом свету“ сваким даном осваја све боље позиције у нашој забавној музици. Сигурно је да ће се Лидија Кодрич на крају године наћи при самом врху када се буду правиле листе успеха. Разлога за ову тврдњу има више. Поред две запажене и дуге турнеје по СССР-у, успешног гостовања на Куби у друштву Леа Мартина и наступа на Купу Европе у Грацу, где је заступала нашу земљу, Лидија је знала да одушеви у више прилика и нашу земљу. Она није само симпатична певачица са неоспорним гласовним квалитетима, већ и шармантна забављачица, што на сцени долази до пуног изражаја.

Лидија је рођена 1944. године у Крању. Дипломирала је први степен педагогије и школске психологије у Љубљани. Званично живи у Марибору мада се најчешће виђа у Београду. Певачку каријеру започела је 1962. године у Марибору на студентском фестивалу „Катедра“ где је са композицијом „Тиха срећа“ освојила прву награду и жирија и публике. Прву плочу снимила је две године касније и на њој је „ударна“ била тада радо слушана мелодија „Лутка која каже не“. Убрзо после тога постаје једна од најслушанијих млађих певачица Словеније.

У досадашњој каријери остварила је више фестивалских успеха где треба издвојити прву награду 1967. и 1969. године на фестивалу „Весела јесен“ у Марибору. У Опатији 1968. године такође осваја прву награду публике и жирија. Побеђује на „Словеначким попевкама“ 1969. године. За њен највећи југословенски успех сматра се прва награда на фестивалу увек радо слушаних песама „Златна ружа Портороржа 1971“. Од 1970. ради као члан групе „Оне и они“. Али, Лидија истовремено наступа и снима и као соло-певачица, и то с пуно успеха. На позив чувене Џозефине Бекер 1971. године гостује у Хагу и Паризу на великим приредбама UNICEF-а. Неколико пута успешно наступа по Италији. С групом „Оне и они“ често гостује по многим земљама.

Због озбиљног односа према послу и доказаних квалитета неколико пута успешно је заступала нашу забавну музику на великим интернационалним смотрама.

Занимљиво је да Лидија Кодрич нема никакав ексклузиван уговор ни са једном дискографском кућом.

Ова врсна и популарна певачица тренутно је на турнеји по пространствима Совјетског Савеза.

БЕРЗА ПЛОЧА

Купујем плоче LED ZEPPELIN I и II. Цена по споразуму.
Братислав Николић
Ђорђа Крстића 20
18000 Ниш

Продајем оригиналне плоче Ролинг Стоунса.
Властимир Симоновић
Змај Јовина 38
11000 Београд

ЛИДИЈА КОДРИЧ

Снимио: М. Исаиловић

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

РИЧАРД ВИЛСОН

ПОСЛЕ КИШЕ ДОЛАРА НА ГРАДИЋ СУ СВАКЕ НОЋИ ПОЧЕЛЕ ДА ПАДАЈУ БЕЛЕ ЛОПТИЦЕ — ОКРУГЛА ЈАЈА СА УКУСОМ ЈАСТОГА.

НОВАЦ С Н

Ванземаљска бића су стигла једне летње ноћи без месечине и изручила товар изнад малог места Саут Вотерфорд.

Да се то догодило изнад неког великог града, влада би сигурно реаговала брзо и ефикасно. Овако, вест о догађају стигла је у Вашингтон с приличним закашњењем. А и кад је стигла, није било сасвим јасно шта се у ствари десило. То углавном објашњава зашто се Министарство одбране није одмах заинтересовало за тај случај.

Међутим, за Министарство финансија био је то прави шок. Јер, из тих ванземаљских летелица нису биле изручене бомбе, већ хартија. Тачније доларске новчанице, које су, као јесење лишће, почеле да падају на земљу.

Пудер и пикавци

Но, чак и кад је упознат са свим појединостима догађаја у Саут Вотерфорду, Вашингтон није предузео никакве мере, вероватно да не би изазвао панику. Уосталом, догађај је био тако безначајан да готово није вредео помена. Вотерфорд је имао непуне три хиљаде становника; врло важно што ће једна шачица људи преконоћ напунити џепове новцем! Боље је било размотрити све то у тишини и разрадити стратегију како да се туђинцима узме иницијатива из руку.

Разуме се, тада још нико није знао да ти туђинци немају руке. Имали су пипке, а уз то чељусти наранџасте боје. Тек касније ће стручњаци Института за рибе и дивље животиње изјавити да туђинци више личе на полипе него на људска бића. У Министарству за финансије су се чудили како таква створења успевају да тако савршено фалсификују новац. У Министарству одбране, међутим, више су се интересовали за њихове летелице.

Укратко, нису биле предузете никакве мере да се Земља заштити од сличних „бомбардовања“. Једино је Федерални савет за новчане резерве упутио упозорење банкама да примају само употребљаване новчанице. Наравно, то упозорење је стигло и у филијалу Прве националне банке у Саут Вотерфорду.

Одједном, у градићу су учестали пријеми. Неки брачни пар позвао би суседе и пријатеље на разговор и чашицу. Разговарајући, званице су једна другој додавале оне нове новцате новчанице пале с неба. Пошто би прошле кроз толике руке, које су их гужвале и пресавијале, новчанице су на крају изгледале као да су биле у оптицају бар неколико месеци. После тога, стављање су у мешавину пудера и измрвљених пикаваца, да би им се дала специфична арома коју има новац кад стоји у торбицама жена и џеповима мушкараца.

Идуће вечери група би се окупила у кући неког другог брачног пара, где је такође, уз разговор и чашицу, радила на хабању новчаница.

Најрадије виђен гост на оваквим пријемима био је Лу Арамис, власник једне аутомобилске радионице у месту. Он је долазио право с посла, неопраних руку и сам је успевао да „остари“ новчанице боље и брже него сви остали заједно.

Лу Арамис је ишао улицом, са својим старим војничким џаком о рамену. Сунце је пекло и Лу се обилно знојио.

Рачун је измирен

Прво је свратио у драгстор Едија Гримса.

— Здраво, Лу, — дочекао га је Еди весело. — Нису те ваљда опет позвали под оружје?

Лу је спустио свој џак на тезгу и извадио из њега прегршт новчаница.

— Не, нисам позван, Еди. Дошао сам да платим онај свој стари рачун: сто педесет четири долара и шездесет центи.

Еди Гримс се усиљено насмејао.

— Нема разлога за журбу, Лу. Знаш да код мене уживаш неограничен кредит.

— Знам, Еди, хвала ти, али прошле недеље сам од тебе добио рачун на којем је крупним црвеним словима стајало: „Платите одмах или ћемо бити принуђени да вас предамо суду!“

— Ох, Лу, немој бити накрај срца — стао је да муца Еди Гримс. Ту опомену смо разаслали свим дужницима. То се не односи на тебе.

Лу је почео да броји новчанице, све похабане и изгужване. Одбројао је тачно 154 долара и 60 центи, сачекао да му Еди утисне на рачун жиг „Плаћено“, пребацио џак преко рамена и изашао.

После тога је свратио у робну кућу „Грантбери“, која је продавала све, од сланих кикирикија до аутомобила, и то на отплату, са каматом од 18 одсто. Отишао је у кредитно одељење и рекао службеници да жели да измири свој дуг од 457 долара, колико је још дуговао за телевизор у боји.

— Ваша рата за овај месец износи 46 долара — рекла је девојка љубазно.

— Плаћам цео дуг — казао је Лу и из џака извадио хрпу новчаница.

— Ох, господине — рекла је девојка — не знам да ли могу да

примим тај новац. Идем да обавестим шефа.

— Зашто? — задржао ју је Лу покретом руке. — Погледајте новац: зар вам изгледа нов? Према томе...

— У реду — капитулирала је девојка. Док је попуњавала признаницу, упитала је: — Извините, господине Арамис... колико имате новца у том џаку?

— Прилично.

— Имам га и ја, само што нисам успела да га остарим тако добро као ви.

Нервозан у банци

Све је ово досад била нека врста тренинга; сад га је очекивало оно главно.

ЕБА

Упутио се према филијали Прве националне банке, од које је био узео кредит за кућу. Примио га је Вилијам Бриз, директор за кредите.

— Леп дан данас, Лу, — рекао је пружајући му руку. — Како сте?

— Добро, а ви? — Лу је спустио свој џак на под и сео у фотељу.

— Није лоше, Лу, није лоше... Чиме можемо да вас услужимо?

Нервозан, Лу је стао да претура по џеповима и најзад нашао хартије које је тражио.

— Ја вам дугујем прилично новца, господине Бриз, — рекао је — па сам мислио...

— Ма оставите, Лу. Задовољство нам је да вас рачунамо у своје муштерије.

— Знате, ипак је човек спокојнији без дугова. Зато сам решио да платим.

— Па, кад је тако... — рекао је Бриз, бацајући погледе на Луов џак. — Ви најбоље знате свој рачун.

Лу је већ био завукао руку у џак и извадио свежањ новчаница. Бриз га је пустио да их положи на сто, а онда је узео новчаницу с врха и пажљиво је разгледао. Чак ју је и помирисао.

— Заиста су употребљаване — признао је преко воље. — Не видим разлога да их не примим.

И пилетина досади

Влада је одлучила да интервенише тек пошто су ванземаљска бића изручила изнад Њујорка, Чикага, Лос Анђелоса, Денвера, Бостона, Детроита и других великих градова 830 милијарди долара у употребљаваним новчаницама. Донета је одлука којом се проглашава неважећим сав папирни новац. Но, до тада су Лу Арамис и остали чланови „Клуба за хабање новчаница“ већ били отплатили све своје дугове.

Дошљаци из свемира су спремно реаговали: бацили су велике количине металног новца. Било је доста повређених међу пролазницима и много разбијених прозора.

Влада је на то донела одлуку да ни метални новац више не важи. Све банке су престале да раде, као и робне куће и самоуслуге. Трговци су се ипак снашли, уводећи неку врсту трампе.

Лу Арамис је опет добро прошао, јер је његов таст имао фарму живине. Али, чак и пилетина и кајгана брзо досаде кад се једу сваког дана.

Лу је имао обичај да се буди у три часа ујутро. У тишини, чуо је како нешто лупка по крову. Устао је и изишао у двориште. Изненадио се кад је видео да је травњак просто прекривен лоптицама за пинг-понг. Подигао је једну и утврдио да је еластична као да је од гуме. Завртео је главом и вратио се у кревет.

Ујутро је узео једну лоптицу и ударио њоме о камени степеник. Распрсла се и из ње је исцурила нека бела и црвена течност. Приметио је такође да лоптице нису више еластичне, већ им је омотач сув и ломљив, као љуска јајета.

Покупио је десетак лоптица, разбио их у тигању и испржио. Пријатан мирис се раширио по по кухињи. Окусио је мало и допало му се; подсећало га је на јастога.

Познаници којима је саопштио ово откриће похитали су да пробају и били су одушевљени. Ускоро је цело место уживало у бесплатној храни богатој протеинима.

Али, главно изненађење је тек имало да дође. Лоптице које нису употребљене за јело једног дана су се распрсле саме од себе и из њих су изашла чудна створења. Имала су осам пипака и чељусти наранџасте боје. Кретала су се брзо тако да их је било тешко ухватити.

Сваке ноћи, тачно у три сата, ванземаљска бића су долазила да изруче нову количину јаја. Ускоро су људи научили да разликују свежа од бајатих. Величасте мрље на љусци указивале су да су свежа. Кад би мрље нестале, то је значило да ускоро треба да се излегу мали полипи.

Њих је било све више и брзо су се развијали, па је влада послала војску да блокира Саут Вотерфорд. То се показало бескорисним, јер су само 24 часа касније јаја почела да падају на сва места широм САД.

Позив са гране

После одличног ручка, Лу Арамис је изашао у двориште да покупи још које свеже јаје, али је заборавио на то кад је угледао једног полипа, већ потпуно развијеног, како се са два пипка закачио за грану оближњег дрвета. Једним од осталих пипака давао је знак Луу да приђе.

— Молим — рекао је Лу.

Није осетио ни страх, ни одвратност кад му је полип пријатељски положио један пипак на раме и почео да говори љубазним гласом. Лу је претпостављао да се овакве сцене у том тренутку одигравају у читавом Саут Вотерфорду и да је исхрана на бази полипових јаја вероватно утицала на ову срдачност у односима.

— Сигуран сам — рекао је полип — да сте ви савршено асимиловали наше... наше схватање. Зар није тако?

— Разуме се — одговорио је Лу гледајући, задовољан, пипке који су му били израсли уместо ногу и руку.

— Сада — наставио је полип ако будете јели више јаја добићете и остала четири пипка, као ми.

— Имаћу и наранџасту чељуст, зар не? — упитао је поносно Лу.

— Имаћете, то вам гарантујем — рекао је очински полип.

укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) боја лица, 4) змија отровница, 7) римски песник и филозоф (Тит Лукреције), 10) пастирска песма, 11) део крошње, 12) мушки потомак, 13) списак, попис, 16) шумски бог, 17) приплодни коњи, 18) крајња тачка Земље, 20) фабрика спортске опреме, 21) врста коњског хода, 23) пркос, 25) наша сликарка (Ивањицки), 26) део каубојске опреме, 27) ловачки пас, 29) лопов, 30) краљ острва Итаке (мит.), 31) личност из опере „Севиљски берберин“, 32) оружани сукоб, 34) скуп певача, 35) отпадак од дрвета, 37) главни град једне суседне државе, 39) жена код северноамеричких Индијанаца, 41) организација удруженог рада, 42) елан, 44) старогрчко божанство, 45) лакрдијаш, 46) јединица за мерење радиоактивности, 48) висораван у Азији, 49) острво на Јадрану, 51) јапански филмски режисер (Куросава), 52) хунски краљ, звани „Бич божји“, 53) наше острво, 54) гласник, 55) млечни производ.

УСПРАВНО:

1) врста дрвета, 2) познати амерички проналазач (Томас Алва), 3) недељне информативне новине, 4) оперска певачица, (Марија), 5) тврђава у Паризу, 6) медитеранска биљка, 7) део течности, 8) јужно воће, 9) превремен, 14) једнако, истоветно, 15) сета, 18) личност из прича за децу, 19) онај који лакира, 21) јарбол, 22) јеврејски цар (960—935 пре н.е.), 29) грађевински радник, 26) главни град Нигерије, 28) страно женско име, 29) миран, 33) јантар, фосилна смола, 36) фабрика ћебади из Вуковара, 37) немачка филмска глумица (Шнајдер), 38) младунче медведа, 40) самогласници, 42) мања текућа вода, 43) припадник једног народа из СССР, 46) италијанска радио-телевизија, 47) легенда, предање, 49) крволочна звер, 50) град на црногорском приморју.

1	2	3		4		5		6		7	8	9
10					■		■	11				
12			■	13	14		15		■	16		
		■	17							■		
18		19	■	20					■	21		22
23			24	■	25			■	26			
	■	27		28	■		■	29			■	
30						■	31					
	■	32			■	33	■	34			■	
35	36			■	37		38	■	39		40	
41			■	42				43	■	44		
		■	45							■		
46		47	■	48					■	49		50
51					■		■	52				
53				54						55		

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: фармакологија, о, е, 10) корак, л, т, 11) Нет, 13) Аламо, 14) иља, 16) Троа, 18) ада, 19) ујак, 20) аорта, а, 22) Плака, н, 23) Тиса, 25) слад, м, 26) ата, 28) трака, 29) аждаја, в, 31) маг, 32) ено, и, 33) пат, 35) топли, 36) АМС, р, 38) Емин, 40) анал, т, 42)ЕСТОН, а, 45) „врета“, 47) квар, 48) амо, 50) смет, 51) лац, 52) амаро, 54) ари, о, У, 55) ротор, и, к, 56) пастеризација.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Миродуб Лазаревић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дин, полугодишња 88,00 дин, тромесечна 44, дин. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дин, полугодишња 176,00 дин, тромесечно 88,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске Банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-481, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ТАЈ ДИВНИ, ЧУДЕСНИ СВЕТ

АРХЕОЛОГИЈА

Роналд Џесап

ТАЈ ДИВНИ, ЧУДЕСНИ СВЕТ

МУЗИКА

...ти и Имоџин Холст

ТАЈ ДИВНИ, ЧУДЕСНИ СВЕТ

ПУТОВАЊЕ КРОЗ ВРЕМЕ

Елв...

ТАЈ ДИВНИ, ЧУДЕСНИ СВЕТ

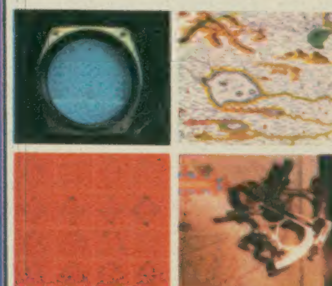
ЕНЕРГИЈА

Ланселот Хогбен

ТАЈ ДИВНИ, ЧУДЕСНИ СВЕТ

МАТЕМАТИКА

Ланселот Хогбен

ИП „ВУК КАРАЏИЋ“ 11001 Београд
Краљевића Марка 9

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем:
КОМПЛЕТ од 5 књига библиотеке „ТАЈ ДИВНИ, ЧУДЕСНИ СВЕТ“ по цени од 200 дин.

ЗА ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ по повлашћеној цени од 180 дин.
НА ОТПЛАТУ у највише 10 месечних рата по 20 дин. почев од ______

19 ____ године. Рате ћу уплаћивати редовно по пријему рачуна и уплатница. (Непотребно прецртати)

У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.

Име и презиме ______

Занимање ______

Поштански број и место ______

Адреса стана ______

Назив и адреса радне организације ______

______

______ (Овера о запослењу)

______ (Потпис и печат овлашћеног лица)

Наруџбеница се оверава само при куповини на отплату. Пензионери уместо овере прилажу одрезак чека пензије.

КУПЦИ ИЗ БЕОГРАДА МОГУ ПОДИЋИ КОМПЛЕТ КЊИГА СВАКОГ РАДНОГ ДАНА ДО 15 ЧАСОВА У ПРЕДУЗЕЋУ „ВУК КАРАЏИЋ“, Краљевића Марка 9, Београд.

Наруџбенице слати на адресу предузећа.

У пет књига цела библиотека, у једној библиотеци цео свет!

БИСЕРИ ЗА СТАРЕ И МЛАДЕ

Специјалан попуст за читаоце „Политикиног забавника“!

Библиотека „ТАЈ ДИВНИ, ЧУДЕСНИ СВЕТ“ нису само нова знања из области математике, енергије, археологије, музике и историје људског друштва.
Читајте и сазнаћете:

★ **КАКО ЈЕ ТУТАНКАМОН ПРЕВАРИО ПЉАЧКАШЕ ФАРАОНСКИХ ГРОБНИЦА!**

★ **ЗАШТО ЈОШ НИКО НИЈЕ ИЗМИСЛИО ПЕРПЕТУУМ МОБИЛЕ!**

★ **КАКО ЈЕ СЛАВНИ ХАЈДН КОМПОНОВАО МЕЛОДИЈЕ ЗА МУЗИЧКЕ ЧАСОВНИКЕ!**

★ **ДА ЛИ МАТЕМАТИЧАРИ ПОМАЖУ АРТИЉЕРЦИМА!**

ОВО И НИЗ ДРУГИХ ЗАНИМЉИВОСТИ НУДИ ВАМ БИБЛИОТЕКА КОЈА СЕ МОЖЕ КУПИТИ ЗА ГОТОВО И НА ОТПЛАТУ.

Писане једноставно и популарно, књиге ове библиотеке штампане су ћирилицом са илустрацијама у првокласној вишебојној техници.

Луксузно су опремљене у тврдом повезу и са пластифицираним корицама.

На крају сваке књиге налази се азбучни речник најважнијих појмова.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД,
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавничe,

ЈЕДИТЕ САЛАТУ ОД НАНЕ!

Молим те да напишеш како нана делује на наш организам.

Мујесера Фатими, Призрен

За нану или метвицу, коју наши људи одавно кувају и пију као чај, знали су још стари Грци и Римљани. Многи народи су врло давно имали прилику да се увере у њено благотворно дејство на људски организам. Поред тога што има јаку моћ дезинфекције она врши користан подстицај у неким нашим органима. По месту које јој припада у биљном свету нана се убраја у зачине и, уместо да се кува као чај, требало би да се припрема као салата, или да се ставља као додатак у јело, слично целеру или першуну.

Нана повољно делује на црева и желудац. Уље, од кога добија карактеристичан мирис, садржи у себи ментол.

Чај од ове биљке утиче на живчани систем смирујући нервне напетости. Пошто врши благотворан надражај на нека мишићна влакна у органима за варење, користи се за отклањање надимања. Нана такође утиче на лучење желудачног сока и жучи: уклања гађење, спречава повраћање и неутралише непријатан задах.

У последње време ботаничари све више препоручују да се нана

ставља у јело или да се користи свежа, као салата. Ко није у стању да је употребљава на такав начин, учиниће своме организму велику услугу ако је редовно или повремено кува и пије као чај на празан желудац или после јела.

ГРИП — МОДА СЕДАМНАЕСТОГ ВЕКА

Интересује ме од када је грип познат као болест.

Славко Иванчић, Загреб

Грип је стара болест, али под ведрим и благим поднебљем Рима и Атине био је готово непознат. Чак и незнатно лучење из носа сматрали су Римљани као опак симптом неке зле наследне болести, а познати су случајеви да су се многи Римљани развели због тога што су њихове супруге сувише брисале нос.

Прва у историји позната епидемија грипа забележена је 927. године и од ње су нарочито страдале Галија и Германија. Болест се од тад појављивала често у неправилним размацима али и јаким налетима епидемија: 1105, 1239, 1414, 1510, 1657, 1733, 1803, 1889, 1918, 1957.

Грип је у току историје често мењао имена и звао се: катар, ори-

он, дандо, фолета, баракета, мала пошта и мали дописник. Смењивали су се лекови којима је болест лечена: од чаја и слачице до пуштања крви. Грип је нарочито био у „моди" 1657. године. Од њега се разболела аустријска краљица Ана, а париски апотекари су због тога за две недеље потрошили све резерве жутог шећера и апотекарских бомбона које су им иначе трајале годину дана.

У XVIII веку су се за лечење грипа употребљавале барене јабуке и зоб. Фебруара 1733. године оболело је у француској краљевини 200 000 људи од грипа.

Духовита Катарина II чија је царевина, а нарочито њено средиште Москва, исто тако страдало од грипа, изјавила је тим поводом:

— Замислите каква је дивна хармонија и слога у мојој земљи: сви кашљу и кијају!

Почетком XIX века одомаћило се на западу Европе ново име за грип — инфлуенца.

ПЕЦАЧКИ РЕКОРДИ

Волео бих да знам кад је човек уловио највећу рибу на удицу.

Марко Мојсиловић, Ужичка Пожега

Званични светски рекорди у величини риба уловљених удицом воде се од 1936. године. Мада то може изгледати невероватно, из података се види да се удицом могу уловити рибе тешке више стотина, па чак преко хиљаду килограма. Тако је највећи морски пас, који истовремено представља највећу рибу уловљену удицом у сланој води, ухваћен 11. априла 1955. године у заливу Данијел, у Аустралији. Он је био тежак 1150 килограма и дугачак пет метара и 10 сантиметара. За њим долази један црни „марлин" уловљен у Кабо Бланка, у Перуу, 4. августа 1953. године, који је био тежак 708 килограма и дугачак четири метра и 42 сантиметра. Треће место заузима сабљарка уловљена 4. маја 1953. у Квикви, у Чилеу. Она је била тешка 536 килограма и дугачка четири метра и 55 сантиметара.

Највећа туна упецана је 4. септембра 1950. године у Заливу св. Ане у Новој Шкотској. Имала је 443 килограма и била је дугачка 2,94 метра. Највећа риба-тестерача уловљена је 7. септембра 1938. у заливу Галвестон, у Тексасу, и имала је 334 килограма и четири метра и 45 сантиметара дужине. Највећи делфин, упецан 10. децембра 1950. у Мафија Шанелу у Источној Африци, био је тежак 34 килограма и дугачак метар и 27 сантиметара, а највећа моруна уловљена је 24. децембра 1949. недалеко од светионика Амброз, у држави Њујорк, и имала је 36 килограма и 142 сантиметра дужине.

КАД ЈЕ ЖИВЕО СИРАНО?

Желио бих знати кад је живио Сирано де Бержерак, главна личност истоимене комедије Едмона Ростана.

Владимир Петковић, Маглај

Песник, комедиограф, трагичар, војник и мачевалац Сирано де Бержерак, главни јунак истоимене херојске комедије у стиховима такође чувеног Едмона Ростана (1868—1918) живео је од 1619, до 1655. године.